60 JAAR AVONTUREN VAN

SUSKE EN WISKE

TERUG NAAR DE TOEKOMST

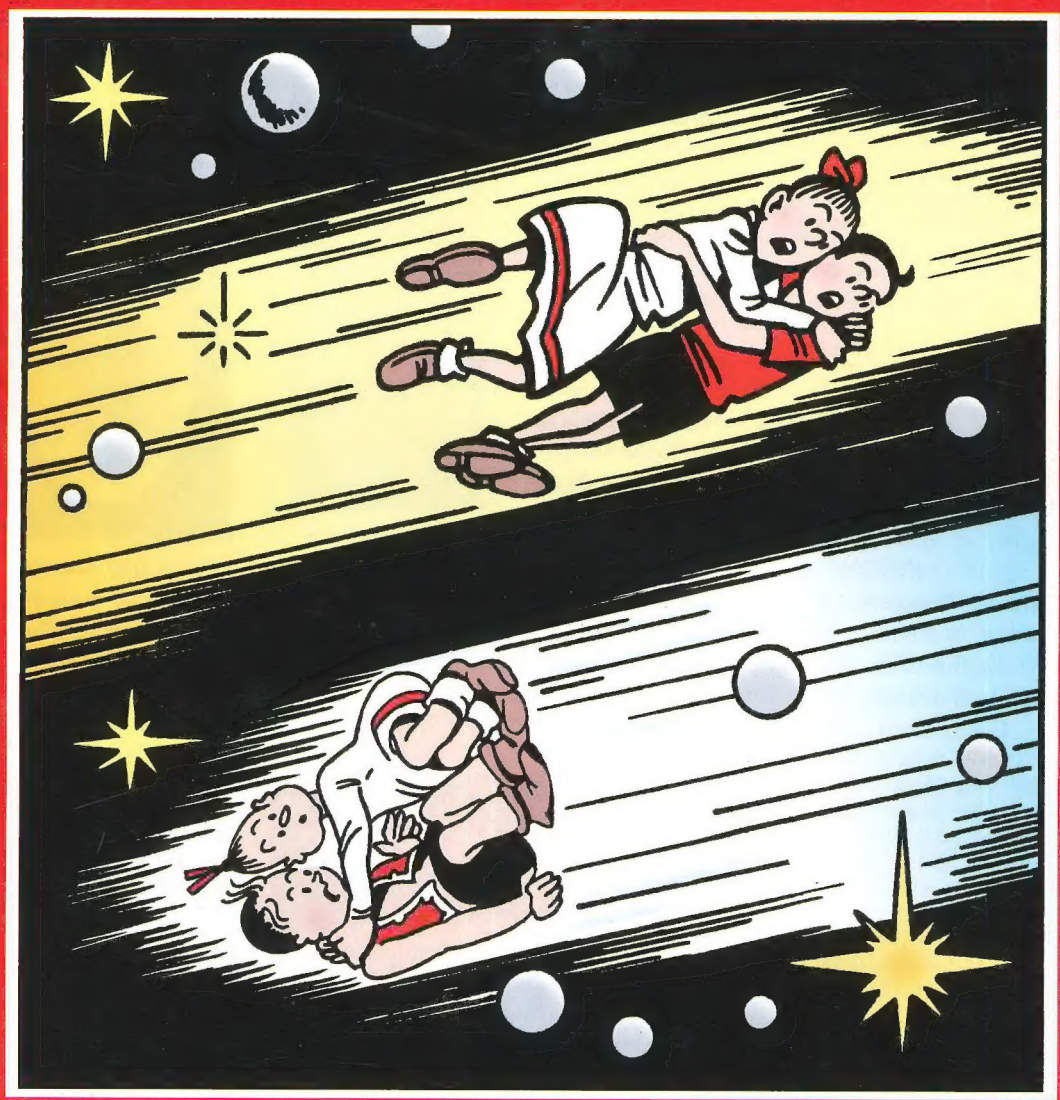

BRABANT STRIP

magazine 126

Verschijnt maandelijks, behalve in juli en augustus - 3/2005 -
Afgiftekantoor, 1800 Vilvoorde 1 - P308727
Afzender : Brabant Strip vzw, De Wandelaerstr. 8, 1930 Zaventem

BRABANT STRIP MAGAZINE

Gratis voor leden van *Brabant Strip vzw*, vereniging van stripliefhebbers van 9 tot 99, en van *de Reclamestripclub*. Wordt niet los verkocht.

Redactie en medewerkers :
Willem Gay, J.P. Legein, Jean Smits, Yves Kerremans, Jozef Peeters, de familie Lezy, Joop Schreurs, Henri Christiaen, Philippe Mouvet, Pierre Borms, Felix De Keye, Léon den Hartog.
Eindredactie en opmaak:
Patrick Vranken

Logo's:
Dirk Stallaert, Jef Nys, W. Vandersteen

Cover :
montage tekening : Erik Meynen

© Standaard Uitgeverij 2005

INHOUD

Marc Verhaegen 3
De verdwenen verteller 4
Koffieklets 21
Reclamerubriek 28
Uitgelezen 36

Overname van artikels of illustraties, zelfs gedeeltelijk, is niet toegelaten zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever. Copyright van afbeeldingen en foto's berust bij de diverse auteurs en uitgeverijen.

Lidgeld 2005 B&NL :20 euro
(B):**001-2980926-95**
(Nl) : Giro **7616528**
(Andere landen : 25 euro)

Verantwoordelijke uitgever :
Patrick Vranken
Berreweide 34, 1840 Londerzeel.
tel :(0032)(0)52 / 31.23.46

E-mail en internetadres :
brabant.strip@worldonline.be
www.brabantstrip.be

nr.3 van 30/03/2005
1.350 exemplaren

30 maart 1945-2005

Sinds het overlijden van Willy Vandersteen wordt steeds vaker luidop de vraag gesteld, of er nog een toekomst is voor Suske en Wiske.
Sommigen zijn van mening dat de strip beter niet meer voortgezet zou worden. We kunnen ons niet van de indruk ontdoen dat Suske en Wiske sommige critici voor de voeten lopen. Vanwege hun leeftijd, vindt de ene, vanwege de grote oplage, zegt de andere, omdat Willy Vandersteen ze zelf niet meer maakt, zucht een derde. Daarbij verliest men te gemakkelijk uit het oog dat Vandersteen zelf zijn geesteskinderen al in 1972 afstond voor adoptie! Op de brandstapel dan maar, de albums van de afgelopen dertig jaar? Vreemd dat niemand er graten in ziet dat nog elke week een nieuwe Donald Duck verschijnt, worldwide liefst, terwijl Disney ons al verliet in 1966. Sommigen houden niet van Suske en Wiske, een kwart miljoen lezers wel. Minstens zoveel : elk album gaat door meerdere handen. We weten uit ervaring dat een uitgelezen Suske en Wiske niet bij het oud papier belandt, maar nog een tweede- of derdehands leven krijgt. Suske en Wiske houden zo al 60 jaar stand. De reeks heeft een massapubliek bereikt in binnen- en buitenland, gespreid over verschillende generaties lezers.
Actuele gebeurtenissen bewijzen dat Suske en Wiske een mediafenomeen zijn. De perikelen achter de schermen bieden inderdaad voldoende stof voor een vrij apart Suske en Wiske-verhaal, vinden wij (en wij zijn niet alleen...).
Is het definitieve einde van de reeks nu in zicht, zoals pessimisten beweren, of zijn we juist getuige van een nieuwe start? We lichten een tipje van de sluier op, in dit goedgevulde Suske en Wiske-verjaardagsnummer.
De redactie.

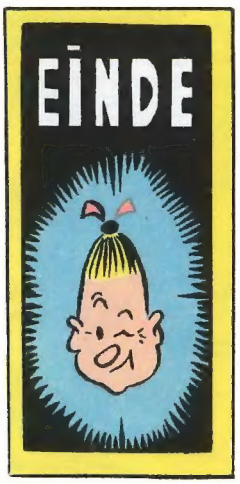

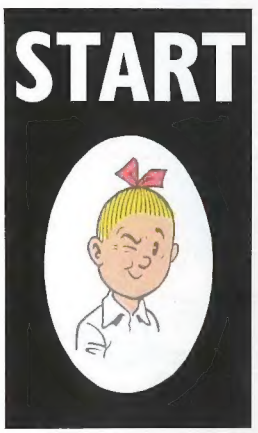

Ledennieuws

Goed nieuws voor de Vandersteenfans: het nieuwe Snoekalbum is in druk en zal wellicht in Deurne verdeeld worden! Erik Meynen en Dirk Stallaert hebben een cover gecreëerd die we "historisch" mogen noemen. Over historisch gesproken : wij zijn verbaasd dat Willy Vandersteen nog steeds niet bij de 100 genomineerden is voor 'de grootste Belg'. Hij leerde zijn volk lachen maar werd door de zuurpruimen vergeten? Een stem uitbrengen kan nog steeds via www.degrootstebelg.be.

Marc Verhaegen in de pers

Marc Verhaegen werd op vrijdag **25** februari ontslagen bij Studio Vandersteen. Helena Vandersteen kondigde een nieuwe ploeg aan: *"Spijtig genoeg **kan hij zich niet vinden in het in team werken** aan de strip"*. Het vertrek kreeg veel aandacht in de Belgische en Nederlandse pers. Ook wij brachten het persbericht op pagina 2 in BSM 125. Hieronder volgt een chronologie van de belangrijkste feiten en uitspraken.

- Léon den Hartog -

In de weekendkrant van De Standaard van **26** februari verklaart Verhaegen: *"**Ik kan niet goed in een team werken**. Ik heb een eigen, duidelijk beeld op de strip en ik ben eigenzinnig. Maar ik heb het altijd met honderd procent overgave gedaan."* In een gesprek met Jan Bex voor *De Gazet van Antwerpen* en *Het Belang van Limburg* zegt Marc, diezelfde dag: *"Ik vrees dat het nog altijd niet goed doorgedrongen is. Ik vind het erg voor mijn kinderen. Die waren zo trots dat hun vader Suske en Wiske tekende. Maar ik ga niet in een hoekje zitten. Ik ben inderdaad iemand die moeilijk iets uit handen kan geven. Een artiest, hè. In die zin begrijp ik de beslissing van de erven. Mij **inschakelen in het nieuwe team** vond men uiteindelijk een te grote stap terug voor mij. Hoewel ik het **misschien toch** aanvaard had, ik moet ook een gezin onderhouden. Ik wilde graag met Suske en Wiske iets meer dan louter entertainment doen. Zo heb ik een synopsis geschreven voor een Suske en Wiske waarin het joodse meisje Sulamith Schiff een belangrijke rol zou krijgen. Een meisje dat in 1942, in Kalmthout-Heide nota bene, gedeporteerd is geworden en uiteindelijk vergast werd in Auschwitz. Maar dat holocaustverhaal, dat ik uiteraard zonder de gruwelijke details zou getekend hebben, heb ik niet mogen maken. Niet in overeenstemming met het testament van Willy Vandersteen, zei men. Iets wat ik niet goed begrijp: Vandersteen had toch ook verhalen met een boodschap."*

Vanaf maandag **28** februari is de synopsis van het *Sulamith Schiff*-verhaal te lezen op de site van de Fameuze Fanclub. Begin maart is het scenario weer verwijderd.

Op **28** februari zegt Marc Verhaegen in een emotioneel interview met Radio 1: *"Dat ik niet in team kan werken **klopt niet helemaa**l, er zijn verschillende verhalen die ik uit handen gegeven heb. Zelfs een lang verhaal* (De flierende fluiter -red.), *dus in dat opzicht heb ik mijn plicht gedaan. Maar wat is er dan op een gegeven ogenblik gebeurd, dan wou Peter Van Gucht almaar meer doen en toen heb ik gezegd: "ho, wacht even, ik zit hier ook nog". Dus dan is die blijkbaar achter mijn rug met Leen Vandersteen gaan praten en heeft Leen Vandersteen ook achter mijn rug met Luc Morjaeu gaan praten (...) En toen werd ik op staande voet ontslagen. Ik moest een papier tekenen en direct alles inpakken. Nu heb ik ondertussen vernomen (...) dat Peter van Gucht en Luc Morjaeu het volgende verhaal al klaar zouden hebben?! Dus dan denk ik, ik krijg zelfs geen kans om te vragen mag ik dan het tekenteam leiden. Nee, er wordt mij zelfs geen voorstel gedaan. Dit is al veel langer aan de gang en wat er voor de rest achter zit, daar heb ik het raden naar, maar ik heb wel vermoedens natuurlijk. Er zijn signalen geweest vooraf. Verleden jaar heeft men mij verteld, vanaf nu ga je met drie verhalen schrijven, (...) dat bleek al vlug niet goed te werken (...) Ik moet verantwoording afleggen tegenover die andere twee en dat was heel moeilijk werken, was ook heel belastend. (...) Aan de kant gezet? Ik denk dat dit al lang bezig was. Misschien ben ik in mijn verhaalkeuze ook niet zo consequent, afijn, niet zo..., hoe zal ik zeggen, ik schuw de hete hangijzers niet, of ik schuw sociale bewogenheid niet. Ik ga verder doen met hetgeen ik moet doen, ik heb me opgegeven als werkzoekend en voor de rest ga ik proberen zien of ik hier of daar iets kan doen".*

In een artikel dat op donderdag **3** maart verscheen in GVA/HBL, geeft Marc Verhaegen toelichting bij het persbericht waarin hij juridische stappen tegen Studio Vandersteen aankondigt : *"Na beraad met mijn raadsman ben ik tot de conclusie gekomen dat elke essentiële rechtsregel inzake ontslag met de voeten is getreden. Bovendien voel ik mij door het persbericht, dat Studio Vandersteen vrijdagnamiddag al rondstuurde, gekrenkt in mijn beroepseer. Er was geen opzegging, laat staan overleg. Ik kreeg gewoon een papiertje waarop stond dat de samenwerking, na 16 jaar keihard werk en inzet, verbroken werd. Mijn reputatie is aangetast. Men wrijft mij aan dat ik niet functioneer in een team. **Terwijl Suske en Wiske altijd teamwerk geweest is**. Bovendien heb ik meermaals de productie van verhalen gecoördineerd. En nooit heeft men mij laten weten dat mijn werk niet deugde. Sinds zaterdag heb ik heel veel steunbetuigingen gekregen van mensen. Allemaal vinden ze dit ontslag zeer gortig. Dat sterkt me, ik kan dit niet zomaar slikken."* De raadsman van Marc Verhagen, Koen Maenhout, kondigt aan dat de tegenpartij nog dezelfde week in gebreke zal worden gesteld omdat er sprake is van een flagrant misbruik van het ontslagrecht.*"... Mocht blijken dat de tegenpartij een minnelijke schikking wil treffen, dan zullen we dat onderzoeken. Anders zal dit een zaak worden voor de Antwerpse arbeidsrechtbank."*

Ook het *Algemeen Dagblad* besteedde op **3** maart uitgebreid aandacht aan de ontwikkelingen. In deze krant werd gerept over een heus complot waarin de hoofdrol wordt gespeeld door een triumviraat dat de erfenis van Willy Vandersteen moet bewaken. Een lid van dit trio zou in de oorlog aan de zijde van de Duitsers hebben gevochten en daarom het scenario van *Sulamith Schiff* hebben afgekeurd. Suske en Wiske-kenners als Peter Van Hooydonck en Pascal Lefevre wijzen deze complottheorie in het artikel echter af.

In de weekendkrant van GVA/HBL, legt Jan Bex op **5** maart op zijn beurt de link tussen het afgekeurde verhaal en het feit dat één van de testamentaire uitvoerders als jongeman naar het Oostfront vertrok. Ook hier wijst Peter Van Hooydonck de hypothese af.

In het Nederlandse actualiteitenprogramma NOVA werd op maandag **7** maart een item aangekondigd over Suske en Wiske waarin Marc Verhaegen en Helena Vandersteen aan het woord zouden komen. Deze reportage werd echter niet uitgezonden.

Noot van de redactie

We merken dat Marc Verhaegens standpunt over het in team werken evolueert : *"ik kan het niet goed"*, *"dat was heel moeilijk"*, dan weer *"misschien toch"* of *"klopt niet helemaal"*. In zijn persbericht luidt het plots: *"S&W is altijd teamwerk geweest"*. Tegelijk worden andere redenen voor het ontslag naar voren geschoven. Ons wou (of kon) hij niet te woord staan, maar wij hebben een en ander nagelezen en onderzocht...

Wat losse ideeën, knipsels en notities voor dit artikel zaten al maanden in een werkmap. Het leek ons een goed idee om alles uit te werken voor het magazine dat we zouden wijden aan 60 jaar Suske en Wiske, omstreeks maart 2005 te verschijnen. Misschien een stuk met een omslachtige titel als "Verleden, heden en toekomst van Suske en Wiske, een analyse", zoiets... De evolutie van de recente Suske en Wiske-verhalen stemde ons immers niet zo gelukkig. We hadden nooit kunnen vermoeden dat het ontslag van Marc Verhaegen een nieuwe - allitererende - titel zou leveren, want de verdwenen verteller, dat is niemand minder dan Verhaegen zelf.

Patrick Vranken
mmv. Léon den Hartog

In 2000 al, deelt Paul Geerts mee dat hij de artistieke leiding over Suske en Wiske overdraagt. Marc Verhaegen, die op dat moment al 11 jaar Geerts directe assistent was, wordt o.a. op de Suske en Wiske-dag in Bokrijk voorgesteld als de opvolger. Het nieuwste album, *Papa Razzi*, geen hoogtepunt in de reeks, is net in de schijnwerpers van de voltallige pers geplaatst. Het gebeuren gaat - heel toepasselijk - door in een circustent en in de ring kondigt de stalmeester Paul Geerts aan, als gaat die direct brullend door een brandende hoepel springen : HOOGGEËERD PUBLIEK, HIER IS HIJ DAN! DE ENIGE, DE ECHTE ... *(buigt zich fluisterend naar Paul Geerts : uw naam, uw naam... Paul fluistert iets terug)* ... DAMES EN HEREN : PAUL GEERTS!
Paul Geerts neemt de microfoon over, dankt iedereen beleefd en stelt in één adem zijn opvolger voor. Tussen het publiek staat Marc Verhaegen op. Hij kijkt bescheiden ogenknipperend voor zich uit en ziet er wat beduusd uit. *"Een ernstige jongen"*, denk ik, terwijl hij terug gaat zitten, *"zou hij beseffen dat hij voortaan een grote rol gaat spelen in dit mediacircus?"*

De succulente sandwich

Marc Verhaegen heeft Suske en Wiske aandachtig herlezen. Het verschijnen van de Suske en Wiske-klassiek reeks heeft vanaf 1993 zijn visie op de strip sterk beïnvloedt omdat daarin voor het eerst de dubbele bodems duidelijk zichtbaar werden. Zo stelde Verhaegen vast dat Willy Vandersteen regelmatig maatschappelijke problemen - zelfs met politieke dimensies - kritisch behandelde. Verhaegen werd wellicht getroffen door de sociale bewogenheid die Vandersteen verwerkte in zijn verhalen. Het komt vaak hier op neer : Vandersteen opent een verhaal met een vraag, met een raadsel of met het aankaarten van een probleem. Dan volgt een aaneenschakeling van actie, gekruid met geheimzinnige magische of technologische hoogstandjes en niet te vergeten veel gags. Tot slot wordt het verhaal afgerond en wordt teruggekomen op het uitgangspunt. Er zijn voorbeelden genoeg van deze Vandersteen-sandwich.

DE VERDWENEN VERTELLER

Dit is een kaakslag voor uitgeverij De Galblaas! Zwarte Madam, u hebt uw opvolger niet in de hand!
Kludde en lange Wapper krijgen hem wel, gardavoe ...
68

Het kan om een heel eenvoudige vraag gaan uit het dagelijkse leven, zoals : waarom doen mensen elkaar de duvel aan? Herlees *De windmakers* eens. Of sterker nog in dat genre : in *De Spokenjagers* heeft de Franstalige barones de la Meer de Rodelle laster verspreid, die haar broer ten gronde richtte. Die wil zich wreken door de laster, die de vorm van spoken aangenomen heeft, op haar los te laten. De Frans/Vlaamse tegenstelling speelt in de beginpagina's een rol: *"Jerom.. gij niet meer spreek de Vlaams ! Pas de français, pas de centen!"* Waarop Jerom : *"Pas de Vlaams.. pas de Jerom"*. Het loopt goed af, maar in de allerlaatste strook wordt toch weer met de Belgische taalsituatie de draak gestoken. Het verhaal kan dan ook gelezen worden als een allegorie van de Belgische (taal)problemen : de hautaine Franstaligen willen de baas spelen en maken de Vlamingen "zwart", de Vlamingen willen waar ze recht op hebben. Vandersteen suggereert een verzoening.

Waarom nemen wij geleerden kiekjes van Jannoke Maan inplaats van eerst het oorlogsgevaar uit te roeien ?
Wie zal mij zeggen waarom de mensen oorlog voeren?
Is dat nu zo moeilijk, professor ?

▲ *De vraag die het uitgangspunt is voor het verhaal De dulle griet.*

In de laatste strook beseft Vandersteen dat een strip de wereld niet kan veranderen en betreurt dat

▶

We hebben het symbool van de oorlogswaanzin bekeerd ! Jammer dat het on zo'n mooie dag moet regenen !
HET IS NOG VEEL SPIJTIGER DAT DIT MAAR EEN BEELDVERHAAL IS.. WANT IN EEN VER LAND REGENT HET NOG STEEDS...
.. BOMMEN TOT HET BITTERE....
EINDE

Het kan ook een vraag zijn die sociale kritiek inhoudt : waarom zorgt onze maatschappij niet beter voor de zwakkeren, de mindervaliden? Een feetje zorgt met een toverstok voor een sprookjesbos, waarin draken *De schone slaper* belagen. Op het einde schijnt opnieuw de zon en het licht in Wiskes ogen, maar de verkozenen des lands worden er in de allerlaatste strook aan herinnerd dat er voor de gehandicapten mag gezorgd worden. Evengoed kunnen wereldvraagstukken aan bod komen: waarom voert de moderne mens nog altijd oorlog? We halen *De Dulle griet* uit het schilderij om het haar te vragen en het gevolg is een hilarische race om ze er weer in te krijgen. In de allerlaatste strook loopt het verhaal wel goed af, maar "in een ver land (Vietnam, 1966!) regent het nog altijd bommen op kinderen".

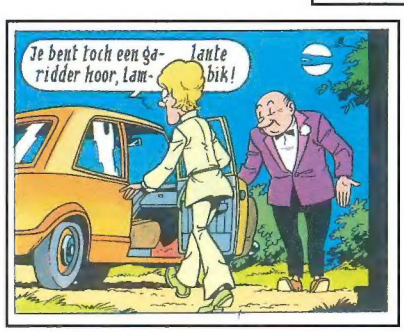

Dit soort thematiek interesseert Marc Verhaegen in hoge mate, zijn persoonlijk wereldbeeld kunnen we situeren in de progressieve hoek : *"Ik tracht met Suske en Wiske in de voetsporen te treden van Willy Vandersteen en Paul Geerts die ook hun persoonlijkheid en engagement in de strip tot uitdrukking lieten komen. Dat geeft Suske en Wiske cachet. Naast de luchtige afleveringen behoort er ruimte te zijn voor steviger verhalen. Suske en Wiske is in mijn beleving meer dan amusement"*

Hij begrijpt niet dat niet iedereen het altijd met zijn visie eens is : *"De Kaapse kaalkoppen paste niet in het stramien, zei men. Dat begrijp ik niet, want hoe kan je ertegen zijn dat apartheid afgestraft wordt?"*

De ongelofelijke opvolger

Tussen de meer dan 200 Suske en Wiske-verhalen en verhaaltjes vinden we heel wat spirituele en spannende afleveringen maar ook redelijk wat flauwe. De verhalen van Vandersteen zijn nog steeds "de top", mysterieus of hilarisch en liefst de combinatie van die twee, maar hij is ook verantwoordelijk voor enkele flauwe boeken. Paul Geerts leverde over het algemeen werk af dat wat softer is, soms ontbreekt wat peper en zout, maar hij heeft ook verschillende hele goeie albums op zijn actief.
Marc Verhaegen tenslotte, verenigt het beste en het slechtste in zich. Marc Verhaegen heeft fantasie, kan vertellen, is een goeie tekenaar, weet hoe een Suske en Wiske op te bouwen. Maar weet hij waar de grens ligt tussen een goed verhaal en een slecht?
De opvolger heeft frisse ideeën en heeft de reeks nieuwe energie gegeven. *De ongelofelijke Thomas* is een voorbeeld van hoe het kan. In *De briesende bruid* speelt Vandersteen met de gedachte : *wat als Sidonie eindelijk zou trouwen?* Hij laat ons in de waan dat het echt gebeurt en maakt het dan in de laatste plaat ongedaan. In Paul Geerts' eerste verhaal, *De gekke gokker,* wordt duidelijk dat Sidonie verliefd is op Lambik: ze tut zich op, gaat met hem uit en wil liefst met hem trouwen. Dat gebeurt niet, maar *"Hoop doet leven"*, zegt Lambik in de laatste strook. Dat alles in 1972, onder het goedkeurend oog van Willy Vandersteen zelf, die trouwens wel vaker de (jaloerse) relaties tussen zijn figuren uitspeelde! Op zijn beurt laat Marc Verhaegen zijn fantasie de vrije loop : wat kan met de complexe familierelaties bij Suske en Wiske?

◀ ▲ *Voor De ongelofelijke Thomas kon Marc Verhaegen zich spiegelen aan de verrassende plots die Willy Vandersteen en Paul Geerts eerder bedachten.*

Wat zou er gebeuren als Lambik en Sidonie een kind zouden krijgen? Het is de toepassing van het "what if"-principe, dat zo succesvol is in de Amerikaanse strip. Aangezien Willy Vandersteen zelf ook graag zekerheden over zijn personages op de helling durfde te zetten, is de experimentele gedachte van Verhaegen niet zó ongewoon. Algemeen werd *De ongelofelijke Thomas* goed onthaald door pers en publiek, het is een goed gemaakt album met verrassende wendingen. Het laat zich goed lezen.

De treurige toekomst?

Marc Verhaegen geeft ons met *De ongelofelijke Thomas* zijn visie op de toekomst van Suske en Wiske. Letterlijk, omdat - bekeken door een virtuele bril - Suske en Wiske getrouwd blijken te zijn. In feite is het hele scenario een gedurfde verkenning van de mogelijkheden die Vandersteens geestelijk testament openlaat : hoe zit het met de toekomst van de Suske en Wiske-strip? Ja, er moet gewaakt worden over de erfenis en de laatste wil van Willy Vandersteen, maar moet Suske en Wiske daarom een steriele strip worden? Vandersteen zelf heeft nooit het experiment geschuwd. Zolang de verhalen gemaakt worden zonder de oorspronkelijke geest te verraden, waarom dan niet een *beetje* uit het kadertje springen?

Marc Verhaegen kan alleszins niet zeggen dat hij de kans niet kreeg om te experimenteren. Hij start bescheiden als medewerker, met de blauwschetsen van *De speelgoedspiegel* (vanaf strook 179), in 1989. Vijf jaar later verschijnt het eerste album dat door hem bedacht en getekend werd, *De krakende Carcas*. Het is een geslaagd historisch verhaal en er volgen nog goeie albums, zoals *De slimme Slapjanus* en *De vonkende vuurman.* Eén van de beste uit die periode is *Het verdronken land* (2000), waarin met nadruk gepleit wordt voor het behoud van het bedreigde dorp Doel. Een politiek thema en een heet hangijzer, maar de boodschap wordt na een korte vermelding in plaat 2 slechts behandeld in de drie laatste platen. Daartussen speelt het avontuur zich af in een verborgen dorp uit 1570, terwijl drie echt Vandersteens aandoende kwelduivels (denk aan *De nerveuze Nerviërs*) iedereen het leven zuur maken. Hier gebruikt Verhaegen dus gewoon Vandersteens beproefde "sandwichmethode". Hij drijft het alleen wat ver door schepen Terzijde (alias havenschepen Delwaide) als verantwoordelijke te laten optreden. Zo persoonlijk zou Willy Vandersteen het nooit gebracht hebben.

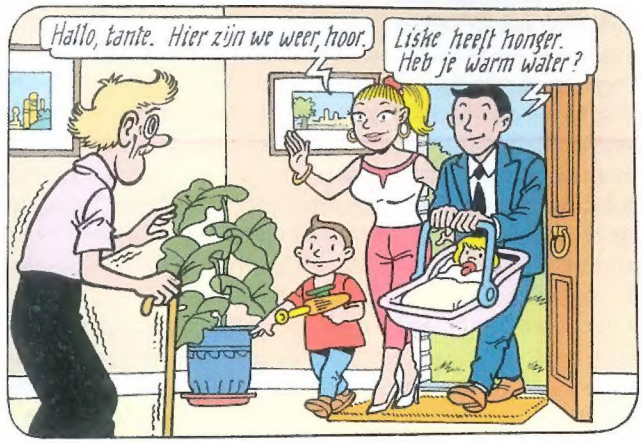

▲ *Suske en Wiske getrouwd en twee kinderen?*

Niet toevallig zijn de hier genoemde verhalen gemaakt onder het waakzaam oog van Paul Geerts. Zijn aanwezigheid heeft de verhalen lange tijd in goede banen geleid : *"Marc brak uit. Hij heeft ooit een verhaal geschreven waarbij enkele bladzijden hertekend moesten worden* (De slimme slapjanus, wegens te morbide humor –red.) *Ik moest Marc regelmatig terug op de sporen zetten. De trein liep wel, maar af en toe moest ik hem even terug fluiten."* (BSM 112).

Nu een voorbeeld van een ontspoord verhaal : in het verhaal Heilig bloed is de boosaardige Egyptische godheid Seth veranderd in een adder, maar hij kent een middel om weer een machtige god te worden : het bloed van Christus drinken! Hoe een vóór-christelijke Egyptische god daarvan beter kan worden, dat vraagt de lezer zich best niet af. Maar dat is lang niet alles. Er zijn een viertal subplots in dit verhaal, of zijn het er vijf? Omdat niemand kop of staart krijgt aan deze draak, komt er een "handig overzicht " in strook 133-134. Marc Verhaegen test hier in hoeverre hij de regel "geen religie" kan omzeilen door Egytpische mythologie, Katholiek geloof én een sekte in één verhaal te mengen. Een spelletje elastiekje rekken dus...

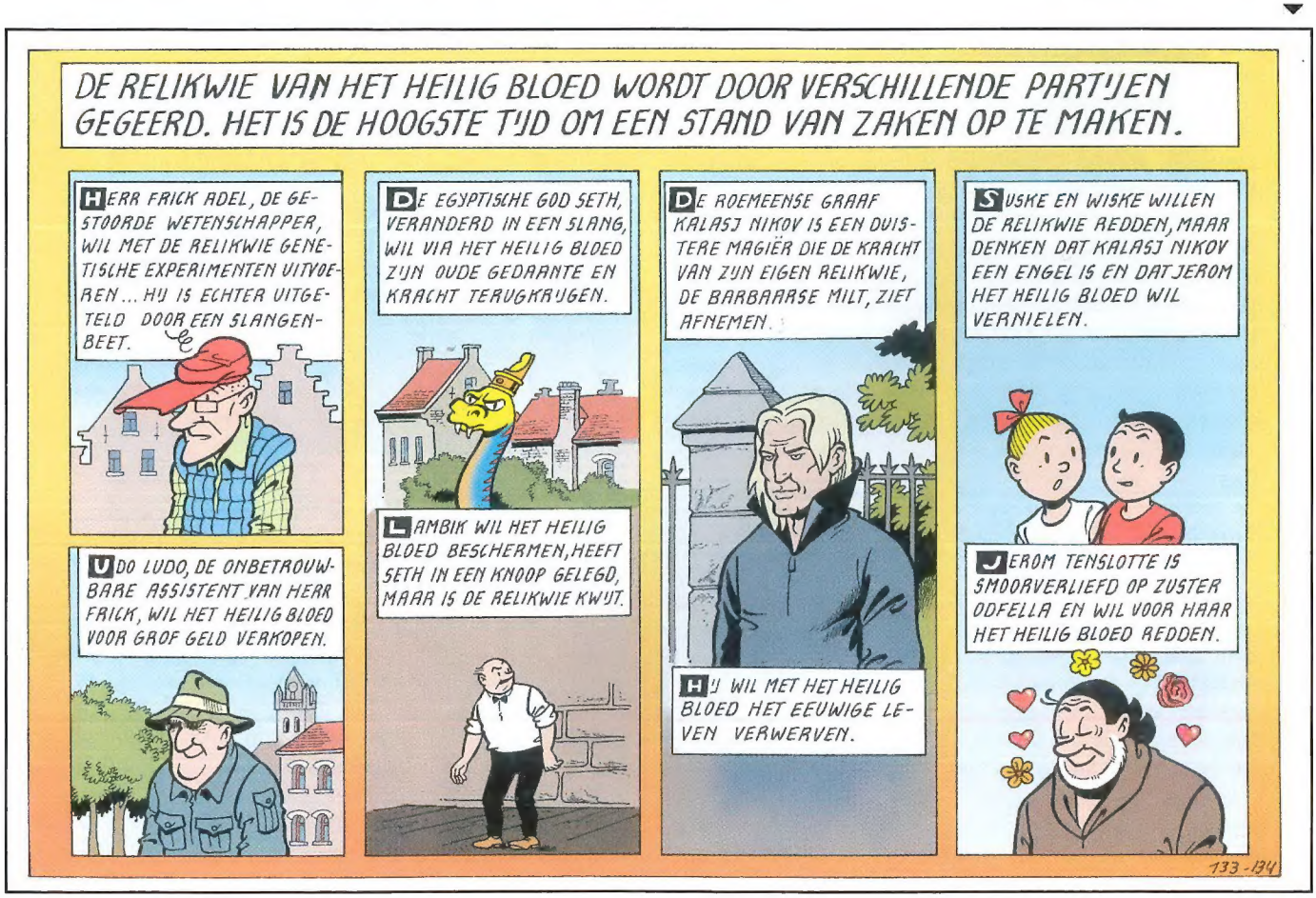
DE RELIKWIE VAN HET HEILIG BLOED WORDT DOOR VERSCHILLENDE PARTIJEN GEGEERD. HET IS DE HOOGSTE TIJD OM EEN STAND VAN ZAKEN OP TE MAKEN.
HERR FRICK ADEL, DE GESTOORDE WETENSCHAPPER, WIL MET DE RELIKWIE GENETISCHE EXPERIMENTEN UITVOEREN... HIJ IS ECHTER UITGETELD DOOR EEN SLANGENBEET.
DE EGYPTISCHE GOD SETH, VERANDERD IN EEN SLANG, WIL VIA HET HEILIG BLOED ZIJN OUDE GEDAANTE EN KRACHT TERUGKRIJGEN.
DE ROEMEENSE GRAAF KALASJ NIKOV IS EEN DUISTERE MAGIËR DIE DE KRACHT VAN ZIJN EIGEN RELIKWIE, DE BARBAARSE MILT, ZIET AFNEMEN.
SUSKE EN WISKE WILLEN DE RELIKWIE REDDEN, MAAR DENKEN DAT KALASJ NIKOV EEN ENGEL IS EN DAT JEROM HET HEILIG BLOED WIL VERNIELEN.
UDO LUDO, DE ONBETROUWBARE ASSISTENT VAN HERR FRICK, WIL HET HEILIG BLOED VOOR GROF GELD VERKOPEN.
LAMBIK WIL HET HEILIG BLOED BESCHERMEN, HEEFT SETH IN EEN KNOOP GELEGD, MAAR IS DE RELIKWIE KWIJT.
HIJ WIL MET HET HEILIG BLOED HET EEUWIGE LEVEN VERWERVEN.
JEROM TENSLOTTE IS SMOORVERLIEFD OP ZUSTER ODFELLA EN WIL VOOR HAAR HET HEILIG BLOED REDDEN.
133-134

De vervelende verhalen

Maar Paul Geerts nam afscheid en vanaf *De koeiencommissie* volgt een reeks verhalen waarin Verhaegens ideeën niet langer verdund toegediend worden. We krijgen *100% puur Verhaegen* voorgeschoteld en dat wordt bij wijlen flink doorslikken.

Tot onze verbazing hoorden of lazen we de laatste jaren wel eens : *"de jonge generatie vindt de nieuwe stijl goed"* of: *"Marc chat met enthousiaste Nederlandse fans die de nieuwe verhalen geweldig vinden"*. Misschien komen die fans weinig buiten (zitten ze constant achter de PC?). Wij hebben ze in onze tochten door Vlaanderen en Nederland de afgelopen jaren niet ontmoet, de lezers die wég waren van de nieuwe verhalen. Integendeel, vaak werd er gezucht: *"wat doen ze Suske en Wiske toch aan tegenwoordig?"*. Verhalen als *De fleurige floriade, Heilig bloed, In de ban van de milt, De laatste vloek, De kus van Odfella, De gevangene van Prisonov* en *De breinbrekers* zijn onnodig ingewikkeld en veel te zwaar op de hand. Dit soort saaie gotiek behoort niet tot onze favoriete lectuur.

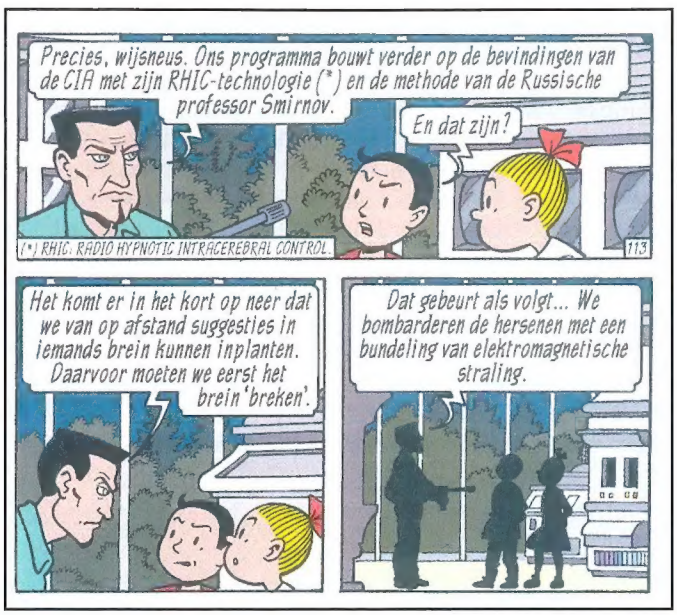
Precies, wijsneus. Ons programma bouwt verder op de bevindingen van de CIA met zijn RHIC-technologie (*) en de methode van de Russische professor Smirnov.
En dat zijn?
(*) RHIC. RADIO HYPNOTIC INTRACEREBRAL CONTROL.
113
Het komt er in het kort op neer dat we van op afstand suggesties in iemands brein kunnen inplanten. Daarvoor moeten we eerst het brein 'breken'.
Dat gebeurt als volgt... We bombarderen de hersenen met een bundeling van elektromagnetische straling.

▲ *De breinbrekers : Vandersteens De Dromendiefstal omgewerkt tot een ingewikkelde nachtmerrie over onveiligheidsgevoel, hersenspoeling en manipulatie. Een verschrikkelijk verhaal.*

Waarom niet? Wij hebben zeker niets tegen verhalen met een maatschappijvisie. Dat deed Willy Vandersteen ook al (hij kondigt *De Dulle griet* aan als *"Een verhaal dat niet geschikt is voor minderjarige militairen en politiekers met een zwak zenuwstelsel")*. Vandersteens scenario's draaien rond politieke en sociale thema's, mag Marc Verhaegen dat dan niet doen? Jazeker, maar vroeger primeerden het avontuur, de gags en de magische of wetenschappelijke elementen. De lezer herinnert zich die verhalen niet als een aanklacht tegen wat dan ook maar gewoon als spannende albums. Wie (glimlachend) dieper wil lezen, kan dat doen, maar het is niet noodzakelijk. Hoewel hem - onterecht - aangewreven werd dat hij een moralist was, wilde Vandersteen een goed verhaal vertellen, geen stijve preek brengen. Hij had de gave van de subtiliteit. Daarmee is het sleutelwoord gevallen : subtiliteit is niet Marc Verhaegens grootste troef. Marc Verhaegen heeft een bekeringsdrang, hij wil ons *overtuigen* van de goede zaak zoals hij die ziet. Hij is het principe van de Vandersteensandwich uit het oog verloren en is geneigd om van het 'aanzetje' een lang verhaal te breien. Hoe goed bedoeld ook, dat is niet de juiste methode om een goeie Suske en Wiske te maken.

Het plan om een strip te maken over de jodenvervolging, maakt dat duidelijk. Verhaegens opdracht was, ter gelegenheid van 60 jaar Suske en Wiske een verhaal te schrijven dat zich afspeelt in Kalmthout. Met zijn idee om het verhaal te vertellen van Sulamith Schiff, een Joods meisje dat in Kalmthout woonde en gedeporteerd werd tijdens de Tweede Wereldoorlog, is op zich niets mis.

Als we de synopsis lezen op de site van de S&W-fanclub, vragen we ons wel af, hoe dit ooit uitgewerkt kon worden tot een goeie Suske en Wiske : *"Suske en Wiske zitten verbaasd voor zich uit te staren. [...] Plots horen ze het geluid van een vrachtwagen achter hen. Ze kunnen nog net de gracht induiken. De vrachtwagen stopt voor een huis. Duitse soldaten stappen uit en slaan op de deur. Een familie komt buiten. Vader, moeder en vier kinderen. De vader verzet zich. Een Duitser rukt het jongste kind uit de handen van de moeder en slaat het met het hoofdje tegen de vrachtwagen [...] Het verzet van de vader is gebroken [...] Plots schrikt Johan op. Eén van de Duitsers heeft hem opgemerkt. 'Blijf staan! Handen in de lucht!' maar Johan geeft vlug een pakje papieren aan Suske en zet het op een lopen. De Duitser schiet. Johan valt neer. 'Vlucht weg! Redt Sulamith! Voor mij is het te laat' Hij laat het hoofd zakken. Bloed sijpelt onder zijn lichaam. De Duitsers komen naderbij. Suske en Wiske, tot tranen toe bewogen, vluchten in de gracht [...] Suske kruipt rechtop en tast naar zijn pijnlijk zitvlak. Ineens voelt hij het pakje papieren dat Johan Gluck hem heeft toegestopt. Hij leest het en zijn haren reizen ten berge. 'Op de Wannsee-conferentie in januari 1942 beslist Hitler tot de Endlösung, de uiteindelijke oplossing voor het jodenprobleem. In Polen worden zes vernietigingskampen opgericht: Maidanek, Treblinka, Sobibor, Chelmno, Belzec en Auschwitz-Birkenau. Vrouwen, kinderen en mannen, die niet voor de arbeid geselecteerd worden, worden direct na de aankomst naar de gaskamers gebracht. Hun lijken worden onmiddellijk verbrand. De mannen die gekozen zijn om te werken, krijgen een nummer op hun arm getatoueerd. Vanaf dat moment wordt hun levensverwaching op drie maanden geschat.'"*

Suske en Wiske bij de nazi's? Een kindje dat doodgeslagen wordt, met het hoofd tegen een vrachtwagen? Duitse kogels en sijpelend bloed? Auschwitz? Dat alles in een strip die het 60 jaar bestaan van Suske en Wiske moet vieren? Grote Vraagtekens wat ons betreft.

Niet dat er iets op het onderwerp of het (waargebeurde!) verhaal aan te merken valt. Wij hebben de TV-reeks over 60 jaar Auschwitz gezien - twee keer zelfs - en we hopen dat deze strip gemaakt wordt, maar dan met andere figuren. Dat album moet op grote oplage verspreid worden, zoals ook met *De ontdekking* van Eric Heuvel gebeurde. Dit verhaal moét verteld worden. Maar ook Eric Heuvel heeft er geen avontuur van January Jones van gemaakt. De wetmatigheden van een *humoristische* stripreeks laten zich immers niet gemakkelijk plooien naar een zo realistisch onderwerp. Hier is toch geen ruimte voor gags of gekke grappen van Lambik? En gaan ze in het volgende album dan gewoon weer loltrappend verder, zijn ze Sulamith dan vergeten? Wat vinden de slachtoffers ervan, dat ze in een humoristische stripreeks aan bod komen?

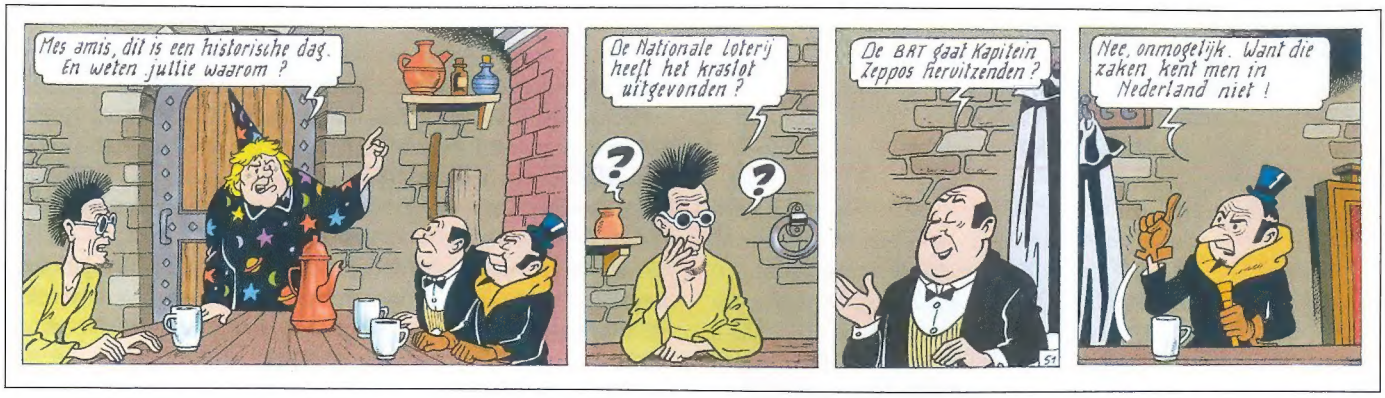
Mes amis, dit is een historische dag. En weten jullie waarom ?
De Nationale Loterij heeft het kraslot uitgevonden ?
De BRT gaat Kapitein Zeppos hervitzenden ?
Nee, onmogelijk. Want die zaken kent men in Nederland niet !

▲ *Kritiek op het beleid, dat rekening houdt met de Nederlandse markt. Overigens kent Nederland kapitein Zeppos wél! Vraag maar aan Arco van Os.*

De verdwenen verteller

Wie het antwoord zoekt op vele vragen, moet Verhaegens *De verdwenen verteller* eens herlezen. Suske en Wiske spelen - hoewel ze in dit verhaal zogezegd verdedigd worden- in dit album slechts een bijrol. Vanaf het moment waarop de samenzweerders aankomen (strook 43) tot en met de scène waarin Vitamitje ontsnapt, verlopen liefst 7 pagina's zonder Suske en Wiske! Ook Lambik, Jerom of Sidonie zijn niet te bekennen. Suske en Wiske komen trouwens slechts in 21 van de 46 platen voor. Waar gaat deze strip dan eigenlijk over? *Gewoon over Marc Verhaegen zelf!*

Onder begeleiding van Paul Geerts ging het een tijdlang goed met Suske en Wiske. Marc Verhaegen had zich moeten omringen met mensen die hem blijvend konden aanvullen en bijsturen. Dat had ook Helena Vandersteen snel begrepen en zij nam de beslissing om nieuwe medewerkers aan te trekken. Erik Meynen, die het oeuvre van Vandersteen kent en diens humor analyseert als geen ander, werd in 2002 gevraagd om samen met Marc een verhaal uit te werken. Dat werd het eenmalige project *De europummel*. Uit het album blijkt dat het tussen beide auteurs niet klikte. Ze hadden niet dezelfde visie en de tijdsdruk waaronder de tekenaar verschillende projecten moest klaarstomen, bleek ook een hindernis om het album inhoudelijk uit te werken zoals Erik Meynen het zich voorgesteld had. De druk om 4 albums per jaar te bedenken en ook nog te tekenen, is gewoonweg te groot voor één tekenaar. Toen daarom hetzelfde jaar ook Dirk Stallaert gevraagd werd om als tekenaar de ploeg te versterken, bleek dat voor Marc Verhaegen opnieuw een stap te ver.

Werken met medewerkers die inkten, ballonnetjes vullen en inkleuren, dat is geen probleem, maar als hij écht in team zou moeten werken, zoals vroeger met Paul Geerts, dan moet hij inhoudelijke toegevingen doen en dat wil hij absoluut niet.

In 2002 tekent Verhaegen zijn frustraties van zich af in *De verdwenen verteller,* een album dat zogezegd bedoeld was als hommage aan zijn voorganger, Paul Geerts. Het verhaal start in 1972, op het moment dat Willy Vandersteen Paul Geerts aanduidt als zijn opvolger. Met de eerste platen is niets vreemds aan de hand, maar al snel doen we een verbazende vaststelling : "Paul Geerts" beleeft in werkelijkheid de avonturen van Marc Verhaegen! Hij is de nieuwe papa voor Suske en Wiske, Marc Verhaegen zelf is *De verdwenen verteller*. De "overdracht van de macht" waarover de zwarte madam het heeft, is letterlijk te nemen. Paul Geerts was nog door Vandersteen zelf aangeduid als opvolger en dat werd ook bevestigd in het geestelijk testament. Beide zaken gaven Paul Geerts een zekere autoriteit maar die viel weg door zijn vertrek. Wie had voortaan "de macht" over Suske en Wiske?

De vreemde vergadering

Uit recente persartikels leren we dat de correcte naleving van het testament van Willy Vandersteen gecontroleerd wordt door drie, nog door Vandersteen aangestelde, testamentaire uitvoerders : Vandersteens gewezen boekhouder én boezemvriend Luc De Meyer, notaris Jan Van Bael en ere-advocaat Guido Crauwels. In *De verdwenen verteller* nodigt de zwarte madam - die zichzelf gedelegeerd bestuurder noemt - Krimson, zijn butler en Savantas uit. Ze beramen een plan om "de opvolger" in hun macht te krijgen. Hij moet tekenen wat zij wensen. Het is niet moeilijk om in die vreemde vergadering Helena Vandersteen te zien, samen met de drie testamentaire uitvoerders, die de opvolger, Marc Verhaegen, proberen te controleren.

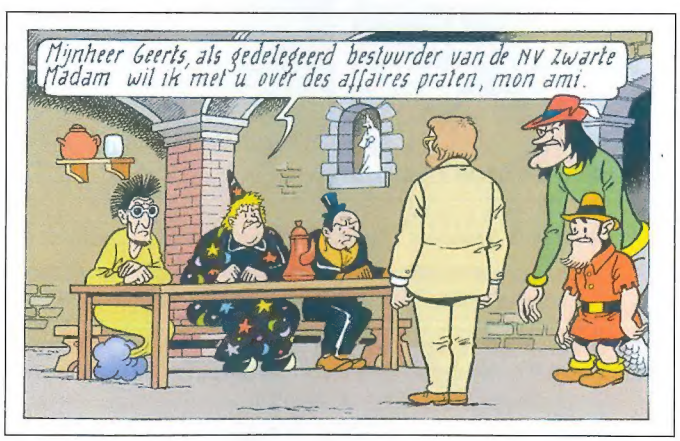

De opvolger krijgt door de zwarte madam twee medewerkers toegewezen, Rikske en Dikske. Rikske telefoneert graag... net als **Erik** Meynen. Met Di(r)kske Stallaert is het duo compleet. "*Deze medewerkers staan niet onder maar naast jou*", zegt de zwarte madam nog.

Dirk Stallaert herinnert zich de periode in 2002, toen er gepraat werd over zijn mogelijke overstap naar Studio Vandersteen. *De verdwenen verteller* verscheen op dat moment in de krant. *"Mijn beslissing om niet naar de Studio te gaan, is wel beïnvloed door de houding van Marc Verhaegen, maar niet echt door mijn optreden in het stripje. Ik wist immers al vanaf de eerste ontmoeting met Marc Verhaegen dat ik niet welkom was bij de Studio, misschien wel als assistentje 2de klas, maar niet als evenwaardig tekenaar. Erik Meynen en ik voelden dat en stelden daarom voor om met twee teams te werken aan verschillende verhalen, maar dat zag men niet zitten. Helena Vandersteen vond het geen goed idee, omdat gevreesd werd dat er een*

kwaliteitsverschil zou ontstaan. Daar was Marc wel bang voor. Een verrassing was het dus niet, dat hij me tekende als Dikske. Ik vond het wel grappig, dat ik een rol kreeg in die strip, ik kon er wel mee lachen. De verwijzing naar volleybal vond ik vreemd, want ik heb helemaal niks met balsporten. Het is dus niet zo dat ik me direct aangevallen voelde. Maar ik begreep niet waarom Marc dat voor het grote publiek wilde brengen, in de krant nog wel. Dat vond ik niet zo verstandig".

Ik heb een businessplan klaar. Onze doelgroep zijn mensen met gevoel voor zwarte humor en schelmenstreken. Wij rekenen op een jaaromzet van 40 miljoen frank !(*)
?
(*) ONGEVEER 1 MILJOEN EURO.

In de strip neemt Verhaegen onverbloemd het beleid op de korrel. Zijn stelling is, dat Suske en Wiske moeten gered worden uit de handen van de beleidsmensen. Hij zoekt daarvoor zijn legitimiteit bij Willy Vandersteen zelf, maar vertrekt van het verkeerde uitgangspunt. Hij beeldt zich een mythische, ridderlijke Vandersteenfiguur in, die zocht naar kwaliteit en diepere inhoud. In werkelijkheid was Willy Vandersteen in de eerste plaats een volkse verteller, die het fijn vond dat zijn creativiteit ook goed *verkocht*. Daarvoor heeft Vandersteen zelf belangrijke inhoudelijke toegevingen gedaan : Vlaamse en (anti-)politieke standpunten afgezwakt, inhoudelijk toegegeven aan de Nederlandse markt (de taal, de thema's), grote afnemers zoals warenhuizen niet voor het hoofd gestoten, enz... Een strip die een groot publiek bereikt zoals Suske en Wiske, kan niet anders dan mikken op een grote gemene deler. Heeft Marc Verhaegen dat wel beseft toen hij de opdracht aanvaarde?

De opvolger beschuldigt de NV Zwarte Madam ervan dat ze alleen denkt aan een jaaromzet van 1 miljoen euro. Daarvoor zijn alle middelen goed, al moeten de tekenaar en Suske en Wiske dan maar gegijzeld worden.
Dat is vrij krasse taal. Marc Verhaegen is het niet eens met de beleidsvisie van zijn werkgevers, zoiets komt elke dag voor. Maar dat hij zijn ongenoegen verwerkt in een sleutelstrip, die verschijnt in de krant, dat is ongewoon en inderdaad niet zo verstandig. Bovendien is het toch helemaal ongepast om - onder het mom van een huldebetoon aan zijn voorganger Paul Geerts - een sleutelstrip te maken die voor het grootste deel van de tijd over Verhaegens persoonlijke problemen gaat. In vergelijking met zijn hommage aan Vandersteen, *De parel in de Lotusbloem*, komt Paul Geerts er maar bekaaid af, met twee pagina's "leuke vooruitzichten" op zijn beste verhalen.

Als we alles op een rijtje zetten, dan is de vraag niet meer: *waarom is Marc Verhaegen ontslagen?* De vraag is wel : *waarom is Marc Verhaegen in 2002 niet meteen ontslagen?* Het meest logische antwoord is, dat hij een tijdlang de enige was die de continuiteit van de reeks kon garanderen. Ondertussen is er een nieuwe scenarist, Peter Van Gucht, die al *De razende rentmeester, De guitige gast* en *De fluierende fluiter* schreef. Er is ook een nieuwe ploeg tekenaars gegroeid, met o.a. Walter Van Gasse en Bruno de Roover. Nu ook Luc Morjaeu toegezegd heeft dat hij het tekenteam zal gaan leiden, is de ongelofelijke opvolger vervangbaar.
Heeft Marc Verhaegen door zijn eigenzinnige kijk op Suske en Wiske zijn eigen put gegraven? Het lijkt er sterk op. Het is jammer dat zijn talent en ongewone ideeën niet ingeschakeld konden worden in een team waarvan de leden elkaar in evenwicht hielden. Onvoorspelbaarheid is namelijk een grote troef voor een strip als Suske en Wiske.
We hopen dan ook dat de nieuwe opvolgers ons verrassen met frisse nieuwe verhalen, weliswaar binnen de geijkte formule die zijn degelijkheid bewezen heeft.

Erik Meynen en Dirk Stallaert, twee lollige deugnietjes, worden aangetrokken om een team te vormen met Marc Verhaegen, maar worden snel buitengebonjoerd

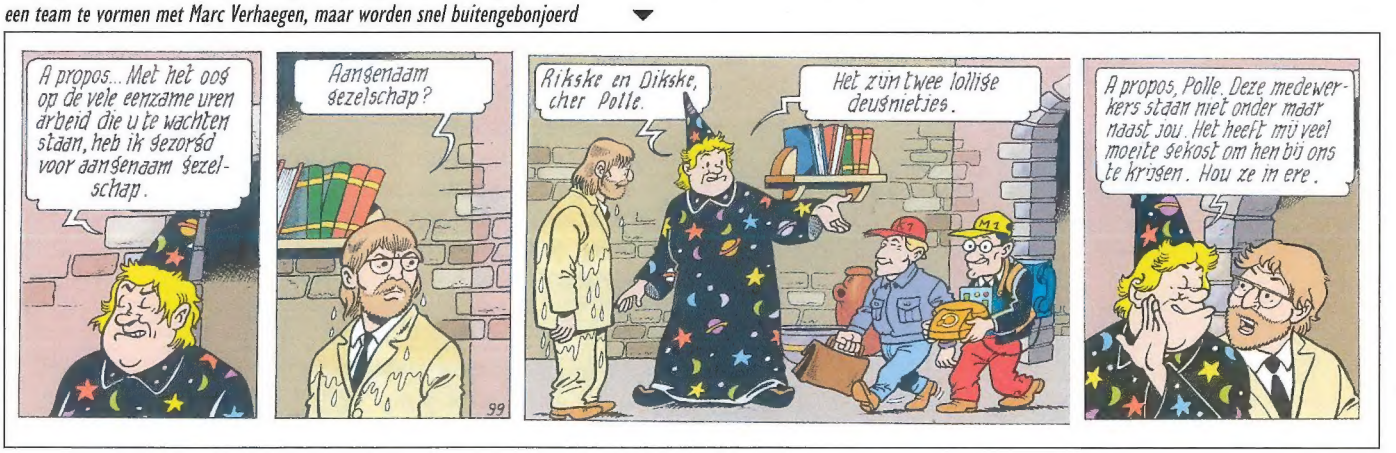
A propos... Met het oog op de vele eenzame uren arbeid die u te wachten staan, heb ik gezorgd voor aangenaam gezelschap.
Aangenaam gezelschap?
99
Rikske en Dikske, cher Polle.
Het zijn twee lollige deugnietjes.
M1
A propos, Polle. Deze medewerkers staan niet onder maar naast jou. Het heeft mij veel moeite gekost om hen bij ons te krijgen. Hou ze in ere.

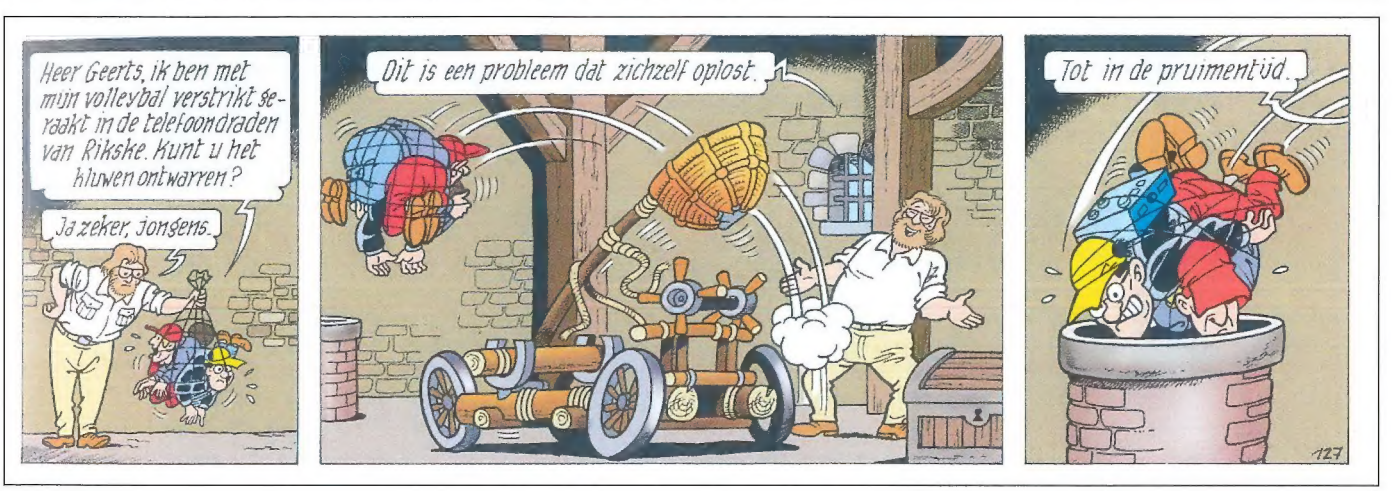
Heer Geerts, ik ben met mijn volleybal verstrikt geraakt in de telefoondraden van Rikske. Kunt u het kluwen ontwarren?
Ja zeker, jongens.
Dit is een probleem dat zichzelf oplost.
Tot in de pruimentijd.
127

We hadden het al te lang uitgesteld, maar de omstandigheden rond de 60ste verjaardag creëerden het momentum. Wij trokken naar Kalmthout in de hoop van Helena Vandersteen, die het dagelijks bestuur van de Studio voor haar rekening neemt, antwoorden te krijgen op enkele essentiële vragen. We werden vriendelijk onthaald door een dame die veel (lacht). En er waren geen taboes...

- Patrick Vranken
& Léon den Hartog -

Vandaag ligt Bibbergoud opnieuw in de winkel. De eerste 15 Suske en Wiskes worden nu herdrukt in de oorspronkelijke versie en dat is een succes.
Ja, heel wat mensen kunnen die albums in de oude uitgave niet meer kopen, die zijn peperduur. Ik heb ze zelf nog niet allemaal, eerlijk gezegd, een paar slechts. Mijn vader was verschrikkelijk slecht in het bewaren van zijn albums. Hij had zelf niks, hij tilde daar niet aan. Een "hoop papier", noemde hij dat *(lacht)*. De laatste jaren van zijn leven is hij dat gaan beseffen en dan heeft hij geloof ik een exemplaar van *Piwo het houten paard* uit de kluis gehaald, en één Suske en Wiske. Die hangt nu in flarden uit elkaar. Meer is er niet.

Eenmaal verschenen, keek hij er niet meer naar om?
Nee, zijn eigen originele Suske en Wiske-tekeningen heeft hij op een dag aan iemand verkocht uit Hasselt, zo van *"och, de Standaard [Uitgeverij] heeft geen plaats meer, waar blijf ik met die hoop papier?"* Het was al weg voordat wij het wisten, hij heeft daar vooraf niets van gezegd. Dat is al een tijd geleden hoor. Toen was er nog niet zoveel vraag naar, maar die man heeft daar toch wel oog voor gehad. Hij heeft ze allemaal gekocht tot en met zijn laatste album. Dat waren niet alle tekeningen, want er zijn er wel wat verdwenen, b.v. in de drukkerij en zo.

Uw vader hield zich dus meer bezig met de zakelijke belangen...
O nee, de zakelijke belangen, dat was niets voor hem. De post werd op een hoop opzij gelegd zonder te openen. Dat vond hij vervelende dingen. Zeker als het een officieel papier was, van de belastingen of zoiets, dat deed hij gegarandeerd niet open *(lacht)*. Nu moet ik zeggen, hij betaalde aardig wat belastingen, dat zat hem dus flink dwars. Nee, zijn boekhouding, dat was een ramp. Gelukkig had hij een boekhouder die dat voor hem verzorgde. Hoe die daar ooit doorgeraakt is... daar heeft hij veel aan te danken, want anders was er nogal wat misgegaan. Mijn vader heeft hem leren kennen op een van zijn kroegentochten vroeger.

HELENA VANDERSTEEN :
MIJN VADER WAS HELEMAAL NIET ZO'N ZAKENMAN ALS MEN BEWEERT

Hij had een hele kliek van vrienden en journalisten waarmee hij 's maandags op stap ging. Luc de Meyer was toevallig boekhouder en heeft gezegd: *"die puinhoop van jou, daar zal ik me eens mee bezighouden"* en zo is hij zijn boekhouder geworden. Ze hebben van mijn vader altijd gezegd dat hij een creatief en zakelijke man was, maar dat is niet zo. De zakelijke kant, dat hebben anderen voor hem gedaan. Mijn vader was helemaal niet zo'n zakenman als men wel beweert. Hij zou zelfs geen huis gehad hebben, als mijn moeder daar niet zo achtergezeten had. Daar heb ik het hele huis toen voor op stelten weten staan: *"een huis kopen, wat is dat nu weer voor flauwekul?"* Hij leefde van dag tot dag. Had-ie centen, dan gaf hij ze ook uit. Hij moest echt wel door anderen in toom gehouden worden.

Dat is wel een heel ander beeld dan we gewend zijn...
Het verwonderde me altijd dat ze zeiden dat hij een geslepen zakenman was. Dan dacht ik: als er ooit iemand geen zakenman was, dan was hij het *(lacht)*. Nee, de uitgeverij en de boekhouder zorgden voor de zakelijke kant. Als mens was hij heel anders dan hoe hij in de media geportretteerd werd. Hij gaf een verkeerd beeld van zichzelf. Hij gaf niet graag interviews. Hij werd dan ook een hele ander mens, zette een andere stem op, was niet meer spontaan. Ze hebben hem eigenlijk nooit gezien zoals hij was, vandaar misschien zijn imago van "koele en berekende zakenman", wat-ie niet was.

Ik herinner me nog de uitzending met Mies Bouwman.
Ja, daar was hij wel zichzelf. Achteraf werd dat vaak gevraagd, wist hij dat? Nee, hij had het niet door en opeens zaten wij daar allemaal en zijn vrienden ook. Hij ging zo op in die uitzending,... daar heeft hij zich laten gaan, zoals hij was.

We missen eigenlijk een goed biografisch werk over Willy Vandersteen, over zijn leven dan.
Mijn moeder heeft het grootste stuk van het gezin en de opvoeding op zich moeten nemen. Feestjes en toestanden, geen probleem, hij was een groot fuifnummer, hoor. Daar trok hij alle aandacht naar zich toe. Hij ging graag vrolijk door het leven. Tijdens zijn uitgangsavond deed hij weer energie op. De hele week leefde hij afgesloten van de buitenwereld. Overdag sliep hij veel. Hij was een nachtmens, 's nachts werkte hij, dan kwam de inspiratie waarschijnlijk. Daardoor was hij niet veel beschikbaar voor het gezin. Ik heb hem nooit weten samen met ons huiswerk maken of zoiets, ook al was hij thuis. Maar als we met vakantie gingen, dan was hij er wel voor zijn gezin. Dan sculpteerde hij aan het strand hele grote draken en kastelen, weer die fantasie, die de zee een halfuur nadien weer wegspoelde. Dan was hij altijd actief en wel intensief met ons bezig. Dat en gymnastiek natuurlijk. Hij had geturnd in zijn jeugd en op het strand zitten, dat betekende handstanden doen en bruggen maken *(lacht)*. Dan liet hij ons niet met rust. Als je volwassen bent, begrijp je beter dat die creativiteit iemand enorm opslorpt. Je kan niet achter dat bureau gaan zitten, de creativiteit de vrije loop laten, daarna de knop omdraaien en weer in het gezin komen. Dat ging de hele dag door en wat hij overdag bedacht had, vermoed ik, tekende hij 's nachts uit. Je kon hem niet veel storen.

Helena Vandersteen vóór het bureau waaraan Paul Geerts werkte toen hij nog bij de Studio was. Vroeger was dit de slaapkamer van Willy Vandersteen...

Hij leidde zijn eigen leven?
Ja, het was voor ons dan ook plots invallen toen hij overleden is, omdat zijn werk strikt gescheiden was van het gezinsleven. Goed dat Paul Geerts zo ingewerkt was. Maar mijn vader heeft zich nooit ingebeeld, denk ik, dat het nog zoveel jaren zou blijven doorgaan. *"Het mag verder gaan"*, zei hij, *"en zolang het goed gaat, mogen jullie verder doen"*. Zoveel mensen werkten aan de reeks. Als de reeks plots stopte, had Paul geen reeks meer, verloor de Standaard de topreeks, hadden wij geen auteursrechten meer. Dus voor hem mocht het best doorgaan, als het in dezelfde sfeer bleef.

Zelf had hij al lang afscheid genomen van Suske en Wiske. Dat was wel typisch voor hem, altijd iets nieuws beginnen.
Hij had altijd nieuwe ideeën voor series. Sus en Wis had het het beste gedaan van allemaal. Toen de reeks naar Paul Geerts ging, startte hij met Robert en Bertrand, tot hij ook weer uitgekeken geraakte en dan ging dat ook weer naar een andere tekenaar. De Geuzen, dat was de laatste reeks, die heeft hij nooit uit handen gegeven en hij heeft beslist dat ze niet verder gezet mocht worden. Hij had nog geen idee voor een nieuwe reeks, dus gaf hij ze nog niet af *(lacht)*.

Hij was dan wel geen zakenman maar hij was wel tevreden dat zijn strips zo goed verkochten.
Dat zal wel zijn! Jaaa, daar heeft hij met volle teugen van genoten. Vandaar dat hij het soms door deuren en vensters buitengooide, dat was super-de-luxe voor hem, die zo arm opgegroeid was. Een eigen bureau heeft-ie pas gehad toen hij al een jaar of zeven-acht bezig was. Daarvoor werkte hij gewoon in de living met een bureau op de beste plek, onder het raam. De rest moest dan maar opschuiven. Maar een eigen kamer heeft hij pas gehad, ja, zo rond 1955 denk ik.

Wie bepaalt nu vandaag eigenlijk het beleid rond Suske en Wiske?
De erven Vandersteen hebben de auteursrechten. Er zijn in feite 5 erfgenamen maar enkel de kinderen houden zich met Studio Vandersteen bezig. Om onderlinge discussies uit te sluiten en om er op toe te kijken dat de strip niet de verkeerde kant zou uitgaan, heeft mijn vader drie testamentaire uitvoerders aangesteld, die dan weer met z'n drieën

zijn om elkaar te controleren. Die bemiddelen als het nodig is. Met vijf tot een eensgezind besluit komen, is niet altijd evident, iedereen heeft zo zijn idee.

Dat wat betreft de artistieke kant van de zaak.
Ja, want de exploitatierechten heeft mijn vader al lang geleden doorgegeven aan Standaard Uitgeverij. Wat wij met Studio Vandersteen nog doen, is het aanleveren van de vier albums per jaar en eventueel andere dingen die er bijkomen. Ik ben zaakvoerder van de Studio, in titel, maar ik doe niks alleen. De administratieve beslommeringen, dat wel, maar alle beslissingen, zoals het engageren van nieuwe mensen, neem ik in overleg met iedereen. Ook met Standaard Uitgeverij trouwens. Ja, dat vormt eigenlijk één geheel, hé.

Marktstudies en de zogeheten doelgroepen, dat is iets voor de uitgeverij, neem ik aan?
Natuurlijk. Zij staan ook in voor de verkoop van de strip en beslissen welke titels herdrukt worden en zo. Het is niet verplicht, maar net zoals wij hen raadplegen, laten zij ons ook weten wat de plannen zijn en vragen ze of wij er mee akkoord gaan. Dat is een goeie wisselwerking. Wij zijn vrij om een album te maken zoals we dat willen en zij zijn ook vrij, maar uiteraard doe je dat in overleg, want het één kan niet zonder het andere. In het testament is trouwens bepaald dat een of meer opvolgers zullen gekozen worden in overleg met de uitgeverij.

Ter gelegenheid van 60 jaar Suske en Wiske krijgen we de heruitgaven van de eerste Suske en Wiskes en de eerste Snoeks. En we zijn natuurlijk blij met de "ontbrekende" Snoekalbums, die we zelf brengen.
(het album Snoek boven water *wordt op dit moment overhandigd)*
Ik vind dat ook prettig, want zo heb ik die albums eindelijk ook. Snoek was mijn lievelingsstrip, ik las dat nog liever dan Sus en Wis vroeger. Is dit het album waarvoor Erik Meynen en Dirk Stallaert... ?

Ja, Erik en Dirk hebben de cover gemaakt. In 2 albums brengen we 55 gags die nooit verschenen in album.
En waar komen die dan uit? *(lacht)* Ik ga u interviewen, dat zal beter zijn, dan weet ik iets meer.

We hebben de gags in de albums één voor één vergeleken met de publicatie in de krant, dat heeft erg veel werk gevraagd.
Dat is wel een monnikenwerk geweest, hé.

Ja, en met de microfilm van de bibliotheek kom je nergens, daar kan je niet mee naar de drukker. Het heeft dus nog eens veel tijd gevraagd om al die echte kranten te vinden. Gelukkig zijn we een vzw, we maken zo'n album dus op niet-commerciële basis. Wij spreken niet over werkuren...
Dat kan ik me voorstellen! Dat is niet te betalen.

Als we het oudere werk herlezen, dan merken we toch dat die oudere gags heel wat scherper waren. Ik zou dat "Antwerpse humor" willen noemen, bijvoorbeeld de sarcastische gag *Laat uw vlooien temmen bij Snoek*, waarin Snoek als staatssecretaris 15 miljoen begrotingsoverschot moet kwijtgeraken. Vroeger gebruikte uw vader toch meer van dat soort humor, waarin de draak gestoken werd met de politiek?
Dat was weer het verkwisten van belastingsgelden dat hier op zijn lever lag. In die tijd konden ze veel meer inspelen op de actualiteit omdat er meer van dag op dag gewerkt werd. Hij tekende voornamelijk 's nachts en 's morgens ging dat de deur uit. Met de tram meegegeven of hij bracht het zelf naar de drukkerij. Hij kon dus makkelijker inspelen op dingen die leefden bij de mensen. Tegenwoordig staan ze drie maanden voor, dat is nu niet meer mogelijk.

Vroeger kon de strip wel op twee niveau's gelezen worden: kinderen lazen het avontuur, ouderen lachten om de dubbele bodems. Het feit dat de oude reeks - heruitgegeven als bijlage van de vrijdagkrant - zo'n succes heeft, is dat geen signaal? Kinderen kopen toch geen krant?
Voor scenarist en tekenaar is het altijd een dilemma denk ik, moet het ook voor een ouder publiek leesbaar zijn? Een kind snapt een dergelijke grap niet. Wij werken in principe voor een kinderpubliek, maar we weten dat een groot stuk van de fans uit volwassenen bestaat. In enquêtes komen de oudste verhalen er dikwijls wel goed uit, maar kinderen vinden ze niet noodzakelijk de leukste. Voor hen is dat oude geschiedenis, ze zijn daar niet mee opgegroeid.

Maar een groot stuk van het publiek bestaat toch uit volwassenen?
Een groot deel van het publiek zijn inderdaad nostalgische volwassenen, ja.

Ik denk dat velen van hen ook de nieuwe albums blijven kopen maar daar ook een zekere kwaliteit willen in terugvinden.
We willen daar eigenlijk ook opnieuw naar toe. Sus en Wis is in de loop der jaren een beetje te belerend geworden. Alle typische elementen zijn er één voor één uitgelicht. Dat was een geleidelijke evolutie, dat gebeurde niet in één keer, dus dat valt pas op als je terugkijkt over een hele periode. Nu zijn er nieuwe mensen aan het werk die elk hun eigen kwaliteiten zullen inbrengen. We willen mooie tekeningen zien, die ook aanspreken. Want door ze *technisch* beter te maken, worden ze niet noodzakelijk prettiger.

Wijzelf en onze kinderen vonden Suske en Wiske niet meer zo prettig om te lezen de laatste jaren.
Ik heb zo dikwijls tegen Marc gezegd: *"Het is geen boek, het is een strip"*. Je moet met plaatjes vertellen en de tekst, die komt er bij, maar die mag niet de hoofdzaak zijn. Kinderen moeten het kunnen bekijken zonder tekst maar ik vind dat het evengoed geldt voor volwassen lezers: een gag moet ook al komisch zijn op zich, zonder dat je de tekst leest.
Maar ja, ieder heeft zijn eigen temperament en zijn eigen visie. Peter Van Gucht voelt het nu anders aan, humor is zijn sterkste kant. De kijk van Luc Morjaeu sluit beter aan bij wat ik er zelf van vind. Het moet een *strip* zijn, hé. Nu moeten we nog zien of ze er in slagen een rode draad in het verhaal te leggen, want dat is nog een ander element. Je moet een spannend verhaal hebben, er moet genoeg humor inzitten, je moet kinderen motiveren, het moet evengoed leesbaar zijn door jongeren als door volwassenen, het is geen sinecure, hé.

Is het gebruikelijk dat de scenario's of een synopsis voorgelegd worden?
In feite nooit. Paul was gewend om een Suske en Wiske te schrijven, die heeft jaren met mijn vader over zijn schouder gewerkt. Die had de routine. Na het overlijden van mijn vader heeft Paul dat gewoon verdergezet, daar kwamen wij niet tussenbeide, helemaal niet. Met Marc hebben we dat in het begin ook niet gedaan, wat dan een aantal albums opleverde waar we nogal van schrokken *(lacht)*. Toch is er nog altijd geen rem. Op creatieve mensen mag je geen rem zetten, vind ik. Maar het nieuwe team kent de regels waaraan ze zich moeten houden, die staan in het geestelijk testament. Lambik en Sidonia mogen niet trouwen, geen politiek, geen religie, kinderen geen slechte voorbeelden geven, dus nooit pro iets slechts zijn, niet roken, niet drinken... Vroeger dronk Lambik wel eens een stevige pint, maar dat lag toen helemaal anders dan nu. Ze weten waar ze zich moeten aan houden, ze weten dat er humor moet inkomen, spanning en avontuur. In zoverre dat wij geen slecht album te lezen krijgen, gaan wij daarin niet ingrijpen.

Drinken zoals hier, mag niet meer. De wetten van de kinderstrip zijn veranderd en volgen de maatschappelijke evolutie. Zo mag Lucky Luke ook niet meer roken. Maar... de oude Suske en Wiske-verhalen worden tenminste niet aangepast en hertekend, zoals dat bij andere stripreeksen wel het geval is.

Marc Verhaegens synopsis over het holocaustverhaal is toch vooraf afgekeurd?
Die synopsis heeft hij ons wel vooraf laten lezen, omdat hij wist dat het niet kon. Die eerste synopsis was mooi, maar daar kwamen gruwelbeelden in voor. De opdracht was, een album over Kalmthout maken. Joden maken deel uit van Kalmthout, zij hebben het min of meer gesticht. Heide zeker, dat was het buitenverblijf voor de Antwerpse Joden, er was een kleine synagoge, een rabbijnenschool en zo, dus dat maakte deel uit van de geschiedenis. Die mensen hebben hier inderdaad geleden onder de bezetting en zijn opgepakt, net als overal elders, niet alleen in Kalmthout. Maar als je daar dan een Joodse familie uitpikt en de Holocaust gaat beschrijven, dan heb je geen Kalmthoutverhaal meer. Dan is hij met een herwerkte versie gekomen, waar hij wat aan geprutst had, maar het ging nog altijd over de Holocaust. Ondertussen had hij de Joodse gemeenschap er al bij betrokken, om informatie in te winnen en zo. Tja, voor ons was dat een moeilijke situatie. Als je dan zegt dat het niet mag, is het alsof je wat tegen die gemeenschap hebt. Het laten doorgaan, kan ook niet. Je kwetst altijd iemand. De ene vindt het niet ver genoeg gaan, de andere zal zeggen dat je er de spot mee drijft. Humor kon je in dat verhaal niet brengen, dat kan toch niet, dat zou getuigen van wansmaak. En we wilden toch graag een grappige strip voor 60 jaar Sus en Wis. Hij heeft dan tegen zijn zin een album over Kalmthout gemaakt, waar de Joodse geschiedenis en de diamant toch in verweven zitten, maar dat is geen probleem. Dat kan wel. Marc heeft het erger gemaakt dan het was door de eerste synopsis vrij te geven. Daar is de hele heisa mee gestart, want het raakt veel mensen uiteraard. Maar dat had niks met zijn ontslag te maken, want hij heeft nog een volgend album gemaakt. Daar waren we dus voorbij. Zijn ontslag had te maken met de interne problemen, met het feit dat hij niet in overleg kon werken in een creatief team.

Daarover bestaat ook een andere versie.
Wat we in de kranten te lezen kregen naar aanleiding van die zaak, dat was niet zo leuk. Oorlogsverledens die ze er gaan bijsleuren en zo. Wat heeft dat er mee te maken, dat Luc de Meyer naar het Oostfront geweest is? Je kan er dan nog niet op gaan reageren, want dan dik je het nog maar aan. Die man is 10 jaar jonger dan mijn vader. Hij is nu 82 en is er kapot van dat hem dit hem nu plots nog aangewreven wordt. Het heeft hem ook familiaal geraakt. Ze weten toch niet goed wat ze aanrichten, terwijl het in de verste verte niets te maken heeft met het ontslag van Marc Verhaegen. Als hij het gekund had, had hij voor ons nog 50 jaar door mogen gaan. Hij heeft er zijn best voor gedaan, maar wat niet in je zit, kan je er ook niet uithalen.

Marc Verhaegen beweert dat er een hele tijd lang een complot achter zijn rug gesmeed is.
Dat klopt niet. Marc was de assistent van Paul Geerts en dus de meest logische opvolger toen Paul met pensioen ging. Ze werkten ook al 14 jaar samen. Dan is Marc zijn eigen persoonlijkheid er in gaan leggen. We hebben dan geprobeerd, drie jaar lang, om dat bij te sturen, we hebben daar discussies over gehad. Maar hij zag het anders. Dat soort gaghumor had hij niet in zich, hij is een ander mens, met een ander temperament en uiteindelijk moet er dan toch beslist worden dat het niet werkt. Dat was niet prettig, maar ja...

Was het een moeilijke beslissing?
Een héle moeilijke, ja. Die neem je niet zomaar op één dag, hé, daar hebben we drie jaar over gedaan. Maar je moet die man toch een kans geven, als die er al zo lang zit? Je moet iemand ook de tijd geven om te evolueren, om zoiets over te nemen, want dat is niet eenvoudig. Hij heeft altijd zijn best gedaan, daar niet van, maar we wisten dat hij sommige elementen miste. Ik heb dan geprobeerd om de hiaten in zijn talenten aan te vullen met andere mensen...

Dat waren dan Erik Meynen en Dirk Stallaert.
(zucht) ..dat liep al-tijd-fout. Hij heeft nooit gezegd dat hij met hen niet wilde samenwerken, hij heeft geprobeerd. Maar iedereen haakte af, vanwege zijn temperament. We hebben het dan ook geprobeerd met Peter Van Gucht, die hem bijstond voor het scenario. Dat was voor hem ook frustrerend. Maar het was fair vind ik, je moet iemand de kans geven.

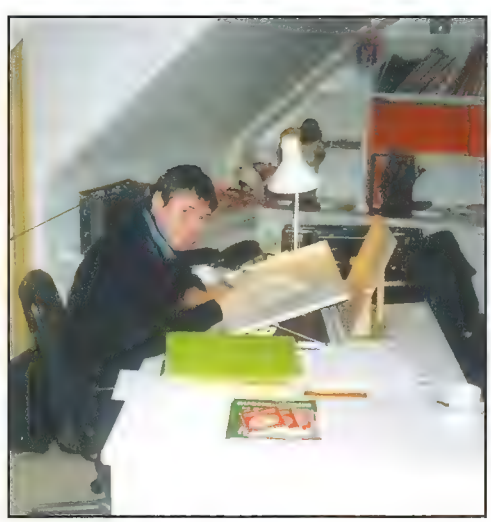

Marc Verhaegen aan het werk in de Studio. Na het vertrek van Paul Geerts verhuisde Marc Verhaegen naar diens werkkamer.

Uw vader heeft in de loop der jaren veel medewerkers aangetrokken.
Het heeft lang geduurd vooraleer hij zich iemand kon permitteren. In het begin heeft mijn moeder geïnkt, hoewel die eigenlijk geen tekenervaring had. Dan heeft hij een inktzetter aangetrokken en zo stilaan heb ik dat weten evolueren naar een Karel Verschuere die er als tekenaar bijgekomen is. Die zat ook bij ons thuis. Na vaders middagdutje was er koffie bij ons thuis, dat was dan om wakker te worden. En dan zaten die inkter en de Verschuere mee aan de wafels die mijn moeder dan 's middags bakte. Dat werd dan al vijf-zes uur voordat ze terug naar het bureau trokken. Die medewerkers waren een stuk van het huishouden eigenlijk, die draaiden evengoed in het gezin mee als de rest. Later, naarmate de reeksen beter gingen lopen, kon hij zich meer medewerkers veroorloven. Maar dat het zo een echte uitgebreide Studio werd, dat heb ik pas hier in Kalmthout geweten.

Hij hield zich bezig met het aanwerven van die medewerkers, was hij een moeilijke baas?
Ja, dat deed hij zelf. Dat zal wel dagwerk geweest zijn. Hij is 's nachts blijven doorwerken, dat was nu eenmaal zijn levensritme. Ik kan het niet echt zeggen, maar ik denk niet dat hij een moeilijke baas was. Autoritair was hij zeker niet. Op artistiek gebied zal hij wel streng geweest zijn, maar sommige medewerkers hadden dan kinderen en vroegen dan of ze woensdagnamiddag ... en jaa, haal die kinderen maar van school, zei hij dan. Die kwamen dan 's woensdags niet. Ze kwamen en gingen. Als de boekhouder dan zei: *"die is er meer niet dan wel"*, dan ging hij van jaaa.... Hij was nonchalant voor zichzelf maar voor zijn medewerkers in dat opzicht ook. Er zijn er misschien die dat zullen tegenspreken maar ik vermoed van niet.

Zou uw vader drie jaar geduld gehad hebben met Marc Verhaegen?
(beslist) Nee. Hij was wel strenger op dat gebied. Ook al werkte je er al een tijd. Niet goed? Een andere!

Waarom heeft u precies Peter Van Gucht en Luc Morjaeu aangetrokken om Suske en Wiske te maken?
Als je met de nieuwe medewerkers praat, merk je dat ze de sfeer van een Suske en Wiske aanvoelen. En dat heeft me gemotiveerd om die twee er uit te halen. We willen terug naar de ingrediënten van een goeie Suske en Wiske, maar aangepast aan deze tijd. Terug achteruitgaan qua tekenstijl, dat kan ook niet meer, je kan ze niet meer zo stuntelig tekenen zoals in de oude albums. Maar de sfeer moet er wel zijn.

Er staat nu wel in het geestelijk testament dat er niet aan politiek mag gedaan worden, maar uw vader gaf zelf toch veel politieke speldenprikjes?
In zijn algemeenheid, ja, nooit expliciet. Je kan in zijn algemeenheid genocide aanklagen, ze kunnen een avontuur beleven waarin dat voorkomt, dat kinderen inderdaad weten dat zoiets bestaat. Maar je mag er niet bijvoorbeeld de genocide van Rwanda of de holocaust of om het even wat uitpikken, want dan neem je een standpunt in.

Uw vader heeft wel de oorlog in Vietnam aangeklaagd.
Dat is het enige album waarin hij zoiets expliciet gedaan heeft. Hij spreekt trouwens over "een ver land".

Maar hij tekent er wel een Vietnameesje bij in een bommenregen. De aankondiging zegt: "niet geschikt voor minderjarige militairen en politiekers met een zwak zenuwstelsel".
Die zijn er uiteraard, hè *(lacht)*. Politici en militairen, daar had hij het inderdaad niet zo op begrepen. Maar hij zou nooit een politicus of een partij of zo aangevallen hebben.

In *Het verdronken land* verwijst Marc Verhaegen naar Delwaide.
Marc ging daar verder in. Marc is een heel geëngageerd mens, maar je mag dat niet via Sus en Wis doen. Sus en Wis is voor iedereen, is voor kinderen, die met politiek niets te maken hebben. Je kan ze wel wat bijbrengen, maar je moet ze niet tot standpunten dwingen. Mijn vaders humor was licht sarcastisch. De macht pakte hij aan met sarcasme.

Gebruikte hij zelf als mens ook dat soort, misschien typisch Antwerpse, humor?
Ja, zo zat hij in mekaar. Alles wat officiële toestanden was, moest het ontgelden, militairen, politici, de kerk... het establishment, dat is het.

In Antwerpen hangt kritiek wel in de lucht. Iemand struikelt op de Meir over een paaltje, er staat een wagen fout geparkeerd, ... zoiets is allemaal de schuld van de burgemeester, van het "Schoon verdiep".
Ja, maar mijn vader deed dat wel altijd op zo'n manier dat niemand zich echt gekwetst voelde. Ik weet dat hij vroeger ook reacties kreeg, hoor. Er was altijd wel wat. Vandaar ook zijn testament: nooit een groep aanpakken, nooit een gebrek aanvallen of zoiets, want dat heeft men hem vroeger ook wel eens kwalijk genomen. Hij wist hoe moeilijk het was, hij deed er zijn uiterste best voor en toch choqueerde hij soms nog mensen.

Hij zelf kon de nuance aanbrengen, maar om dat aan iemand anders toe te vertrouwen, dat vond hij wellicht riskant. Vandaar die regel in zijn geestelijk testament?
Ja, maar lachen met algemeen menselijke zwakheden, dat kan dan weer wel. Een hekel hebben aan de belastingen, dat is een algemeen menselijk fenomeen, dat mag dus.

Uw vader heeft ook nog met Wim Goderis samengewerkt aan scenario's.
Ja, die heb ik nog gekend. Als ik het me goed herinner, woonden we toen in Brussel en trok hij 's maandags naar Antwerpen. In de oorlogsjaren zijn wij naar Brussel gaan wonen omdat mijn vader daar toen werkte. Vermits de treinlijnen regelmatig gebombardeerd werden, zijn ze daarheen verhuisd. Ik zat nog in de kleuterschool. Ik denk dat Goderis tijdens de week wat grappen verzon, voor Snoek, en dat ze die dan 's maandags doornamen. En nadien gingen ze dan "op stap" en zo is maandag mijn vaders uitgangsavond gebleven, ook toen Goderis de Snoeks niet meer maakte *(lacht)*.

De humor in Snoek is wel wat harder dan die in Suske en Wiske, zou dat de inbreng van Goderis zijn?
Maar ik vind er toch héél veel familiale toestanden in terug die ik herken, problemen die er met een stofzuiger geweest waren of zo van die dingen. Daarom was dat ook mijn lievelingsreeks. Nu, Goderis kende de familie ook goed, hij kwam regelmatig over de vloer. In de strip kwamen huishoudelijke toestanden en mensen uit onze omgeving voor, die wij dan wel herkenden. Dat was leuk. Maar wat en wie juist, dat kan ik na al die jaren niet meer zeggen. In de familie Snoek zien we het echte huishoudelijke leven van die tijd, in tegenstelling tot Suske en Wiske, die eigenlijk

geen familie vormden. Daar heeft mijn vader bewust voor gekozen, want Sus en Wis mogen veel meer dan een gemiddeld kind. Onder ouderlijk gezag kon dat niet. Dat zou een slecht voorbeeld zijn, je kinderen in hun eentje verre reizen laten maken. Dat mochten wij niet van hem, hoor. Ik mocht nauwelijks op mijn zeventiende op de fiets alleen weg *(lacht)*. Hij had nogal strenge principes wat opvoeding betreft, jaja. Hij was niet ruimdenkend en zeer conservatief.

Gaby Snoek heeft nochtans heel wat vrijers.
Ja, in zijn boeken wel, ja.

Stan moet wel eerst de verkering aanvragen bij Leonard en Marie Snoek.
Daar heeft mijn vader bij mij ook nog op gestaan, hoor. Bij de volgende dochter niet meer *(lacht)*. Ja, in dat opzicht was hij heel conservatief. Hij lacht er mee in de gags, in zijn fantasie was dat goed, maar hij vond wel dat het zo moest.

De heruitgave van Snoek kreeg wel enige persaandacht. Suske en Wiske daarentegen zijn blijkbaar niet uit de media te branden.
Ja, voor de minste kleinigheid wordt er heisa rond gemaakt. Dit was nu wel geen kleinigheid en we hadden wel wat heisa verwacht, maar zoveel, nee. Dat betekent dat het toch nog erg leeft bij de mensen. Aandacht is op zich goed, de dag dat er niemand meer belt, dan is het pas erg *(lacht)*.

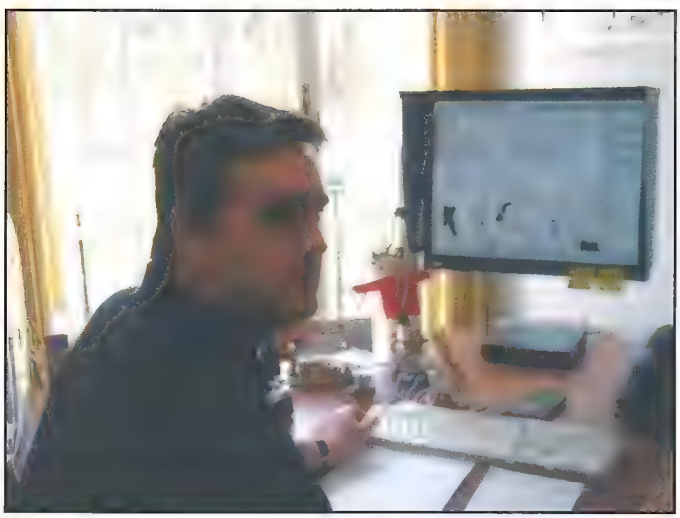

▲ *Tom Willequet creëert de tekstballonnen van Suske en Wiske digitaal.*

Krijgt u veel reactie van lezers?
Als er fanmail komt, is die meestal positief. Als er negatief gereageerd wordt, is dat op fansites of naar de uitgeverij. Dat heeft nogal een piek bereikt in de periode waarin de laatste verhalen van Paul Geerts en de eerste van Marc Verhaegen verschenen. Enerzijds begon men het wat te melig te vinden, daarna waren een hoop Vlaamse ouders gechoqueerd omwille van de aanpak. Het was ineens te stout *(lacht)*. Je krijgt altijd wel reactie uit de ene of de andere hoek. Maar diegenen die schrijven, dat zijn uitzonderingen. De zwijgende meerderheid laat niets weten. Die kopen het boek, en het verkoopt nog altijd, dus...

Hoeveel albums worden er nu gedrukt van elke nieuwe Suske en Wiske?
Ze drukken er nu steevast 260.000. Vroeger werden er meer gedrukt omdat ze toen ineens de hele oplage drukten. Dan hadden ze wellicht van het ene album te kort en van het andere een overschot. Nu beginnen ze met die basisoplage en dan wordt er zeer snel bijgedrukt naargelang het album minder of meer verkoopt.

Is de totale oplage stabiel gebleven, de afgelopen jaren?
Ik heb er nog maar 15 jaar kijk op eigenlijk, maar de afgelopen 15 jaar is dat niet stabiel gebleven. We zaten op een piek op het einde van de jaren tachtig, dat schommelde rond de 400.000. Dat is stilaan verminderd, maar dat geldt voor elke strip. De concurrentie van andere media is groot geworden. Vroeger was de strip voor kinderen de hoofdontspanning. Kinderen kopen vandaag niet alleen een strip, maar ook een computerspelletje, een dvd... Het is moeilijk om daar een precieze kijk op te krijgen. Ligt het aan de verhalen, is het de markt in het algemeen? Je weet dat al die factoren spelen. We denken niet in de eerste plaats aan de oplage en aan cijfers, wel aan de tevredenheid van de lezers. Je moet een goed album hebben en dat gaat dan uiteraard samen met de oplage, logisch.

Stelt u zich nooit de vraag, hoe gaat dit verhaal verder? Uw vader had nooit gedacht dat het zolang zou blijven doorgaan, denkt u aan de toekomst?
Nee, wij leven ook met de dag mee. Als de mensen geen belangstelling meer hebben, dan mag het voor mijn part stoppen, maar zolang er belangstelling is, mag het voor mijn part doorgaan naar de volgende generatie.

Staat er al een volgende generatie klaar?
Nee, eigenlijk niet. Behalve mijn zoon Tom, die ik overhaald heb om mee te werken. We misten iemand die digitaal kon werken. Hier op de Studio werd alles nog met de hand gedaan, ook tekstzetten. Dan is de drukkerij digitaal gaan werken en Standaard verwachte ingescande platen omdat ze daar op computer inkleuren. Het gaf heel wat problemen om de tekeningen digitaal aan te leveren omdat de tekst er nog in gezet moet worden. Met de hand pas je dat wat aan waar nodig, maar op de computer bestond dat font niet, dan is er eerst een alternatieve letter gebruikt. Was er wat te veel tekst voor een te kleine ballon, dan moest dat gecomprimeerd worden, maar dan wordt heel die ballontekst kleiner, dat was dan niet meer leesbaar. Tom is van opleiding regent plastische kunsten en ik heb dan gevraagd of dat niets voor hem was. Hij zag het wel zitten om aan het werk van zijn grootvader mee te mogen werken, want hij is een hele grote fan. Hij houdt zich alleen met de digitale kant bezig. Hij heeft een font gecreëerd op de Mac en ze werken nu anders. Ze maken de tekening, laten een ruimte open en geven de teksten mee. Tom zet de teksten in de tekening en trekt er een ballon rond en past de tekening zonodig lichtjes aan, naargelang de grootte van de ballon. Maar met het beleid van de Studio houdt hij zich niet bezig. Ik weet niet of dat soort werk hem zou boeien

Vindt u het boeiend?
Ik heb dat meer in mij. Ik doe dat graag, de zakelijke kant. Ik droomde er als kind van een winkel te hebben, om een zaak te leiden en ik heb dat mijn hele leven gedaan. Toen er een leegte kwam en iemand de administratieve kant van de Studio moest gaan opvolgen, heb ik dat gedaan. Zo behouden we ook een zekere greep op de zaken. Dat was eigenlijk iets onbekends voor ons, waar we geen contact mee hadden. Ik vond dus dat we daar best een betere kijk konden op hebben. Ik zit daar niks mee in *(lacht)*. Ik kan niet zo goed tekenen, ik moet dus met iets compenseren, hé. Iemand moet het toch doen?

In 1998 kwam een onbekende jongeman aanbellen bij ons hoofdkwartier. Of hij lid kon worden van onze vereniging? Lid worden aan de deur, dat was niet gebruikelijk, maar het kon. Later kreeg ik als dank een mooie nieuwjaarskaart en ontdekte zo dat ons nieuw lid zélf tekende. Heel goed tekende zelfs. Zo goed, dat ik het jonge talent voorstelde om eens een lidkaart voor ons te illustreren. Dat werd een mooi prentje met onder andere een goed uitgewerkt Jerommeke (de tekening werd later nog opnieuw gebruikt voor ons gratis magazine in 2003). Vandaag zit ik tegenover de nieuwe tekenaar van Suske en Wiske.
Toeval bestaat niet.

- Patrick Vranken -

Luc, toen ik een paar jaar geleden langskwam voor een eerste interview was je nog constant op zoek naar opdrachten en nu ben je één van de Vlaamse top-tekenaars.
Ja, sinds ik gestopt ben met zoeken is het vanzelf gegaan *(lacht).* Nee, ik heb daar wel hard aan gewerkt. Goeie pers krijgen, helpt natuurlijk ook : "beste lezers, het is allemaal begonnen met dat eerste artikel in Brabant Strip magazine!" *(lacht nog harder).*

Wanneer ben je gevraagd om het nieuwe tekenteam van Studio Vandersteen te gaan leiden?
Helena Vandersteen had eens voorzichtig gepolst via Peter Van Gucht, ze dacht dat ik niet beschikbaar was, wat dus klopte. Ik was wel nieuwsgierig. Ik dacht, goh... Suske en Wiske is dé strip van mijn jeugd en daar mag ik aan werken! In december 2004 heb ik dan een gesprek gehad met haar, een heel vrijblijvend gesprek. Ik heb wat bedenktijd gevraagd. Begin februari heb ik tenslotte laten weten dat ik in principe bereid was het te doen. Voor mij was er wel de voorwaarde aan verbonden dat Marc Verhaegen ingelicht zou worden, vooraleer ik zou starten. Ik wist niet hoe of wanneer dat zou gebeuren.

Je hebt nieuw werk aangenomen terwijl er nog werk op de plank lag voor Jommeke en Studio 100. Hoe doe je het, werk je dag en nacht?
Ja, momenteel is het dag en nacht werken en dat is nogal zwaar.

Wat gebeurt er nu met Jommeke?
Momenteel werk ik tijdens mijn lange nachten *Het zeemeerdinges* af, een verhaal dat ik vorig jaar begonnen ben en dat heel lang blijven liggen is.. Tja... het lijkt me logisch dat dit mijn laatste Jommeke-verhaal wordt.

LUC MORJAEU :
SUSKE EN WISKE IS DE STRIP VAN MIJN JEUGD EN DAAR MAG IK AAN WERKEN !!

Hoe heeft Jef Nys het opgenomen?
Fantastisch goed. Daar was ik wel blij om. Hij vindt het wel jammer, maar anderzijds heeft hij twee goeie medewerkers die zich echt op de strip kunnen toeleggen. De laatste tijd heb ik niet meer zo heel veel voor hem gedaan, door het vele werk voor Studio 100. Ik heb wel wat in gewetensnood gezeten. Had Jef Nys nu gezegd dat het voor hem problematisch was, dan had ik waarschijnlijk toch langer getwijfeld of misschien zelfs nee gezegd. Maar hij zei al toen ik voor Studio 100 ging werken : *"ge zijt een vrij man, ge moogt gaan en staan waar ge wilt, tekenen wat ge wilt".*

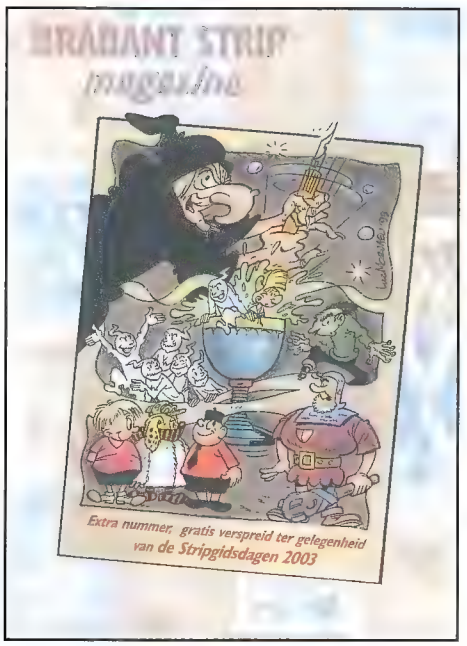

Nu al een collectors item! De tekening die Luc Morjaeu voor ons maakte voor de lidkaart 1999, kleurde hij in voor de cover van het gratis Turnhoutmagazine En zeggen dat iedereen dat weggegooid heeft!

De overschakeling van Jommeke naar Suske en Wiske is wel onverwacht.
Ja, het is totaal wat anders. De opmerkingen in de trant van "och, het is een Jommekestekenaar..." vond ik wel denigrerend en dan vooral voor Jef Nys, technisch toch een van de beste Vlaamse tekenaar die er zijn. Van hem heb ik heel veel geleerd. Als je Jommeke tekent, heb je maar één lijn om het goed te doen, je kan je niet verstoppen achter wat arceringen. Het klinkt misschien gek, maar ik weet echt nog niet wat dat gaat worden, Suske en Wiske tekenen *(lacht).* Ik heb echt wel veel goesting om dat te doen, maar ik zal veel tijd nodig hebben om er in te komen. Er zijn ook een aantal mensen die al vast aan de strip werken, en het vraagt ook tijd om met hen ingewerkt te geraken en te leren wat ze goed kunnen en wat ze minder goed kunnen.

Maar er is geen tijd...
...om een half jaar alles stil te leggen en alles een keer gaan te bekijken en te gaan schetsen, nee. Dat zou ideaal zijn, maar dat gaat niet. We werken nu aan 3 albums en dan komen er nog 3 kortverhalen bij. Er wordt heel hard gewerkt door iedereen. Alle medewerkers zijn gebleven en zijn heel enthousiast.

Je hebt wel ervaring met het werken in een dergelijk team.
Ja, ik krijg stilaan die naam *(lacht).* Dat werken in team doe ik nochtans nog niet zo heel lang, pas toen ik bij Studio 100 terechtkwam, bleek dat uitstekend te werken. In de twee jaar tijd dat ik daar ben, is er enorm veel talent bij elkaar gekomen.

Luc Morjaeu, moe maar tevreden, temidden van stapels studiemateriaal. We herkennen De windmakers, Le testament parlant en De guitige gast

Hoe is het team van Studio Vandersteen-tekenaars vandaag samengesteld?
Walter Van Gasse, Peter Quirijnen en Eric De Rop blijven bij de Studio. Dan zijn er Charel Cambré en Bruno De Roover, tekenaars die net als ik van bij Studio 100 komen. Dat wordt een referentie hé, Studio 100 *(lacht).* Het is een heel goeie leerschool voor jonge tekenaars. Je moet er heel veel tekenen, je wordt gepubliceerd en het is een fantas-tische goeie groep om in te werken, we lachen ons daar vaak te pletter. Bij Studio 100 hebben ze enorm aange-drongen dat ik zou blijven, dat deed me wel plezier. Maar als ik realistisch ben, is dat op termijn niet te combineren. De lopende projecten ga ik zeker nog afwerken en daarna moet het een keer bekeken worden.

Is jouw opdracht nu om die tekenaars te gaan *managen* zoals dat heet?
Ik hoop dat ik het team inderdaad kan gaan managen, dat de medewerkers weten waarmee we bezig zijn, wat er nog komt, wat ze mogen en kunnen doen... Het belangrijke is, mensen inschakelen volgens hun capaciteiten.

(op tafel ligt een tekening waarop met rood potlood een aantekening gemaakt werd)
Toen ik bij Jef Nys was vorig jaar, zag ik daar dat Jef tekeningen corrigeerde van zijn medewerkers, met rood potlood. Nu doe jij dat werk. Je hebt het van hulpje tot directeur geschopt?
Denk nu niet dat ik een directeur word die achter zijn bureau zit en alleen nog het resultaat bekijkt. Ik werk mee in het team, ik maak ruwe schetsen en bepaal de lay-out. Een medewerker schetst dat uit en ik maak kleine correcties, de verhoudingen moeten precies kloppen. Er moeten natuurlijk wel afspraken zijn, hoe tekenen we Lambik, enzovoort. We werken met verschillende tekenaars en als iedereen zijn eigen weg mag gaan, geeft dat geen eenvormig resultaat. Ik ben van plan om dat streng te gaan opvolgen.

Je hebt dus niet de indruk dat de kwaliteit zal gaan lijden onder de huidige stresssituatie?
Nee, afgaande op wat ik al gezien heb van de eerste platen, absoluut niet. Ik denk dat je in je leven maar één keer de kans krijgt om een Suske en Wiske te maken en ik maak er dan ook serieus mijn werk van. Iedereen die momenteel meewerkt, heeft trouwens dat gevoel van, komaan jongens, nu kunnen we eens wat gaan tonen. Er is een nieuw elan. Maar het zal een zekere tijd duren vooraleer we echt ingewerkt zijn. Ik denk dat iedereen waarschijnlijk enorm veel verwacht van het eerste album dat wij gaan maken, maar dat is slechts een aanzetje.

Schetsen en tekeningen worden nauwgezet nagekeken

Een aanzetje?
Het is een goed verhaal, er zitten leuke grappen in, maar we hebben meer tijd nodig om echt Suske en Wiske te gaan maken zoals wij het ons voorstellen. Er stond een fameuze kwakkel in de pers, er werd beweerd dat wij achter de rug van Marc al een heel verhaal klaarhadden. Op vrijdag is Marc ontslagen. Ik wist op dat moment niet of alle medewerkers zouden blijven of niet. Dinsdag heb ik iedereen ontmoet en het eerste wat ik meegedeeld heb, was : *"kijk, wie denkt dat er al een album klaarligt en dat we rustig kunnen beginnen werken, moet ik zwaar ontgoochelen, want er is niks"*. Dat was dus dag 0. Nu zijn we een aantal weken verder en er zijn verschillende projecten opgestart. Een aantal platen zijn al klaar. Het is vrij hectisch, ja.

Ik weet dat je een fan bent, vooral van het oudere Vandersteenwerk. Wat zijn je lievelingsverhalen?
Dat varieert wel eens, maar *De duistere diamant* zit toch altijd in de top 3, dat is de periode die ik het mooiste vind. Dan natuurlijk *Het sprekende testament* en *De kaartendans, De speelgoedzaaier, De Straatridder, De spokenjagers*... Ik ga nu ook weer eens wat albums van Paul Geerts vastnemen, *De hellegathonden, De raap van Rubens, Angst op de Amsterdam* bijvoorbeeld ga ik zeker eens herlezen.

Hoe zie je de stijl van de strip evolueren? Dezelfde lijn voortzetten of een beetje retro gaan?
In eerste instantie willen we de strip zoveel mogelijk laten aansluiten bij wat bestaat. Het is de bedoeling dat er niet te veel verschillen optreden, al zullen de kenners dat natuurlijk wel merken. Stilaan wil ik er dan wel mijn stempel gaan opdrukken. Ik vond dat de figuren in de jaren vijftig en zestig wel meer karakter hadden. Als je nu Barabas ziet en Jerom en zelfs Sidonie, dan zijn al die kopjes naar elkaar toegegroeid.

Daarom kunnen ze in *Kaapse Koppen* ook elkaars dubbelganger spelen.
Daar wordt het inderdaad heel duidelijk dat ze grafisch in elkaar gaan overvloeien. In de vroegere stijl had dat niet gekund. Het is logisch, als je een figuurtje dikwijls tekent en herhaalt, dan krijg je een soort stilering of vereenvoudiging. Qua beweging vind ik dat het allemaal steeds meer gestileerd geworden is. Als Lambik vroeger op een motor sprong, was hij een halve pagina verder vooraleer hij die in bedwang had. Daar gaan we met de Studio opnieuw op oefenen, dat er opnieuw meer beweging in komt.

De echt visuele humor is er inderdaad een beetje uitgegaan.
Dat vind ik ook. Ik heb hier een werkmap van Peter Van Gucht, met een studie van de humor bij Vandersteen. Als je een plaat bekijkt van een oudere Suske en Wiske-strip, dan stel je vast dat je die ook zonder tekst kon lezen. Je moet als lezer het verhaal kunnen volgen aan de hand van

Prachtig, we zullen het halen! Stop op die brug, tante, Lambik moet daar onderdoor varen!
KRRRRR
Hier heb ik een flinke tak om hem op te vissen!
Hopla! Lambikske, dat was op 't nippertje, he! De waterval is vlakbij!
Ach, wat een zalig gevoel vrienden te hebben, die u uit elke benarde positie redden!
KLAK
PLONS
Hemel! Houd u drijvend, Lambik! We zullen u redden!
Roef!! Een wedloop met de stroom! We moeten de waterval vóór hem bereiken!
Ik hoor de waterval bruisen! Ha! Mijn redders zijn al ter plaatse!
Wel, Lambikske, goede reis, he man!
?
Wat?... Hoe?!... Maar...?... Redt mij dan toch!! Wat bezielt er u ?? Hulp! Hulp!
Och wij dachten zo, vermits hij de leiding heeft zal hij zijn plan wel trekken!
Maar... Ik... ik... ik... Te laat!!! Ik verdrink!!

Toen we nog niet konden lezen, begrepen we toch al scènes als deze. Een goeie strip kan je lezen zonder tekst, stelt Luc Morjaeu.

de beelden. Dat maakt het echt een "beeld"-verhaal. Ik zeg niet dat ik Vandersteen kan benaderen of zo, maar dat probeer ik ook in de lay-out te leggen *(toont schetsen)*. En de tekst voegt er iets aan toe, dat maakt het extra plezant. Je merkt dat ik Lambik opnieuw iets meer als vroeger teken.

Ik vind dat Lambik een karikatuur van zichzelf geworden was, met die bolhoed die hem niet goed meer past.
Lambik had vroeger veel meer karakter. Ik teken hem opnieuw met een iets bredere borstkas, maar dat zal je in het eerste verhaal nog niet merken.

Je hebt dus duidelijk al nagedacht over hoe Suske en Wiske er visueel gaan uitzien. Hoe zit het met het inhoudelijk aspect? Gaan jullie alleen pretstripjes maken of mag er ook wel eens nagedacht worden?
Ik heb helemaal niets tegen sociaal engagement, dat gaan wij er zeker instoppen. Maar er is een groot verschil, vind ik, tussen sociaal geëngageerd zijn en een boodschap willen verkondigen. Er moet niet per sé een boodschap in, er is ook niets mis met gewoon amusement, hé. Kinderen worden tegenwoordig constant langs alle kanten met boodschappen bestookt. Veel meer dan vroeger. Als ze dan toch eens een strip vastnemen en er wordt dan weer in gepreekt... Bovendien, hoe ouder ik wordt, hoe meer ik denk dat de zaken niet noodzakelijk zwart of wit zijn, meestal is er een grijze zone. Iedereen heeft wel een beetje gelijk, maar probeer dat maar eens over te brengen. Natuurlijk ben ik ook tegen racisme en vind ik het goed dat er geen apartheid meer is en de holocaust is inderdaad geen hoogtepunt in de menselijke beschaving, maar hoe breng je dat geloofwaardig in een Suske en Wiske? Maar dat betekent niet dat we geen oog gaan hebben voor sociaal engagement. We hebben al een aantal albums gepland en in één daarvan komt een ethische kwestie voor, maar dat zal op een heel plezante manier gebracht worden en op de wijze van Willy Vandersteen opgelost worden. Hopelijk heb je er dan als oudere lezer ook wat aan. Als jongere lezer lees je daar overheen en later zeg je : *"ha, kijk, dat werd er bedoeld"*.

Moet de synopsis van een nieuw verhaal vooraf voorgelegd worden?
Nee, ik ben nog niet gecontacteerd door de testamentaire uitvoerders om me te wijzen op wat mag en niet mag *(lacht)*. Trouwens, er is me nog op geen enkel moment gezegd : *"er moeten meer strips komen, het moet minder gaan kosten en het moet meer opbrengen"*. Ik heb vooral een bekommernis gevoeld bij iedereen dat we terugmoeten naar plezante verhalen, in de geest van Vandersteen en grafisch mooi. Ik heb een idee voor een verhaal waarmee we prestigieus zouden kunnen uitpakken volgend jaar. Daar zou ik graag mijn eerste verhaal van maken. Ik heb daarover even met Helena Vandersteen gebeld en het leek haar een leuk idee. Vooraf de synopsis voorleggen, hoeft niet. Er wordt in vertrouwen gewerkt. Maar dat hangt wellicht van het thema af. Ik wil trouwens graag feedback van de erven. Als ik er wat van kan opsteken, waarom niet?

Is er een strikte scheiding tussen het scenarioteam en het tekenteam?
Het is zeker niet zo dat Peter Van Gucht dat scenario hier binnenbrengt of doormailt en dat ik er maar iets van maak. Nee, daar wordt stevig over gediscussieerd. Dat geldt ook voor de tekeningen. Het gebeurt dat hij nog verschillende keren terugkomt op een scène : *"zou je het niet kunnen zo doen dat..."*. Maar ook het basisscenario wordt kritisch besproken : kan dit wel of kan dat niet?

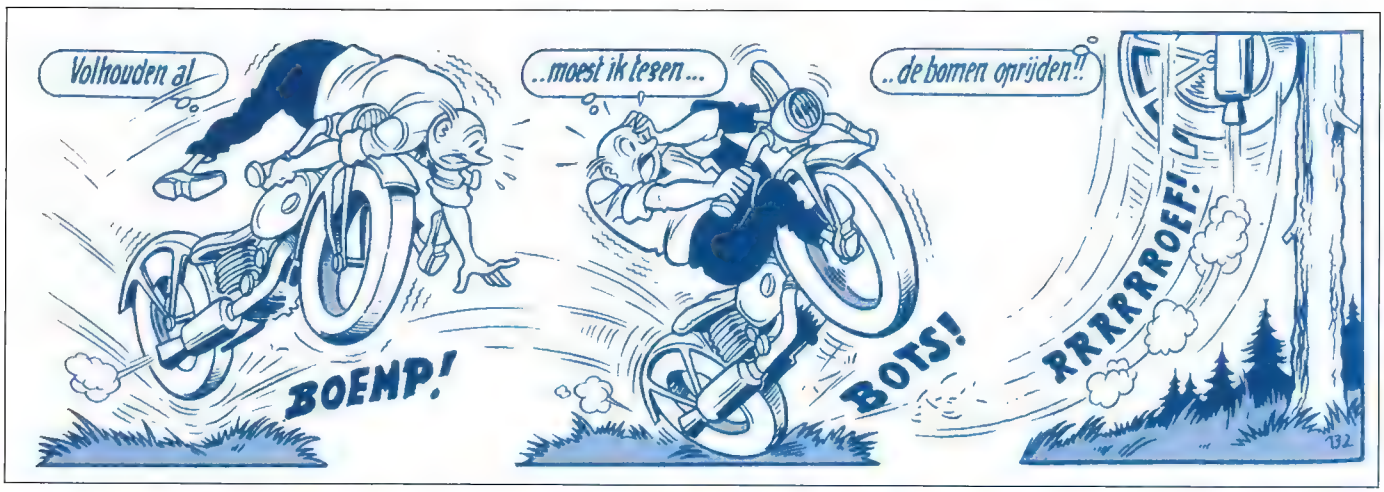

▲ *Dit soort visuele dynamiek moet opnieuw in de strip gestopt worden, vindt Luc Morjaeu. Maar hij vraagt daarvoor nog wel even geduld...*

Daarbij kijken we nauwlettend toe op de karakters van de figuren. Peter heeft bijvoorbeeld een inval voor een dialoog met Lambik en dat blijkt een fantastische grap, maar dan wordt de vraag gesteld : *"past dit wel bij het karakter van Lambik?"* Als dat niet zo is, leggen we de grap in de kast en als er een keer een bijfiguur passeert, dan kan die wellicht gebruikt worden. Bijfiguren, dat is nog zoiets, voor nevenpersonages gaan we terugkijken naar de Vandersteenalbums en daar halen we ze uit. Die worden niet zo maar eventjes overgetekend, nee, de figuren worden geschetst en uitgewerkt tot nevenpersonages, ook al treden ze maar in drie plaatjes op. Er is al heel wat tijd geïnvesteerd in de studie van de strip.

Wat kunnen we nu op korte termijn verwachten?
We werken aan een album, *Het Slapende goud* en aan *Het mopperende masker,* een kortverhaal voor het huldealbum *60 jaar Suske en Wiske*. Dat loopt vanaf volgende maand in Tros Kompas, dus dat moest al af zijn *(lacht)*. We zijn ook volop bezig met nieuwe Grappen van Lambik en dan volgen er nog drie publicitaire kortverhalen.

Wat een opdracht! Ik hoop dat je nog aan slapen toekomt. Sterkte.

Stripwinkel

ERIK
DENEYER
Greepstraat 15
1000 Brussel

Open
maandag tot zaterdag
van 10u30 tot 19u.
tel/fax: 02/513.14.86

TISTJEN DOP
strips en games

http://www.tistjendop.be e-mail: info@tistjendop.be

patersstraat 96 - 2300 turnhout - tel. 014 / 42.88.29
Open : **maandag**, woensdag, donderdag en vrijdag:
10 - 12 en 13.30 - 18 uur
zaterdag: 10 - 17 uur

STRIPWINKEL
GOBELIJN

GOBELIJN
MECHELSESTRAAT 35
LEUVEN
TEL. 016 / 23.55.86
Open van 10 tot 13 uur en van 14 tot 18 uur,
van maandag tot en met vrijdag.
Zaterdag doorlopend geopend.

Stripwinkel Adhemar
Kammerstraat 25, 9000 Gent

Geopend
woensdag t/m vrijdag:
10.30uur-19.00uur
zaterdag:
10.00uur-18.00uur
zondag:
10.00uur-12.30uur
tel. 09/224.32.39

In-en verkoop oude stripverhalen, zeefdrukken, curiosa, luxe's,

Tevens alle nieuwe strips in voorraad!

**Gezonde roddels,
toekomstvoorspellingen,
nieuwe uitgaven,
luxetoestanden,
enz...**

Yag Millew
maakt er een lekker soepje van!

Geirnaerts Flatlife

Jonas Geirnaert's korte animatiefilm *Flatlife* kaapt sinds zijn deelname in mei 2004 aan het Filmfestival van Cannes onafgebroken de ene na de andere prijs weg. In februari 2005 werd de animatie bekroond met de Prix UIP. Dit op het 17de Filmfestival te Angers. (Frankrijk). De prijs is goed voor 2.000 euro en een nominatie voor de European Film Award 2005, die in december 2005 wordt uitgereikt in Berlijn. De UIP prijs is de dertiende bekroning voor de film Flatlife.

De ontdekking

In het Oorlogs- en Verzetsmuseum (Veerlaan 82/92) te Rotterdam loopt nog tot 26 juni 2005 een tentoonstelling over de strip *De ontdekking* van Eric Heuvel. Aan de hand van deze strip waarin de menselijke kant van de oorlog treffend en toegankelijk wordt verteld, behandelt de tentoonstelling thema's zoals: de rol van de politie, het verscheurde gezin, de jodenvervolging, familie in kampen in Indië, de bevrijding. Dat gebeurt met originele tekeningen van Eric heuvel uit *De ontdekking* en foto's, documenten, citaten van ooggetuigen en voorwerpen. De expositie "Menselijke Dilemma's -de oorlog in beeldverhalen" besteedt ook aandacht aan enkele andere beeldverhalen die de Tweede Wereldoorlog als thema hebben (o.a. Rudolf Kahl, Buck Danny, Biggles, Spiegelman) Verder wordt striptekenaar Joe Sacco, met zijn beeldverhalen over de, recentere, oorlogen in Bosnië en Palestina, ook belicht. Meer info: www.ovmrotterdam.n

Zornik in strip

De Belgische rockband Zornik valt de eer te beurt om op te treden in een gloednieuwe strip. Frontman Koen Buyse kruipt in de huid van een blitse held, die zwakke kantjes heeft. Volgens scenarist Mario Boon, ligt de reeks helemaal niet in de lijn van K3 en Xink. Naar verluidt wordt niet alleen ingespeeld op een publiek ergens tussen twaalf en zestien jaar, de grootste fans van Zornik. Er wordt eveneens uitgekeken naar een ouder publiek en zelfs naar een internationale doorbraak. Hierdoor werd gekozen voor een volwaardige avonturenstrip met mythische en erotische uitstraling. De prentjes worden in mangastijl getekend door de jonge Nederlander Freek Van Haagen. We zijn benieuwd naar het eindresultaat.

Pulpdeluxe

In april 2005 verschijnt bij De Nederlandse uitgeverij Bee Dee *Pulpdeluxe: Offline*. Een bundeling van het beste van het Internetmagazine www.pulpdeluxe.be. Het album in zwart-wit telt zomaar eventjes 96 pagina's. Gevuld met werk van o.a. Steven Dupré, Mario Boon en Kristof Spaey. Oplage 500 exemplaren, voor de prijs van 19,95 euro.

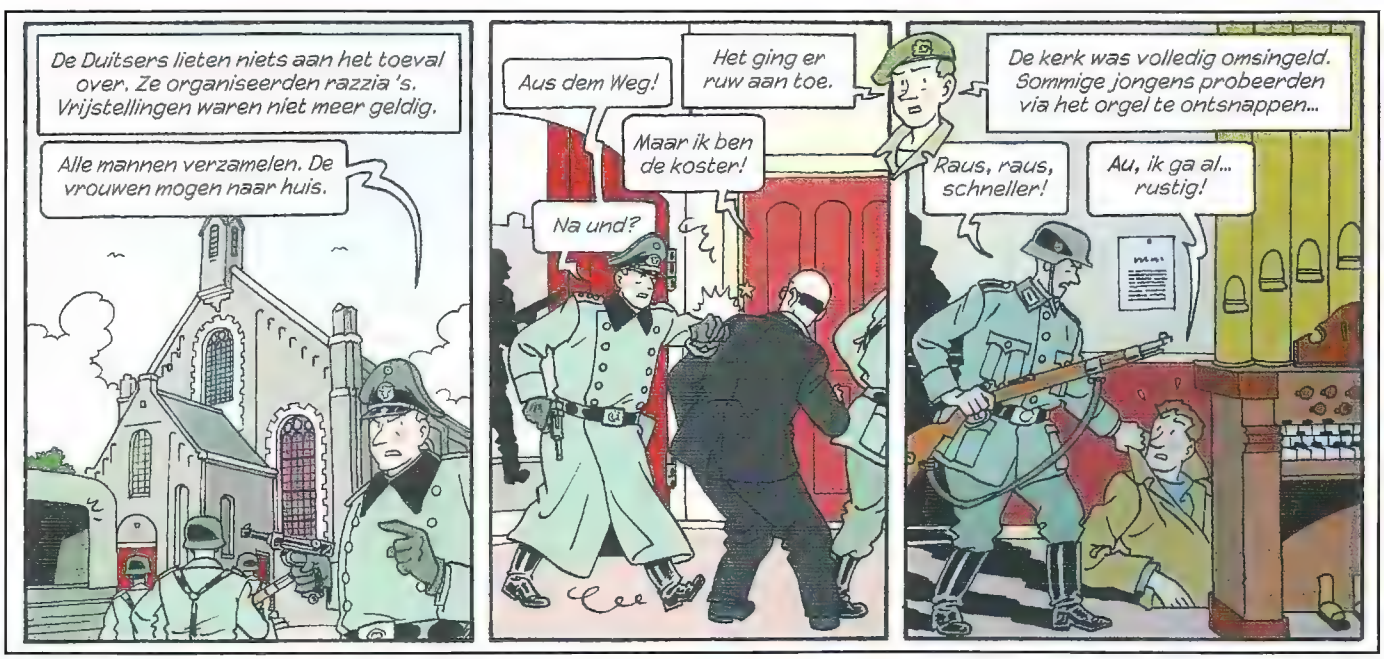
De Duitsers lieten niets aan het toeval over. Ze organiseerden razzia 's. Vrijstellingen waren niet meer geldig.
Alle mannen verzamelen. De vrouwen mogen naar huis.
Aus dem Weg!
Het ging er ruw aan toe.
Maar ik ben de koster!
Na und?
De kerk was volledig omsingeld. Sommige jongens probeerden via het orgel te ontsnappen...
Raus, raus, schneller!
Au, ik ga al... rustig!

Lewis Trondheim stopt

Het was in onze contreien niet zo'n onthutsend nieuws als bij onze Franstalige zuiderburen maar Lewis Trondheim, auteur van oa Donjon, verklaarde begin vorig jaar dat hij gestopt was met strips tekenen. In juni vorig jaar was Lewis Trondheim nog eregast in Haarlem en winnaar van de VPRO grand prix 2004. Hij werd toen voor een interview achterna gezeten door Ger Apeldoorn, maar tevergeefs. Andere interviewers kunnen zich veel moeite besparen door het interviewboek *La nouvelle bande dessinée* (uitgeverij Niffle 2002) ter hand te nemen. Daaruit blijkt dat een interview vragen aan Lewis Trondheim weinig zin heeft en de laatste jaren hoogst uitzonderlijk is. De gerenommeerde journalist Hugues Dayez brengt in dit boek, om een beeld te schetsen van de nieuwe Franse garde en de nieuwe Franse volwassen strip, interviews met Blain, Sfar, Blutch, David B., de Crécy, Dupuy-Berberian, Guibert en Rabaté maar geen interview met Trondheim. Als bewijs dat hij toch achter het idee van het boek stond, was Trondheim graag bereid enkele illustraties en de cover voor het boek te tekenen. Maar geïnterviewd werd hij, volgens het dankwoord, liever niet. Wie denkt dat Trondheim sterk op zijn privacy gesteld is, heeft het echter mis, want wie meer wil weten over de zieleroerselen en het werk van Trondheim kan terecht in zijn autobiografische reeks *Carnet de bord* (een soort voortzetting van zijn in het Nederlands verschenen Net echt). In deze amusante grafische dagboeken verhaalt hij zowel zijn ervaringen tijdens stripbeurzen als zijn wedervaren met de familie op vakantie. Verder houdt hij al jaren contact met het publiek op stripfestivals en vooral het forum van de website www.bdparadisio.com. Daar verklaarde hij vorig jaar tot ieders consternatie dat hij op 12 maart 2004 zijn laatste plaat heeft getekend. Onthutsend nieuws want hij is (naast Sfar) één van de meest productieve en belangrijke Franse auteurs. De laatste 15 jaar heeft hij meer dan 90 albums op zijn naam staan, waarvan hij de helft zelf heeft getekend. Toen het tiende deel van zijn reeks Lapinot verscheen, waren ook de laatste twijfelaars overtuigd: Lapinot laat namelijk het leven in dit album. Op zijn website kondigde Trondheim aan dat hij zijn bedenkingen en motivatie om zijn tekentafel de rug toe te keren, zou brengen in een boekje met de titel *Désoeuvré* (Uitgetekend). Ondertussen heeft hij begin dit jaar in Angoulème met Lapinot de prijs voor de beste reeks gewonnen. Ook het maandenlang met mysterie omhulde Désoeuvré is onlangs bij L'association verschenen. De cover is bijzonder sober. Buiten het logo van de reeks staat zoals verwacht geen tekening op de cover, wel de titel, met daaronder de vermelding "essay". Binnenin toch opnieuw tekeningen. Trondheim begint tot ieders grote opluchting met de melding dat hij niet gestopt is maar uiteindelijk gewoon aan vakantie toe was na 14 jaar onafgebroken tekenen. Toch gaat het over meer dan de hoognodige vakantie. Trondheim is de 40 jaar voorbij en is er van overtuigd dat striptekenaars slecht oud worden. Het oneindig herhalen van dezelfde bewegingen lijdt tot kwaliteitsvermindering en de ouder wordende auteurs zijn er zich van bewust. Zo sukkelden bepaalde auteurs zoals Franquin op de duur in een diepe depressie. Soms kwam het zelfs tot zelfmoord (oa Degotte, tekenaar van de Flagada). Volgens de theorie van Trondheim omdat ze niet vroeg genoeg zijn gestopt. Trondheim stelt zich bijgevolg vragen over zijn toekomst en bij de kwaliteit van zijn strips en hij besluit te rade te gaan bij een aantal oudere auteurs. In Désoeuvré tekent Trondheim zijn gesprekken met o.a. de al jaren gestopte Gotlib en de nog steeds tekenende Tibet. Ook de briefwisseling met Delporte is bijzonder interessant. Trondheim brengt tussen zijn tekeningen gewoon integrale kopies van deze brieven. Het boekje gaat soms wel erg ver om niet te zeggen te ver. Zo lezen we dat de bon vivants/baiseurs (levensgenieters/rokkenjagers) bij Lombard zaten en de alcooliques/dépressifs (depressieve dronkaards) bij Dupuis. Bij Dupuis vergezelden de vrouwen hun echtgenoten op stripfestivals en het jaarlijks banket. Bij Lombard gingen de vrouwen niet mee uit eten en daarna werd er nog een stapje in de wereld gezet. Mittei, die niet echt knap was, is verhuisd van Lombard naar Dupuis en is beginnen drinken. Enzovoort, enzovoort.

Het boekje bevat naast de beschouwingen over het striptekenaarschap ook opnieuw een getekend dagboek over de periode 2 juni 2004 tot 13 september 2004.

ON M'A MIS UN VIGILE POUR SURVEILLER LES GENS QUI VIENNENT ME FAIRE DÉDICACER LEUR LIVRE.
C'EST UNE IMPRESSION BIZARRE D'AVOIR UNE SORTE DE GARDE DU CORPS.
FINALEMENT IL DISCUTE AVEC TOUT LE MONDE. JE ME COMPLAINS RIEN DE CE QU'ILS SE DISENT ET LES GENS ONT À PEINE LE LOISIR DE ME PARLER.
MARDI 8 JUIN - 14H10

Ook zijn aanwezigheid in Haarlem, o.a. een signeersessie, komt aan bod over 2 bladzijden. Misschien herkent Ger Apeldoorn zich tussen de geportretteerden. Liefhebbers van Donjon hoeven zich geen zorgen te maken. De reeks heeft nooit stil gelegen. In de reeks *Donjon Monsters* wordt er voor het ogenblik aan 3 nieuwe delen tegelijk gewerkt door F'murrr, Bercovici en Bezian. Voor Avondschemer is er een nieuwe tekenaar ter vervanging van Sfar gevonden, die aan deel 104 werkt. En wie wacht op de Nederlandse uitgave: er liggen nog steeds 16 delen op een Nederlandse vertaling bij een nieuwe uitgever te wachten.

Overlevingstechnieken

Zelfs een strip kan aanleiding geven tot internationale spanningen. Het gaat dan nog wel om een ruzie tussen de Verenigde Staten en Mexico, over een 32 pagina's tellend stripboek met overlevingstactieken voor Mexicanen die illegaal de VS willen binnenkomen. In het boekje wijst Mexico op de gevaren van de oversteek, maar de Amerikanen zien er juist een aanmoediging in. Het zal resulteren in meer tragische sterfgevallen, als mensen gezwollen rivieren en gloeiend hete woestijnen proberen over te steken, aldus anti-immigratieorganisaties. En wij die dachten dat strips lezen de zeden verzachten, en volkeren dichter bij elkaar brachten.

Famke

Famke Janssen heeft donderdag 10/02/05 bevestigd dat ze zal meedoen in de filmproductie *X-Men 3*. Haar personage Jean Grey leek uitgespeeld aan het einde van de vorige film, maar de actrice verzekerde een Australisch dagblad dat ze een rol kreeg aangeboden in het vervolg. Het zou zelfs gaan om een aanzienlijke bijdrage. De bijna veertigjarige Famke, die werd geboren in Nederland, heeft recent de opnames beëindigd van de nieuwe serie Nip/Tuck, die ook in Vlaanderen op de buis komt. Ze speelde er een gastrol in een zevental afleveringen.

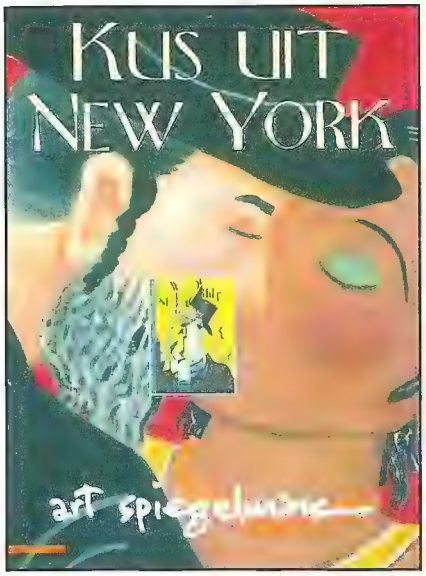

Spiegelman

New Yorker Art Spiegelman werd wereldberoemd met de strip Maus. Het verhaal van zijn ouders, twee overlevenden van Auschwitz. Onlangs liet hij opnieuw van zich horen met *In de schaduw van geen torens*, over 9/11. Tijdens het voorbije stripfestival te Angoulême kreeg hij niet toevallig zestig jaar na de bevrijding van het nazivernietigingskamp de medaille van Chevalier des Arts et Lettres uit de handen van Frans Cultuurminister Donnedieu de Vabres. "*In Amerika hebben we geen minister van Cultuur, maar eentje van Oorlog"*, grapte hij de dag nadien tegen een talrijk opgekomen publiek. *"Nee serieus, we hebben wel een minister van Cultuur, maar strips, comics, worden niet als cultuur beschouwd"*. In de jaren 90, na de voltooiing van Maus bleef het lang stil rond Spiegelman. Een trauma waar hij deze keer zelf getuige van was, bevrijdde hem van die artists block. 11 september gebeurde haast bij hem om de hoek en hij wist meteen wat hij moest doen na Maus: *"Ik ben nu weer enthousiast strips aan het maken"*. De herverkiezing van Bush jr. heeft volgens Spiegelman *"iedereen in mijn uithoek van de VS aan de pillen gebracht voor nog eens vier jaar"*. Zelf weet hij zijn uitlaatklep nu liggen: *"Van tijd tot tijd, als ik het weer niet eens kan aanzien, zal ik pagina's blijven maken die je van je stuk moeten brengen over wat er over de plas gebeurd. En ooit komt er een nieuwe dikke strip van"*. Nog in 2005 verschijnt bij uitgeverij Oog & Blik/ Atlas het boek *Kus uit New York*, gevuld met een collectie covers en stripverhalen die Spiegelman voor The New Yorker maakte. (Bron Kris Jacobs De Morgen 03/02/05)

Shrek III

Alhoewel de release en de productie van "Shrek III" nog lang op zich laat wachten, heeft men toch al heel wat zekerheid over een aantal sterren die opnieuw een personage van geluid voorzien. Zo duikt John Cleese weer op voor de stem van de koning. Ook Mike Meyers (Shrek), Eddie Murphy (Donkey), Cameron Diaz (prinses Fiona) en Antonio Banderas als Puss In Boots keren terug. De deelname van Julie Andrews blijft nog onzeker. In de Verenigde Staten was Shrek II in 2004 de meest succesvolle film. In het derde deel moet de groene trol het opnemen tegen King Arthur en zijn Ridders van de Ronde Tafel. Het gerucht gaat ook dat 'Sex and the City'-actrice Sarah Jessica Parker een stem voor haar rekening neemt.

Kuikentje Klein

Waarschijnlijk werd volgend stripje: Het verhaal van Kuikentje Klein uit Donald Duck weekblad nr 26 verschenen in 2004 amper door ons Vlamingen opgemerkt. Dit stripje was gebaseerd op een kort tekenfilmpje dat Walt Disney in 1943 al uitbracht. Het verhaal over het onhandige kuikentje was echter zo leuk, en kreeg zoveel respons van de lezers dat Disney heeft besloten om er een lange speelfilm van te maken. In deze film zien we hoe Chicken Little, zoals hij in het Engels heet, zijn dorp probeert te redden, maar of dat gaat lukken? Chicken Little is waarschijnlijk in november 2005 in de Nederlandse bioscopen te zien.

Thé Tjong-King wint prijs

Voor de eerste keer in de achttienjarige geschiedenis van de Nederlandse Woutertje Pieterse Prijs heeft een boek gewonnen waarin niet één woord voorkomt. De prijs voor het beste kinder- of jeugdboek werd toegekend aan het prentenboek *Waar Is De Taart?* (uitgeverij Lannoo) van illustrator Thé Tjong-Khing.
Thé Tjong-Khing heeft zijn verhaal over twee muizen die een taart stelen van meneer en mevrouw Hond 'zeer welsprekend' verteld, aldus de jury: *"De kinderen zullen op den duur meer ontdekken van de grappen die de schepper van het boek ons voorlegt dan de ouders."*. De Nederlandse illustrator Thé Tjong-Khing (1933) is tegenwoordig vooral bekend als de tekenaar van de reeks Vos en Haas van Sylvia Vanden Heede. Aan de Woutertje Pieterse Prijs is een oorkonde verbonden en een geldbedrag van 15.000 euro.

Van Gogh in herdruk

Het eerste boek van Theo van Gogh wordt door uitgeverij Xtra opnieuw in omloop gebracht. De bundel gedichten en liederen heet *Recreatie: Helse Liederen & Heftige Prenten*. Van Gogh maakte het boek in 1985 samen met Eric Schreurs. Eric verzorgde namelijk de illustraties. Het boek, toen uitgebracht door uitgever Van Wulften, (uitgeverij Espee) werd in 1985 uit veel winkels gebannen, omdat de teksten en tekeningen als aanstootgevend werden ervaren. Nu, twintig jaar later, zijn er nog nauwelijks exemplaren van het boek te vinden. De titel van het boek was ironisch bedoeld: Van Gogh bezingt in zijn teksten op zeer cynische wijze de duistere kanten van het leven. In de onverbloemde prenten van Eric Schreurs wordt het 'Van Gogh-onbehagen' nog eens sterk uitvergroot.

Striphoek

Striphoek.nl is een Nederlandse site die alles nauwkeurig catalogeert van alles wat reilt en zeilt in de Nederlandse stripwereld. Zij die houden van exclusieve strippprenten kunnen hier hun hartje ophalen. Vanaf nu brengt Striphoek.nl prenten waarop illustraties staan die erg zeldzaam zijn of speciaal voor Striphoek.nl werden ontworpen. De eerste prent, uit het begin van een hopelijk succesvolle reeks, staat in het teken van de populaire strip Claire, getekend door Robert van der Kroft. De prent is genummerd en gesigneerd en verschijnt in een oplage van 50 ex. Prijs 3,00 per stuk + 1,00 verzendkosten. Bestellen kan uitsluitend via www.striphoek.nl

Webcomics

Ook in Nederland wint het digitale broertje van de traditionele strip aan populariteit. Op zondag 1 mei wordt in Tilburg de eerste Nederlandse webcomicbeurs gehouden: ClickBurg. Tijdens de beurs wordt onder meer de beste webcomic bekroond.De webcomic ontstond halverwege de jaren negentig in de VS, ook de bakermat van de traditionele strip. Al snel werd de digitale strip populair in de rest van de wereld. Ook Nederland raakt meer en meer in de ban van deze nieuwe kunstvorm. De eerste communities zijn een feit. ClickBurg is een initiatief van stripliefhebber en –tekenaar René van Densen. *"Webcomics zijn mijn passie"*, zegt René van Densen. "*Ik ben volledig overgeschakeld naar de digitale strip. Een veel interessantere discipline dan de traditionele strip. Ten eerste omdat de drempel om te publiceren lager is; je bent als tekenaar niet langer afhankelijk van de veelal conservatieve uitgeverijen. Maar nog interessanter vind ik dat niet alleen de klassieke tekenaars op het web publiceren. Juist ook aanverwante disciplines als literatuur, animatie en fotografie zie je terug in webcomics. Dat leidt tot nieuwe en frisse ideeën. Bovendien biedt internet de mogelijkheid om direct in te spelen op de actualiteit*".Van Densen ziet de webcomic overigens niet als een bedreiging voor de traditionele strip. Hij verwacht juist een sterke wisselwerking tussen beide broertjes. De beurs richt zich op stripliefhebbers in de meest brede zin van het woord. Iedereen is uitgenodigd om een kijkje te komen nemen.Tijdens de beurs wordt de eerste Nederlandse webcomicprijs uitgereikt. ClickBurg wordt gehouden in de Tilburgse Hall of Fame, een oud fabriekspand dat is omgetoverd tot een moderne expositieruimte. Op 1 mei presenteren hier tientallen Nederlandse en Vlaamse webcomic-tekenaars hun werk. Daarnaast zijn er verschillende workshops, lezingen en optredens. Ook wordt er speciaal voor ClickBurg een overzichtstentoonstelling georganiseerd: 'De geschiedenis van de webcomic'. Bezoekers kunnen op www.ClickBurg.nl direct in contact treden met verschillende webcomic-tekenaars die op de beurs aanwezig zijn. De site heeft ook een eigen webcomic.

Anima-prijs

Het zit in de familie, Thijs Decloedt, zoon van cartoonist Marec (Het Nieuwsblad, Het Volk, De Gentenaar) is in de prijzen gevallen op het 24ste Anima-festival te Brussel met zijn korte animatiefilm " Voer voor kranken". Hij ontving hiervoor de Grote Prijs van het Brussels Gewest, goed voor 3000 euro. De jonge filmmaker is ongelooflijk trots en hoopt dat dit heel wat deuren voor hem zal openen. De animatie was het eindwerk waarmee Thijs in juni 2004 afstudeerde aan het KASK in Gent. De film is een parodie op technieken en behandelingen die gangbaar zijn in de psychiatrie. Sinds juni was er niet veel gebeurd met de animatie, maar Thijs hoopt dat het filmpje met deze prijs in het festival circuit terechtkomt. Een samenwerking met vader Marec zit er naar verluidt niet meteen in.

Stripmuseum

Het bureau Ogilvy & Mather kreeg van het Stripmuseum Groningen een leuke opdracht. Niet zomaar een opdracht, maar een buitenopdracht, met als doel het Stripmuseum van Groningen eens extra in het zonnetje te zetten. Dit gebeurde door de binnenstad van Groningen om te vormen tot één groot stripverhaal. Dit gebeurde door overal opvallende tekstballonnen zoals we die kennen uit strips als Kuifje, Asterix en Batman te zetten op hedendaagse gebruiksvoorwerpen, waaronder telefooncellen,glasbakken, intercoms, kroegen, snorfietsen, condoomautomaten, enz. Alles werd gebruikt als een onderdeel van een magische stripwereld. Of het Stripmuseum hierdoor meer bezoekers aantrekt kwamen we niet te weten.

Marvel in de bioscoop

De stripverfilming van Spiderman één bracht zomaar eventjes 800 miljoen dollar in het geldlaatje. Iets wat comic uitgever Marvel uiteraard niet ontgaan is, een tijdje terug

mochten we reeds kennisnemen van de stripverfilming van Daredevil en een hernieuwde belangstelling voor de Hulk. Maar er staat nog heel wat op stapel. Elektra, een spin-off van Daredevil verschijnt in de bioscopen op 13 april 05. Na deze meesteres in de gevechtsport is het uitkijken naar de Fantastic Four, aangekondigd in de Vlaamse bioscopen op 13 juli 05. Nog later verschijnt in 2005 verschijnt Man-Thing. Zelfs voor 2006 worden reeds enkele stripverfilmingen aangekondigd. Iron Man een creatie van Stan Lee mag dat jaar het rijtje openen. Gevolgd door Ghost Rider, een nachtelijke motorfreak, die de straten zuivert van uitschot. Voorlaatste in het rijtje stripverfilmingen is Iron Fist, een film over een karateka met een bovenmenselijke vuistslag. En als afsluiter Deathlok, een verhaaltje omheen een man met meer mechanische ledematen dan menselijke. Moet er nog zand zijn.

Kuifjesplanken

Tussen de 70.000 en 90.000 euro was vooraf de geschatte waarde van lot 4275 op de stripveiling die doorging op 27 februari in Galerie Moderne in Brussel. Het betrof een ingelijste originele pagina (70 bij 40 cm) uit Le sceptre d'Ottokar, een Kuifjesalbum van Hergé uit 1939. De pagina is getekend in Chinese inkt. De nieuwe eigenaar bood er 80.000 euro voor. De scepter van Ottokar is het achtste avontuur van Kuifje, het eerste met Bianca Castafiore en het laatste zonder kapitein Haddock. Kuifje raakt betrokken bij een poging van rebellen om koning Muskar XII van de fictieve Oost-Europese staat Sylvanië van de troon te stoten door de scepter van Ottokar te roven. Het verhaal was bij verschijnen hoogst actueel omdat het de Anschluss van Oostenrijk door Duitsland verbeeldde. Verschrikkelijke toestanden in de Vlaamse pers, waar men het op radio en TV - niet gehinderd door enige kennis van zaken - de hele tijd had over een *Kuifjesplank*. Het Frans voor originele plaat of -tekening is "une planche", vandaar wellicht...

Storm puzzel

Als er puzzels in elkaar gezet moeten worden en dan nog het liefst puzzels van favoriete stripfiguren, dan treedt Puzzelman op. Hiermee bedoelen we niet een nieuwe superheld, maar een heuse firma die legpuzzels ontwerpt gebaseerd op stripfiguren. Voor de liefhebbers van stripfiguur Storm is er goed nieuws. Puzzelman bracht in samenwerking met de Don Lawrence Collection tijdens de stripbeurs te Rijswijk (19 & 20 februari 05) twee Stormpuzzels op de markt. Naar verluidt verschijnen deze puzzels éénmalig en in een oplage van amper 600 stuks. Snel wezen is dus de boodschap. Ook de liefhebbers van Suske en Wiske komen aan hun trekken, tijdens de Suske en Wiske fanclubdag op 10 april 05 verschijnen twee Amoras-puzzels. Bij samen schuiven vormen de twee puzzels één geheel. Oplage per puzzel slechts 500 exemplaren. En het houdt niet op, begin april verschijnt eveneens een derde Kiekeboe-puzzel, voorstellende De Wollebollen, de hoofdrolspelers van het allereerste Kiekeboe-album. Prijs per puzzel 14,99. Het worden drukke tijden voor puzzelaars.

Meer info: www.puzzelman.be

Kolk

Nog steeds geen bezoek gebracht aan het stripmuseum in Groningen? Wellicht kan striptekenaar Hanco Kolk je over de streep trekken. Nog tot 31 augustus 2005 kan je in dit museum het werk van deze Nederlandse tekenaar bewonderen, in Nederland en Vlaanderen bekend van reeksen als Meccano, Gilles de Geus en S1ngle, een strip die verschijnt in het Parool en Het Algemeen Dagblad. De tentoonstelling wordt gehouden in het auditorium van het Stripmuseum. Wie nog langer wil nagenieten van Hanco's werk schaft zich best het door uitgeverij Oog & Blik gepubliceerde "Club Paradise" aan. Een boek waarin illustraties, schetswerk en een autobiografische strip gebundeld werden.

Meer info: www.stripmuseumgroningen.nl of e-mail: info@stripmuseumgroningen.nl of tel: 050-31.78.430. Het Stripmuseum is gelegen Westerhaven 71 te 9718 AC Groningen. Open: di tot en met za van 10.00 tot 17.00 uur, zo van 12.00 tot 17.00 uur.

Schuiten en Peeters

Vanaf zaterdag 29/01/05 kunnen de lezers van De Morgen een twintigtal weken lang kennis maken met het tekenwerk van het duo Schuiten en Peeters, getiteld *De poorten van het mogelijke*. Hiermee willen ze terug inpikken op de traditie van de Amerikaanse kranten met hun Sunday Pages, waarin tekenaars paginagroot hun gang konden gaan. Beide heren zijn gedreven door hun hang naar perfectionisme, waardoor ze behoren tot de absolute top van striptekenaars. Al spreken zij liever niet van strips maar van beeldverhaal, de volwassen vorm, zowel inhoudelijk als grafisch, van wat hier te lande soms nog prentenboeken heten. François Schuiten ontwierp een aantal bijzondere verhalen met zijn broer Luc en Benoit Peeters ontpopte zich als één der knapste kenners van Kuifje en Hergé. Sinds een jaar of vijftien worden beide namen echter samen uitgesproken. Ze horen nu eenmaal samen. Voor beiden zijn de poorten naar het mogelijke ook hun eigen deuren, hun uitgang uit hun kleine wereldje. Ze hebben slechts één bedenking bij dit krantenexperiment: *"We moeten leren leven met de krant. Vanzelfsprekend zal er ooit een mooie tentoonstelling worden opgezet met de tekeningen die tot dit project leiden en we gaan ervan uit dat er ooit een album van komt. We weten nu al dat we iedere week zullen wenen. Een krant heeft niet de drukkwaliteit van een stripalbum".*

Amersfoortse strip

De gemeente Amersfoort wil in 2005 niet alleen zeggen, maar vooral laten zien dat het haar ernst is met de aanpak van overlast en onveiligheid op straat. Er moet een halt toegeroepen worden aan vernielingen, zwerfvuil, aan vervreemding en gevoelens van onveiligheid. Om op een ludieke manier de bevolking aan te spreken werd een stripfiguurtje in leven geroepen. Met name Jack, een pittig kuitenbijtertje, gebaseerd op een terriërhondje, die vanaf 07/01/05 wekelijks verschijnt in het blad Stadsberichten (nieuws van de gemeente Amersfoort). Jack beleeft tijdens zijn wekelijkse blokje om steeds nieuwe avonturen en verwijst vijftig weken lang in zijn strookstrip hoe men de stad veiliger en leefbaarden kan maken. Iedereen kan kennismaken kennismaken met de strip Jack, en dit via de site van de gemeente Amersfoort: www.amersfoort.nl.
Veel plezier met Jack.

Jack zet zich te kijk

JACK

ONLANGS HEEFT DE GEMEENTE OP DE HOF EEN WEBCAM GEPLAATST.
NU KAN IEDEREEN DUS THUIS VANUIT ZIJN LUIE STOEL BEKIJKEN OF HET VEILIG IS OP DE HOF.
BZZT
WEB CAM
HA! DE KUST IS VEILIG!
WEBCAM
WWW.NOODWEER.NL

Rampokan 2

In november 2004 verscheen de beeldroman Rampokan Celebes (rampokken: plunderen). Het is het tweede deel uit het Rampokan-tweeluik van Peter van Dongen (Amsterdam, 1966) over de dekolonisatiestrijd tussen Nederland en Ind(ones)ië. Voor Het Indisch Huis in Den Haag is dit aanleiding om een tentoonstelling te wijden aan Van Dongens werk en zijn familiegeschiedenis. De tentoonstelling 'Van strijd naar strip. Indische oorlogsherinneringen verbeeld door Peter van Dongen' werd op zaterdag 5 maart geopend. Inspecteur-generaal der Krijgsmacht A.P.P.M van Baal, verantwoordelijk voor het veteranenbeleid en striptekenaar Gerrit de Jager verrichten de opening. De tentoonstelling in Het Indisch Huis toont voorstudies, schetsen en tekeningen uit het Rampokan-tweeluik. Drie facetten worden daarbij uitgelicht: Van Dongen's ontwikkeling als tekenaar, de spanning tussen feit en fictie in Rampokan Java en Rampokan Celebes, en de verwerking van zijn eigen familiegeschiedenis in de beeldromans. Op de tentoonstelling is niet alleen werk van Peter van Dongen te bezichtigen, maar ook familieverhalen, persoonlijk fotomateriaal, oude correspondentie, relikwieën van voorgaande generaties en reacties van oud-militairen op het verschijnen van Rampokan Java. De tentoonstelling 'Van strijd naar strip. Indische oorlogsherinneringen verbeeld door Peter van Dongen' is tot 1 juli 2005 te zien in Het Indisch Huis, Javastraat 2-B te Den Haag. Openingstijden: dinsdag t/m zondag van 11.00-17.00 uur. Voor routebeschrijving en meer informatie: zie www.hetindischhuis.nl (Bron Cultuurnet)

Jan Jans

Wie heeft er nooit van gedroomd om zijn striphelden in levende lijve te ontmoeten, en dan meer bepaald de stripfiguren Jan, Jans en de kinderen? Vanaf oktober 2005 is deze illustere familie te zien in diverse Nederlandse theaters als muzikale komedie. Niek Barendsen schrijft het script, Henny Vrienten werd aangetrokken voor de muziek. Edwin Kolpa ontwerpt het decor, Arno Bremers ontwerpt de kostuums en Gijs de Lange staat in voor de regie. Het geheel wordt gebracht als een vrolijke komedie en wordt uitgevoerd in het kader van het 35-jarig bestaan van de strip Jan, Jans en de kinderen.

MIJN EERSTE APPELTAART!
JULLIE ZULLEN ER VAN SMULLEN.
LATEN WE MAAR BEGINNEN MET EEN KLEIN STUKJE...
GEEN RISICO'S NEMEN!
HIHI
HIHI
GEEF MIJ MAAR EEN FLINK GROOT STUK.
IK DURF HET WEL AAN.

Ilah zet 'm op

Twaalf Belgische popartiesten hebben hun gezicht geleend voor de promotie van een serie nieuwe condooms, die binnenkort verkrijgbaar zijn via de condoomautomaten. Wat heeft dit te maken met het wereldje van het beeldverhaal, horen we diverse personen hardop denken. Wel, op één van die twaalf verschillende condoomdoosjes heeft cartoonist Ilah singer-songwriter Tom Helsen, peter van deze actie, vereeuwigd met een condoom over het hoofd en omhelsd door Ilah's creatie Cordelia. Bedoeling van deze campagne is om jongeren meer gebruik te laten maken van de talrijke condoomautomaten en zodoende deze jongeren te

beschermen tegen seksuele aandoeningen. Voor Ilah is het trouwens niet de eerste keer dat ze meewerkt aan een actie van de vzw Maatschappelijke Jongeren Actie. (MJA). Haar eerdere creaties voor veilig vrijen vind je op www.condoshop.be

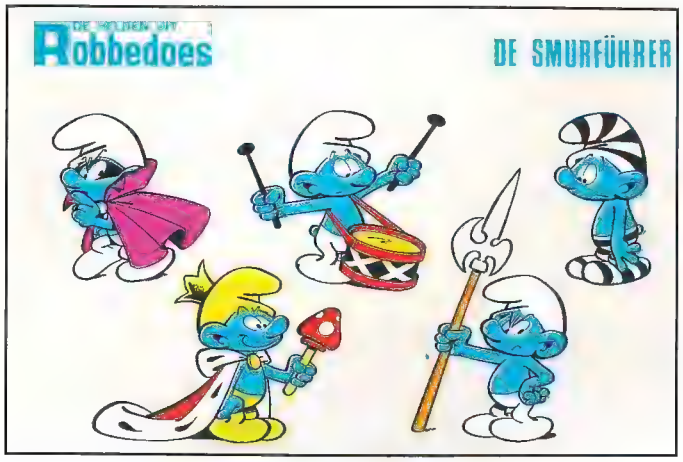

Politiek gesmurf

Ooit al afgevraagd tot welke politieke strekking de Smurfen behoren? Wij ook niet, maar Frederik Pas doet in de Strip-rubriek van Vrij Vlaanderen een boekje open over dit volkje. Volgens Pas zou Karl Marx, als hij nog tot de levenden zou behoren, een grote fan van de Smurfen zijn. Een mooier voorbeeld van een klasseloze maatschappij dan deze van de blauwe kabouters bestaat er immers niet. Rangen of standen kennen ze niet, ze zien er allen identiek uit en dragen allen hetzelfde uniform. Ze zingen allen samen hetzelfde liedje en bewonen identieke paddestoelen. Zij bezitten vrijwel geen privé-eigendom en de oogst wordt in de gemeenschappelijke schuur opgeslagen. Er wordt nooit iets verkocht, er is zelfs geen munteenheid, waardoor er dus geen vrije markt is. Alles wordt gedeeld. Zelfs hun aandacht voor de Smurfin. Dus zijn de Smurfen communistisch ingesteld, besluit Frederik Pas. Hij verwijst eveneens naar de rode muts van de grote smurf, de kleur van de oktoberrevolutie. Net als Stalin heeft de grote smurf zijn trouwe luitenanten. Potige smurf wordt afgeschilderd als KBG-agent en knutsel is dan weer het werkertje. Uiteraard zijn er ook de nodige dissidenten waaronder smurffatje en smulsmurf. Beiden staan ze garant voor materialisme en egoïsme. De ergste van al is brilsmurf. Brilsmurf is Trotsky, de ondermijner van de smurfenstaat. Hij denkt soms meer dan goed voor hem is, en wordt door de anderen als verrader beschouwd. Of de Smurfen echt communistisch zijn, zullen we volgens Pas nooit echt weten. Het zou ook kunnen dat ze sympathie koesteren voor de Ku Klux Klan, wat dan hun witte puntmutsen zou kunnen verklaren.

Simpsons

Patty Bouvier, de kettingrokende zus van Marge, heeft zich in de cult-tekenfilmreeks The Simpsons "geout" als lesbienne. Daarmee komt er meteen een einde aan maanden van drukke speculatie onder fans van de tekenfilm, zo meldt de BBC op haar website. In de aflevering *There's Something About Marrying*, voorlopig enkel uitgezonden in de VS, legaliseert Springfield homohuwelijken om de stadskas te spijzen. Homer Simpson registreert zich als internet-dominee om de huwelijken te voltrekken. Een en ander leidt Patty ertoe om haar gevoelens voor golfspeelster Veronica op te biechten. Uiteindelijk blijkt Veronica voor het altaar toch geen vrouw, maar een man te zijn. Fans van The Simpsons speculeerden en gokten er de voorbij maanden op los. Heel wat kijkers zetten geld in op Waylon Smithers, de assistent van Montgomery Burns, maar ook tweelingzussen Patty en Selma, de zussen van Marge, zaaiden heel wat twijfel over hun seksuele geaardheid, aldus de bookmakers. De uitzending zorgde in de VS ook voor controverse. De publieke opinie is gekant tegen homohuwelijken en ook de Amerikaanse regering verzet zich hevig tegen huwelijken tussen mensen van een zelfde geslacht. De aflevering kwam bijgevolg op de Amerikaanse buis met een waarschuwing aan ouders van jonge kinderen. Holebi-verenigingen in de VS noemden het nieuwe Simpsons-avontuur alvast een "sprankeltje hoop".

Suikerklontjes

Eigen stoef ... Eric Heuvel ontving in Rijswijk (op 19 & 20 februari 05) de promo-award voor de medewerking aan de Promotie Flyer van deze beurs. De uitreiking door Arno Konings (manager Publiekbeurzen) vond plaats op zaterdag 19 februari 05. De prijs zal in de toekomst uitgereikt worden aan de ontwerper/tekenaar met de mooiste Promotie Flyer van een stripboekenbeurs. De award is ontworpen en vormgegeven door Remind Creations studio uit Lelystad. De beurs wordt tussen haakjes niet langer georganiseerd door Strip 2000 met Peter Van Heijden. *** Helaas reeds voorbij, maar tot 3 april 05 liep er in het Palais des Beaux-arts te Charleroi de tentoonstelling *De wroeging van de blanke man*, waar vier vooraanstaande stripauteurs, waaronder Peter Van Dongen, Stassen, Ferrandez en Hugo Pratt het verhaal van de kolonisatie verbeelden *** Casterman boort nieuwe stripbronnen aan en brengt in april het eerste album uit de serie Anton Blake, een man wiens vriendin net voor hun huwelijk zelfmoord pleegt. Eveneens nieuw bij Casterman is Bloedgeheimen 1: *De 4 levens van Arnold Paul*, een zoveelste variatie op het thema vampieren *** De Amerikaanse uitgeverij Alias gaat vanaf juni 2005 de strip XIII verdelen in Amerika. De Amerikanen krijgen echter niet de originele versie onder ogen. Wel een gecensureerde. Alle naakt(?)scènes uit de oorspronkelijke albums worden gebracht in een aangepaste versie. En dat voor een land dat nummer één is in de pornofilmindustrie *** Misschien nog wat vroeg, maar noteer alvast in je stripagenda dat de 33ste editie van het legendarische stripfestival te Angoulême doorgaat van 26 tot en met 29 januari 2006. Reislustigen kunnen alvast hun handbagage klaarzetten *** Op 20 april laat Standaard Uitgeverij in de serie Getekend Marc de Bel de zusjes Kriegel weer op ons los. Ditmaal in *De formule van Tante Kriegel*. Een duivelse dreiging steekt weer de kop op *** Het in april te verschijnen 18de album van J.K.J Bloks *Een stukje paradijs* Dupuis) mag je zeker niet missen. Bij dit album ontvangt je gratis een cd-rom met de *making of* van het album, met onuitgegeven werk, de hoofdpersonages uit J.K.J Bloks en een interactief verhaal ***

Met dank aan Wallie Hakkens Joop Schreurs, Alex Benoit, Jean-Pierre Legein, http://stripeljee.web-log.nl/, Ine en Martin Van Meenen, Hans Bijman, Stripwinkel Gobelijn & Stripwinkel Het Besloten Land

Ook een leuk item gevonden, stuur het dan naar Koffieklets, Van der Nootstraat 42, 3012 Leuven of e-mail: willem_gay@hotmail.com

Bijgevoegde foto's en tekeningen graag met voldoende resolutie!

Een kijk op...
Reclamestrips!!!

Nieuws vanuit het hoofdkwartier van de Reclamestripclub aan de Vlaamse Westkust, waar voorzitter Jean-Pierre Legein een oogje in het zeil houdt.
Voor alle info : neem contact op met de Reclamestripclub,
Ter Weide 9, 8670 Oostduinkerke
Tel & fax 058/5123.02 (NL :) 003258512302
email : *Reclamestripclub@Skynet.be*

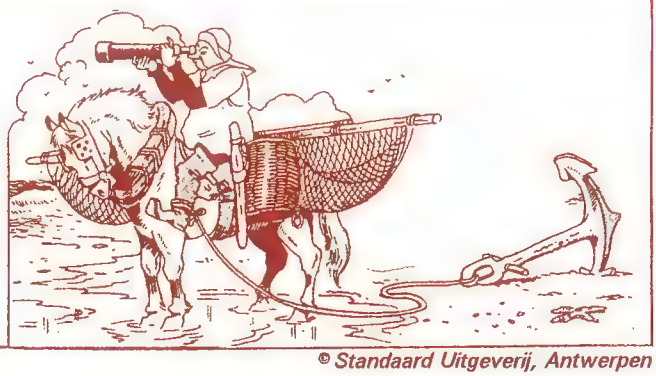

© Standaard Uitgeverij, Antwerpen

Nieuwigheden maart 2005

Gelegenheidsuitgaven

Belgacom Fun: onder deze naam kregen de werknemers van de Belgische telefoonmaatschappij Belgacom een uniek stripverhaal als eindejaarsgeschenk. Het unieke aan deze strip zit vervat in maar liefst drie elementen. Vooreerst komt het album over als een echte luxe-uitvoering, dankzij de harde cover in blauw velours met een kleine opgeplakte voorplaat. Ten tweede bevat het album een bloemlezing van gags van een hele resem auteurs uit de Dupuis-stal. In volgorde van publicatie in het album zijn dit: F. Jannin, Jeroom, C. Hervan, Saive, Jidéhem, E. Legrand, Wasterlain, Seron, Gos, Alteau, Désert, Thierry Bex, Péyo en Hardy. Het derde, maar daarom zeker niet het minst belangrijke element dat dit boek meer dan uniek maakt, is het feit dat het overgrote deel van de gags in het album getekend werden naar waar gebeurde anekdotes afkomstig van Belgacom-werknemers. Het resultaat hiervan is dan ook een 32-pagina's tellend luxe album, uitgegeven in een beperkte oplage, gevuld met nieuwe, onuitgegeven gags van zowel wereldbekende als praktisch onbekende tekenaars verbonden aan de uitgeverij Dupuis. Het album werd afgeleverd in een op maat gemaakt doorzichtig, plastic tasje met langs weerszijden de opdruk 'Belgacom' en met op de voorzijde een sticker met daarop de naam van de werknemer voor wie het geschenk bedoeld was. Wie het album onder ogen krijgt zal het vast en zeker weten te beamen: een schitterend cadeau voor de werknemers van Belgacom en een pronkstuk voor in de collectie van een verzamelaar.(B)

De razende rentmeester: in het december-nummer van vorig jaar hadden we het reeds uitgebreid over deze Suske en Wiske-reclamestrip uitgegeven ter promotie van de gemeente Zoetermeer. Ondertussen zou de eerste druk hiervan zo goed als uitverkocht zijn en gaan er vanuit de gemeente stemmen op om het album te laten herdrukken. Als deze tweede druk er komt, dan lees je er hier uiteraard meer over.(B)

Reclamecampagnes

Suske en Wiske authentiek verlengd: we hadden het enigszins verwacht. Wegens groot succes wordt deze betaalbare heruitgave van de klassieke Suske en Wiske-strip door de kranten Het Nieuwsblad, Het Volk en De Gentenaar verlengd met 5 extra uitgaven, wat het totaal op 15 brengt. Deze 5 nieuwe uitgaven kan je bemachtigen net zoals de 10 eerste: op vrijdag verschijnt in bovenstaande kranten telkens een bon. Knip deze uit en ga ermee naar je dag-bladhandelaar. Deze zal je dan op zijn beurt in ruil voor de bon en één euro opleg de desbetreffende strip geven. De volgende 5 titels zijn dus extra gepland:

1) 22 april- De lachende wolf
2) 29 april-De dolle musketiers
3) 6 mei -De tamtamklopper
4) 13 mei-De knokkersburcht
5) 20 mei-De cirkusbaron

Veel leesplezier! (B)

Reclamestrips

Om mekaar in Dokkum: Striptekenaar Guido van Driel werd door de gemeente Dongeradeel en SKOR (= Stichting Kunst en Openbare Ruimte) gevraagd een werk te maken voor het nieuwe gemeentehuis van Dongeradeel van de hand van architect Gunnar Daan. Hij maakte een dik stripboek met als uitgangspunt de gemeente Dongeradeel, een typische plattelandsgemeente met veel klei en kleine kernen, maar ook met een rijke historie en culturele traditie. Het verhaal gaat over een ontmoeting tussen een asielzoeker uit het asielzoekerscentrum Dokkum en een in Dokkum geboren man die na een lang verblijf in Amsterdam, waar hij op het verkeerde pad kwam, als crimineel naar Dokkum terugkeert. Het stripverhaal werd door Guido van Driel geschreven in een licht literaire verteltrant en werd geschilderd in acrylverf. Het boek werd zowel in het Nederlands als in het Fries uitgegeven en werd aanvankelijk door de gemeente gratis uitgedeeld als relatiegeschenk. Dit leidde echter tot grote onvrede bij een aantal lokale politieke partijen van de gemeente Dongeradeel, met name dan de partijen CDA, Christen Unie en Algemeen Belang Dongeradeel. De reden die hiervoor werd aangehaald waren 'de vloekwoorden en de schuttingstaal die in het boek veelvuldig voorkomen en die voor zowel Christenen als niet Christenen simpelweg onbehoorlijk zijn'. Daarenboven vond men de 80.000 euro gemeenschapsgeld die het album de gemeente kostte veel te hoog. Gevolg: de gemeente is gestopt met het actief weggeven van de stripboeken 'maar als mensen er naar vragen kunnen ze gewoon een stripboek krijgen', aldus burgemeester Cazemier. Het album wordt ook gewoon verkocht bij de plaatselijke boekhandels, waar de eerste druk inmiddels is uitverkocht.(B)

Reclamestrips in kranten, tijdschriften, enz...

Ophaalschema en afvalkalender '05: om de jaarlijkse ophaalkalender van huisvuil wat op te vrolijken, besloot de gemeente Leiden er door middel van stripgags wat humor in te stoppen. Elk blad van deze kalender bevat bijgevolg naast de gebruikelijke weekindeling wanneer welk afval wordt opgehaald ook telkens onderaan een korte stripgag van de hand van Huib van den Broek. In november 2004 werd deze kalender uitgegeven door de gemeente Leiden, dienst Milieu en Beheer. Deze kalender werd vervolgens gratis huisaan-huis verspreid aan de inwoners van Leiden in een oplage van maar liefst 56.000 exemplaren. Nogal wat hoger dan de huidige oplage van de meeste nieuwe Nederlandstalige strips, is het niet?(B)

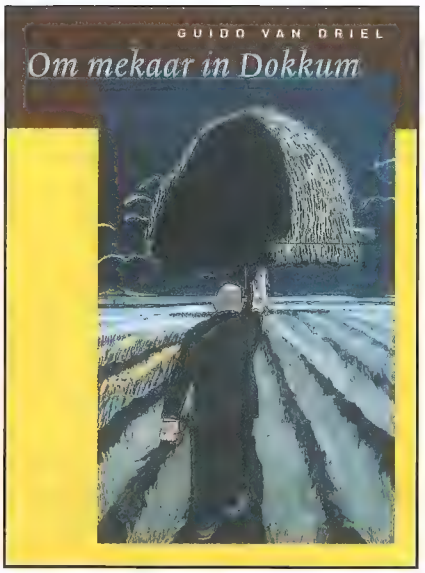

Billy Buys: Bij de firma Buys Negerzoenen te Tilburg staat sinds november 2004 op de verschillende verpakkingen de avonturen van Billy Buys, een superheld Negerzoen. Elk van deze avonturen bestaat uit twee stroken met gemiddeld 2 à 3 plaatjes en een aankondiging van het avontuur. Bedoeling hiervan is onmiskenbaar de kinderen te 'lokken' om meerdere verpakkingen te kopen om zo alle strips compleet te hebben. Tot nu toe zijn de verhaaltjes Zaak 1: *Billy Buys en de wraak van Willy Wals* en Zaak 2: *Billy Buys en de manie van Myra Muis* verschenen. Ook over deze strips is meer info te vinden op het net, meerbepaald op http://www.buysnegerzoenen.nl (NL)

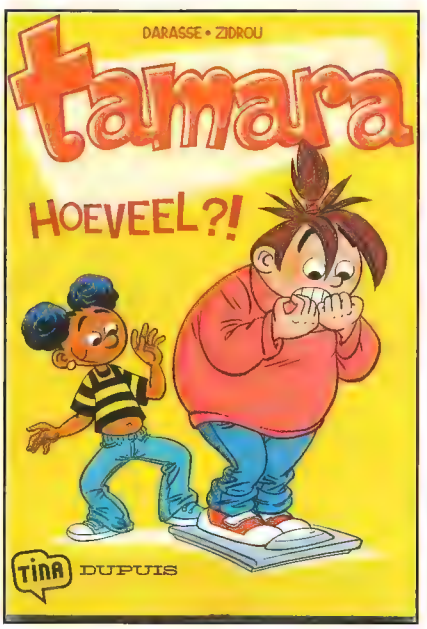

Tina: in dit legendarische meidenstriptijdschrift dat al zo'n 40 jaar de tijd trotseert, verscheen in het nummer 0405 (het vierde nummer van 2005) voor het eerst de strip Tamara van het auteursduo Darasse en Zidrou. Om deze eerste publicatie te vieren, zat er bij dit nummer als extraatje gratis een klein boekje (10 x 14,7 cm) met een aantal gags van dit ietwat corpulente meisje. In België werd dit boekje nog niet opgemerkt.(B)

Curiosa

Straatnieuws: in het januarinummer van de dak- en thuislozenkrant Straatnieuws (te vergelijken met De daklozenkrant in België) werd een artikel afgedrukt over de eerste Suske & Wiske strip *Op het eiland Amoras*. Aanleiding hiervoor is het project 'Amoras', een project om dak- en thuislozen uit Utrecht iedere dag een gratis maal te kunnen aanbieden. Om het geheel wat op te vrolijken kreeg het artikel een illustratie uit het stripverhaal en bestond de cover van de krant eveneens uit een tekening afkomstig uit het verhaal. Straatnieuws is te koop in de regio's Utrecht, Amersfoort en Hilversum. Het krantje wordt door de dak- en thuislozen zelf op straat verkocht voor 1,40 euro het stuk. Op de vernieuwde site www.straatnieuws.nl kan je terecht voor meer info.(NL)

STRIPFESTIVAL ZEEDIJK MIDDELKERKE

van 16/7 tot 7/8

50 jaar JOMMEKE

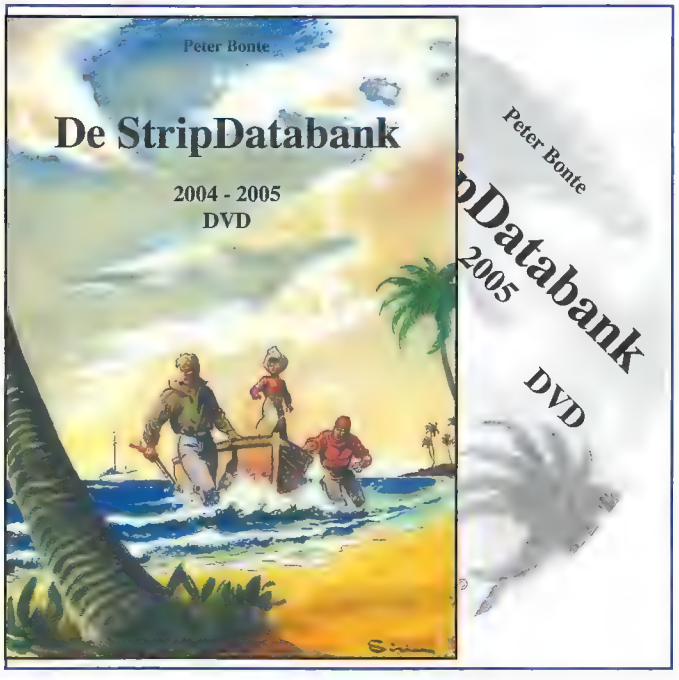

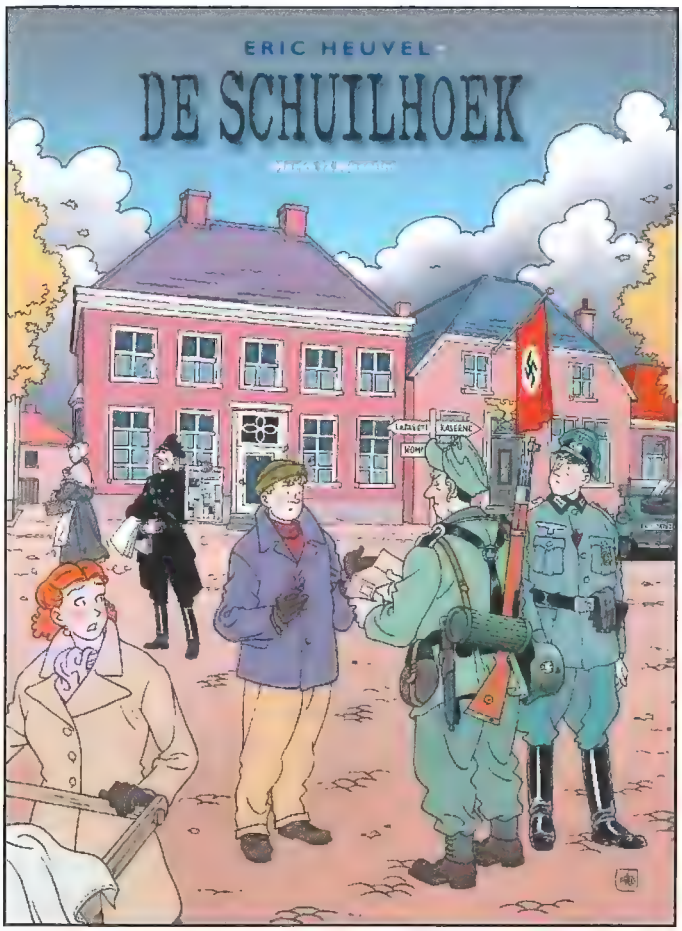

De schuilhoek: onder deze titel verscheen de tweede educatieve strip van de hand van Eric Heuvel. Net zoals bij de eerste educatieve strip *De ontdekking* heeft ook dit nieuwe verhaal de Tweede Wereldoorlog in Nederland als onderwerp. Het scenario werd geschreven door Eric Heuvel in samenwerking met de Anne Frank Stichting en het Markt 12 museum in Aalten. Ditmaal gaat het om een heel kort verhaal (slechts 8 pagina's), doch bijzonder aan het album is dat het zowel een Nederlandstalige als een Duitstalige versie (Die Entdeckung) bevat, afhankelijk van hoe je het album vasthoudt. In het verhaal wordt verteld hoe Wim van Dort, een actief lid van het verzet, in 1943 onderduikt in Aalten om de Arbeitseinsatz te ontlopen. Het album verscheen in opdracht van het Markt 12 Museum in Aalten, waar in de oorlog het bureau van de Kommandantur gevestigd was en waar zonder weten van de Duitsers onderduikers op zolder verstopt zaten. De schuilhoek verscheen in een oplage van 10.000 exemplaren en is te koop in het museum of te bestellen via hun website (www.markt12.nl). Als doelgroep worden jongeren tussen 10 en 18 jaar geviseerd, maar ook de scholen uit de grensstreek rond Aalten. De productie is dan ook financieel ondersteund door een interregionale subsidieregeling van de Europese Unie. Lesmateriaal voor zowel Nederlandse als Duitse scholen is in de maak.(NL)

Kid Paddle: momenteel bij aankoop van een netje met 12 mini-Babybels: gratis één badge van het inmens populair aan het worden figuurtje Kid Paddle. In totaal 8 verschillende badges te verzamelen of te wel: 96 mini-Babybels te verorberen. Smakelijk.(B)

Weba: wie in de maand maart een bezoekje bracht aan de meubelzaak Weba te Deinze (en ditmaal niet te Gent) kreeg er naar aanleiding van de openingsmaand gratis een longdrinkglas met de bekende Weba-figuren (je weet wel: het ruziënde koppel met kind). De opdruktekening is zoals steeds van de hand van cartoonist Marec.(B)

Brabants Centrum: naar aanleiding van het 60 jarig bestaan van deze lokale Boxtelse krant verscheen er een speciale editie. Ter promotie hiervan werd aan de cartoonist/ aquarellost Marc Schoenmakers uit Boxtel gevraagd een zestal korte stripgags te maken waarin reclame wordt gemaakt voor de krant. Marc tekent al geruime tijd cartoons en schilderde reeds vele aquarellen en combineerde voor deze strips zelfs beide. De speciale uitgave van Brabants Centrum verscheen in een oplage van 10.000 exemplaren in Boxtel en omstreken. De speciale editie bestaat uit wat slapper glanzend papier en is full-colour. Alles samen goed voor 108 pagina's met binnenin de zes verschillende strip van Marc Schoenmakers. Meer info over de desbetreffende strips en de auteur kan je vinden op cartoonsvanmarc.nl (NL)

Schooljournaal: tot voor kort verscheen in dit tweewekelijks magazine van de Nederlandse Onderwijsbond CNV op zeer onregelmatige basis stripgags van Belgiës meest luie leerling, Dokus van de hand van Godi (scenario) en Zidrou (tekeningen). Groepsleerkrachten en docenten van middelbare scholen die aangesloten zijn bij deze bond, krijgen dit informatief tijdschrift telkens gratis toegestuurd. Sinds het nummer 34 van 2004 koos Schooljournaal ervoor een nieuwe strip te publiceren. In de plaats van Dokus is het nu een strip van auteur Arend van Dam die telkens in 1, 2 of 3 plaatjes inspeelt op de actualiteit door thema's als Indonesië, geweld op school, etc. te behandelen. Arend van Dam werd geboren in Vlaardingen in 1945. Hij studeerde psychologie aan de universiteit van Amsterdam, waarna hij illustrator, cartoonist en tekenaar werd. Hij maakte reeds verschillende comics voor advertenties, waaronder 'In-telligentje' voor het Intel Personeelsblad en 'Rabofantje' voor Rabobank. Soms werkte hij onder het pseudoniem Zetbé. De oplage van Schooljournaal bedraagt 60.000 exemplaren per nummer.(NL)

Stefaan Lezy

Met dank aan André Wijntjes, Jan van de Ven, Germain van Beversluys, Ralph Dikmans, www.klankentapper.com, Christian van Lint, Willem Gay en Jean-Pierre Legein.

Stuur ons nieuws!

De reclamestripclub is een zustervereniging van Brabant Strip die zich specialiseert in reclamestrips en alle bijzondere uitgaven waarover je anders pas zou horen als het te laat is. Alle leden zijn ook lid van Brabant Strip.

Nuttige adressen : het hoofdkwartier, zie de hoofding
Het **Nederlands secretariaat** : Patrick van de Kerkhof, Waterhoenhof 8, 5672 VH Nuenen, t.040-2839941
e-mail : De.Reclamestripclub@iae.nl
Wie nieuwtjes inzake reclamestripmateriaal opmerkt, kan deze steeds doorsturen naar :
Stefaan.lezy@advalvas.be
Zo houden we samen deze rubriek zo volledig en zo actueel mogelijk. Ook de moeite waard : onze eigenste reclamestrip-webstek, te vinden op http://home.iae.nl/users/nuenen.

Nieuwe strips

verschenen vóór eind februari

Willem

Arboris

Garulfo 3: *De prins met de twee gezichten,* tek: Bruno Maïorana & scen: Alain Ayroles, sc 6,95, kleur, genre: fantasy. Eerste deel van de tweede cyclus. Garulfo's rust wordt hardhandig verstoord als hij van kikker plots weer verandert in mens. Het begin van een nieuw avontuur.

BCBeeldverhaal en De Post

Michel Vaillant: *Warm-Up!* tek & scen: Jean Graton, hc gewone oplage 22, 00, luxe met linnen rug en gewijzigde voorplaat 55,00, kleur, genre: autosport. Met voorwoord van Jean Auquier. Uitgegeven naar aanleiding van de uitgifte van de postzegel Jeugdfilatelie 2005, opgedragen aan Michel Vaillant van Jean Graton. De Nederlandse oplage is beperkt tot 1000 exemplaren, genummerd van 1 tot 1000. Het album bevat twee kortverhalen: 1/ *De les*, 2/ *Poker in Zolder*. Imprint: gedrukt december 2004, wettelijk depot januari 2005. Luxe oplage 375 genummerde en gesigneerde ex.

Dargaud

Dubbelmasker 2: *De Mier,* scen: Dufaux & scen: Jamar, sc 5,25, kleur, genre: historisch avontuur. Intriges aan het Franse hof ten tijde van Napoleon. Napoleons gestolen etui wordt teruggevonden ten koste van vele levens. Maar geen mens, die daar een zier om geeft.
Black Op 1: tek: Labiano & scen: Desberg, sc 5,25, kleur, genre: politiek avontuur. Spionage ten tijde van de koude oorlog tussen Amerika en de USSR. Een CIA-agent aan het einde van zijn loopbaan overpeinst zijn vroeger leven.

Dupuis

Spotlight Dupuis: Aria 27: *Sterrenlied,* tek & scen: Michel Weyland, sc 4,95, kleur, genre: fantasy. Aria's zoon, een genezer door handoplegging, zit in de problemen. Door een wezen, dat woekert in zijn lichaam, verliest hij zijn gaven. Hierdoor verricht hij meer kwade dan goede daden. Zijn leven wordt bijgevolg meermaals bedreigd door ontevreden patiënten. Gelukkig kan hij rekenen op Aria's steun.

Expresso Dupuis: Incognito 1: *Volmaakte slachtoffers,* tek & scen: Grégory Mardon, sc 4,50, kleur, genre: menselijke relaties. Met zelfklever op voorplaat met volgende opdruk: Exclusief een ex-libris in dit album. Een verhaal van liefde, manipulatie, vriendschap en egoïsme.
Tamara 3: *Jongens om van te snoepen!* tek: Darasse & scen: Zidrou, sc 4,50, kleur, genre: humor. Tamara is ietwat dik. Iets wat haar alleen maar complexen bezorgt zowel op het pad der liefde als dat van het ultieme dieet.
Cupido 3: *Gekooide liefde,* tek: Malik & scen: Cauvin, sc 4,50, kleur, genre: humor. Schiet Cupido nog steeds raak? Of verliezen zijn pijlen in een wereld van ruziënde en echtscheidende koppels hun kracht.
De Psy 3: *Ik ben zo lelijk,* tek: Bédu & scen: Cauvin, sc 4,50, kleur, genre: humor. Doldwaze patiënten met niet alledaagse problemen, maken het onze psy niet echt makkelijk. Af en toe is therapie voor hem de enige oplossing.
Vrouwen in 't wit 26: *Beursoperatie,* tek: Bercovic & scen: Cauvin, sc 4,50, kleur, genre: humor. Dokters en verplegers, één pot nat in dit album. Niet de patiënt geniet voorrang, wel hun alledaagse kleine problemen.
Langteen en Schommelbuik 9: *Weg met Haakneus,* tek & scen: Jef Nijs, sc 3,95, kleur, genre: humor/avontuur. Herdruk in kleur.

Glénat

Dragonball 48: *De transmutatie,* tek & scen: Akira Toriyama, sc 2,95, zwart-wit, genre: manga. De strijd tussen goed en kwaad gaat onverdroten verder, met de dragonball's als inzet.
Akira 6: tek & scen: Katsuhiro Otomo, sc 13,25, eerste zeven pagina's in kleur, overige pagina's zwart-wit, genre: manga. Zesde en afsluitende deel van deze serie. Verschenen februari 2005, imprint december 2004.
De cyclus van Cyann 3: *Aïeïa van Aldaal,* tek & scen: realisatie Bourgeon & tek & scen: concept Bourgeon & Lacroix, hc 16,50, kleur, genre: sciencefiction. Na allerlei perikelen met uitgeverij Casterman, verschijnt de Nederlandse vertaling bij Glénat.

De Harmonie

Gemma Bovery, tek & scen: Possy Simmonds, sc 24,90, zwart-wit, genre: verstript dagboek. Unieke combinatie tussen strip en leesboek. Blokken tekst worden afgewisseld door strips.
2004 Wat een jaartje, tek & scen: Kamagurka, sc 5,90, zwart-wit, formaat: hoogte11,5 cm x breedte 8 cm, genre: cartoons. Iedere cartoon is voorzien van de datum waarop ze verscheen in NRC Handelsblad. Kamagurka spuit in dit boekje, op vestzakformaat, zijn visie over fundamentalisten, zelfmoordaanslagen, de dood van Arafat, enz.

Kippenvel

Kuifje Index 2: *1966-1980,* samenstelling: Johan Leever, Ed Hengeveld & André Wijntjes, sc 12,50, zwart-wit, genre: index. Deze index bevat alle in de periode 1966-1980 in het weekblad verschenen strips, zowel vervolgverhalen als korte verhalen, inclusief de voorplaten, aankondigingen en dergelijke. Ook illustraties bij tekstverhalen en artikelen, alsmede artikelen over strips en hun tekenaars.
Heuvel Magazine 2: samenstelling André Wijntjes met medewerking van Comic House, Ruud de Grefte, Eric Heuvel, Johan Leever en Ijsbrand Oost, sc 5,00, zwart-wit, genre: strips en informatief. Gevuld met strips en weetjes over stripauteur Eric Heuvel.
Stripindex 2004: samenstelling Paul Fles & André Wijntjes, sc 7,00, zwart-wit, genre: index. Deze index gaat over auteurs die strips tekenen of getekend hebben. Het bevat een index van Nederlandse tijdschriften, kranten, reclame & bedrijfsuitgaven, alsmede artikelen, illustratiewerk en stripreclamecampagnes uit het jaar 2004. Zie ook **http://home.kabelfoon.nl/~andrewij/index.htm**

Lombard

Lester Cockney 8: *Oregon Trail,* tek & scen: Franz, sc 5,25, kleur, genre: avontuur. Van het Oosten naar de Verenigde Staten, een gewoon mens zou heel wat aanpassingsproblemen ondervinden. Echter niet Lester

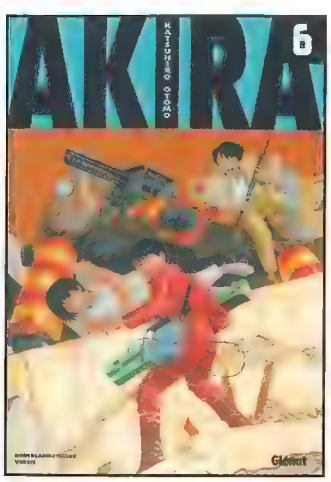

Cockney en zijn vrienden. Nog maar pas aangekomen in het beloofde land, stormen de problemen hen al tegemoet.
Polyptiek: De oneven orde 2: *Sevilla 1600,* tek: Paul Teng & scen: Cristina Cuadra & Eudi Miel, sc 7,50, kleur, genre: avontuur. Historisch verhaal, dat zich afspeelt in het heden en verleden.
Polyptiek: Dallas Barr 6: *Sarabande,* tek: Marvano & scen: Haldeman, sc 7,50, kleur, genre: sciencefiction. Met zelfklever op voorplaat met volgende tekst: *Marvano is erin geslaagd een aannemelijke toekomst te creëren. Een buitengewone prestatie! Moebius.* Stilemann, een keiharde zakenman, heeft een levenselixir voor de eeuwige jeugd in zijn bezit. Slechts de rijken der aarde kunnen zich dit permitteren. Zijn handel draait goed, tot zijn klanten één voor één afhaken. Blijkt dat er een nieuwe verkoper van levenselixir zijn diensten aanbiedt.

Oog & Blik

Brieven uit een verre toekomst, boek bevat 4 kortverhalen: 1/ *Na de zondvloed*, tek: Mattotti & scen: Mattotti & Giandelli, 2/*Het portret van de liefde*, tek: Mattotti & scen: Mattotti & Ambrosi, 3/*Away, far away*, tek & scen: Mattotti, 4/*Brief uit een verre toekomst*, tek & scen: Mattotti, hc 14,95, kleur, genre: kortverhalen.
Club Paradise, tek & scen. Hanco Kolk, sc 19,95, met flap, gedeeltelijk kleur, gedeeltelijk zwart-wit, genre: schetsboek. Dit is geen strip, maar het album bevat schetsen en uitgewerkte tekeningen, die Hanco Kolk in de loop der jaren bedacht.

Sint-Lucas Atelier Beeld-verhaal in samenwerking met vzw Espace P

Bruxxxel Noord, tek: Kristof Spaey, Judith Vanistendael, Nix, Johan De Moor, Simon Spruyt, Filip Leemans, Maarten De Saeger, Lieven Baes & scen: Nix, Johan De Moor, Judith Vanistendael, Simon Spruyt, sc 14,95, kleur, genre: levensverhalen uit de prostitutie. Het stripatelier van de Brusselse Kunstschool Sint-Lucas werkte samen met wijkorganisatie Espace-P voor de realisatie van de strip BruXXXel-Noord. Een echte whodunitstrip die zich afspeelt in de rosse buurt van het Noordstation. De studenten voerden een doorgedreven onderzoek ter plaatse en gingen hun verhaal halen in het prostitutie- en politiemilieu. Hieruit ontstonden negen aparte verhalen die een inkijk geven in de wereld van de prostitutie. Het stripverhaal BRUXXXEL wordt in 1.300 exemplaren verspreid in de Noordwijk. 2.700 andere albums zijn te koop in de betere striphandel.

Standaard uitgeverij

F.C. De Kampioenen 36: *De trouwpartij,* tek: Hec Leemans, met medewerking van Tom Bouden, sc 4,50, kleur, genre: humor/avontuur. Markske en Bieke treden eindelijk in het huwelijk. Maar eer het zover is, loopt er nog heel wat water naar de zee.
Kiekeboe 104: *De Himbagodin,* tek & scen: Merho, met medewerking van Dirk Stallaert, inkting Peter Koeken, sc 4,50, kleur, genre: humor/avontuur. Wanneer Kiekeboe ingaat op een voorstel van zijn baas Van de Kasseien, begeeft hij zich zoals steeds op glad ijs. Alhoewel, ijs in het zonnige Namibië.
Suske & Wiske 286: *De flierende fluiter,* tek: Walter van Gasse & scen: Peter van Gucht, met medewerking van Marc Verhaegen, sc 3,99, luxe 39,95, kleur, genre: humor/avontuur. Met op voorplaat opdruk 60 jaar. Luxe met genummerde en gesigneerde vierkleurenzeefdruk, en 4 extra pagina's gevuld met schetsen. Verpakt in krimpfolie. Album voorzien van wikkel, oplage 500 genummerde exemplaren en 35 auteurs- en uitgeversexemplaren van I tot XXXV. Tante Sidonie krijgt als verjaardagscadeau een blokfluit. Zelfs eentje met magische krachten, die in het verleden toebehoorde aan de rattenvanger van Hamelen.
De avonturen van Urbanus 110: *De Glanskonten,* tek: Linthout, met assistentie Steven De Rie & scen: Linthout & Urbanus, sc 4,10, kleur, genre: humor/avontuur. Twee rivaliserende wielerclubs maken Tollembeek en omgeving onveilig. En uiteraard ontbreken Urbanus, Cesar, Eufrasie en konsoorten niet op het appel.

Studio Raven & Otter Productions

Altijd bezig: *Of hoe een tekenvirus zich ontwikkelt (periode 1978-1986),* tek & scen: Erika Raven, sc 20,00, gedeeltelijk kleur, gedeeltelijk zwart-wit, genre: schetsboek. Gelimiteerde speciale uitgave nieuwjaar 2005 op 50 exemplaren. Allen genummerd en gesigneerd door de auteur. Schutbladen in plastiek. Formaat: oblong. Album verpakt in bruine kartonnen doos.

Talent

Collectie 500: nr 218: Luuna 2: *De schemering van de Lynx,* tek: Nicolas Keramidas & scen: Didier Crisse, hc 13,95, kleur, genre: fantasy. Verschenen februari 2005, imprint mei 2004.
Collectie 500: nr 223: De blauwe hagedis 6: *Het lokaas,* tek & scen: Benoit Roels, hc 13,95, kleur, genre: avontuur. Verschenen februari 2005, imprint oktober 2005. Een baby wordt ontvoerd. De ontvoering maakt deel uit van een zorgvuldig opgezet plan.
Collectie 500: nr 227: Sofaletta 8: *De overlevende van Ekaterinodar,* tek: Erik Arnoux & scen: Dominique Hé ,hc 13,95, oplage genummerd B1 t/m B250, kleur, genre: historisch avontuur. Verschenen februari 2005, imprint december 2004. Sofaletta en haar vrienden proberen te ontsnappen aan het rode leger en zoeken aansluiting bij de witten. Met als gevolg een fatale afloop voor een deel van het gezelschap.
Collectie 500: nr 231: Lanfeust van de sterren 4: *Smerige tijd voor vliegen,* tek: Tarquin & scen: Arleston, hc 13,95, oplage B t/m B 250, kleur, genre: fantasy.

Tijdschriften

Stripnieuws: *jaargang 3, nummer 1,* diverse tekenaars & scenaristen, sc 4,95, kleur & zwart-wit, genre: strips en informatief. Bevat info over 60 jaar Suske en Wiske, Bernard Hislaire, Acme Moviestore, Marlon Teunissen, Jesse van Muylwijck, De Rode Ridder, Op het witte doek.
Zozolala 140: *gratis tweemaandelijks stripinformatieblad, februari/maart 2005,ie:* sc, zwart-wit, genre: informatief. Bevat info over: Prins Bernhard, licensed to kill? (Erik Varekamp: Wie het weet mag het zeggen), Pont en Abolin pingpongen hun verhalen bij elkaar, De laatste der letteraars (Frits Jonker), Dave Vanroye, In memoriam Will Eisner, in memoriam Fred Julsing.
Playhouse Comix 64, januari 2005, diverse tekenaars & scenaristen, sc België 4,69, Nederland 4,15, gedeeltelijk kleur, gedeeltelijk zwart-wit, genre: erotiek.
Stripschrift nr 366, jaargang 37, nummer 1, februari 2005, sc 5,99, zwart-wit, genre: informatief. Bevat info over Tom Bouden, Guido Van Driel, Briesende leeuwen (Hic Sunt Leones), recensies en actualiteit.
Myx Stripmagazine, nummer 1, derde jaargang, februari 2005, sc 5,95, gedeeltelijk kleur, gedeeltelijk zwart-wit, genre: strips & informatief. Bevat info over: Hogere Sus- en Wiskunde, info over films geënt op strips, recensies en actualiteit.

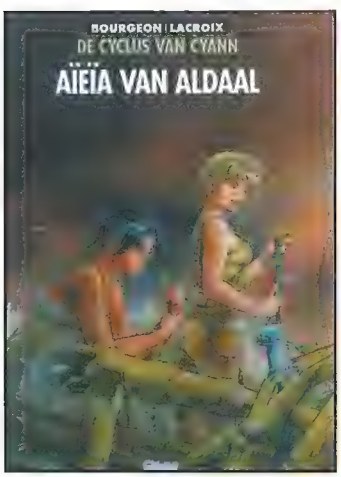

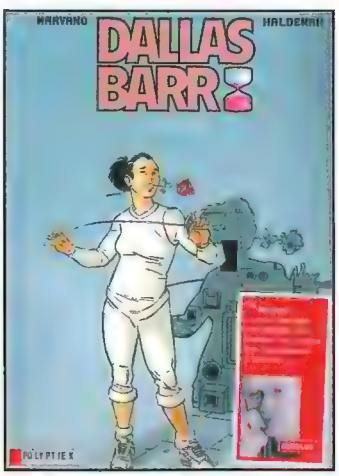

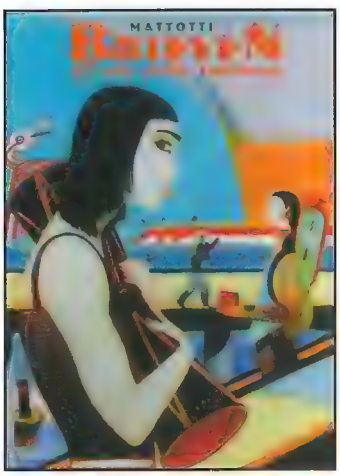

Film/Video/DVD

Joop Schreurs

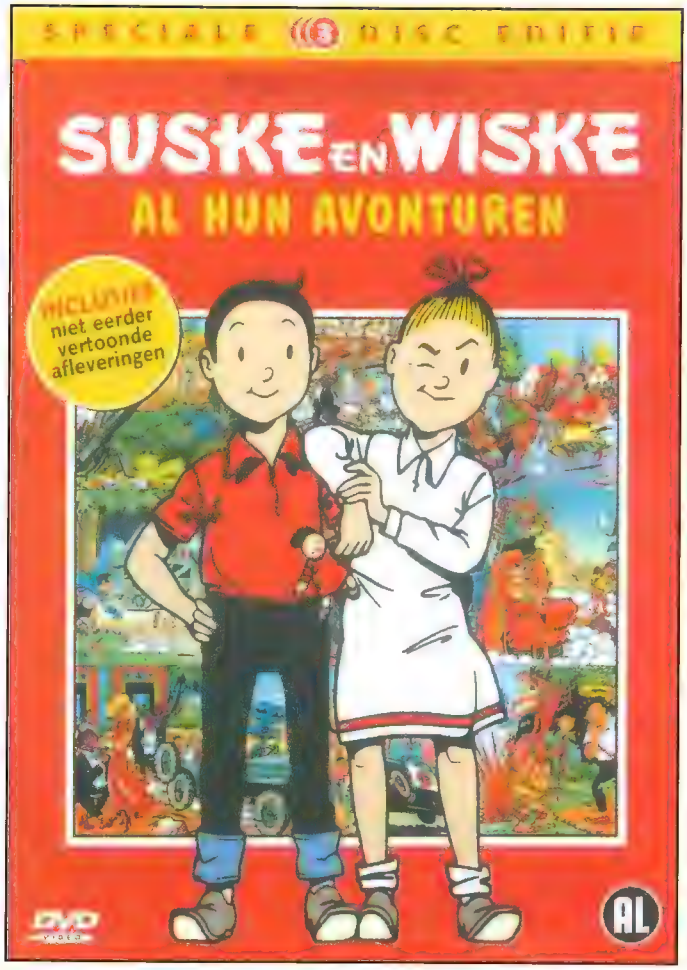

Suske en Wiske bestaan dit jaar zestig jaar, dat is duidelijk. Om dat te vieren verschijnt er onder andere een dvd box met 13 tekenfilmavonturen. In de jaren '90 verschenen deze verhaaltjes al eens op video, en later, in oktober 2001, zijn er tien uitgebracht op dvd. Drie werden voor deze 3 dvd box dus nieuw aan toegevoegd.
De verhalen op deze box zijn: *De Apenkermis, De Briesende Bruid, De Brullende Berg, De Gramme Huurling, De Snorrende Snor, De Straatridder, De Zingende Zwammen, Het Zoemende Ei, Tedere Tronica, Wattman, De Nerveuze Nerviërs, De Schone Slaper* en *Jeromba de Griek*. Het zijn de dertien verhalen die ook reeds eerder op tv zijn uitgezonden. Ieder verhaaltje duurt ongeveer zesentwintig minuten en is onderverdeeld in vijf hoofdstukken. Zo kan je dus ook makkelijk "bladeren" naar jouw favoriete scène. De tekenfilmpjes volgen de bekende stripboeken goed en de figuren lijken ook op de figuren uit de boeken. In *De Apenkermis* komt er een reusachtige meteoriet op de aarde af. Deze geeft een straling af waardoor apen heel slim worden. Ze gaan zelfs plannen maken om de aarde te veroveren. In *De Briesende Bruid* gaat tante Sidonia op zoek naar de ware man voor haar, maar of ze die ook vindt..?? *De Brullende berg* vertelt het verhaal over de reus BeeBee. Of we dit jaar een tweede box kunnen verwachten met de laatste korte verhaaltjes en de tien lange verhalen is nog onzeker.....
De Suske en Wiske box wordt uitgegeven door Disky Benelux en kost 14,95 euro. Het beeldformaat van iedere film is 4:3. De box is te vinden, of te bestellen, bij iedere dvd-winkel, maar je kan 'm ook bij ons winnen! In samenwerking met Disky Nederland in Hoorn mag Brabant Strip 14 van deze leuke dvd boxen verloten! Onze lezers worden weer in de watten gelegd *(met dank aan Ard Wiecherink van Disky Nederland)*.

De Disney film **Bambi** ligt al vanaf eind februari in de winkel. Disney's vijfde Classic gaat over het jonge hertje Bambi die samen met zijn vriendjes Stampertje het konijn en stinkdier Bloem het bos gaat verkennen. Onderweg komen ze onder andere Uil en het hertje Feline tegen. De film is uitgebracht als een 2 dvd disk speciale uitvoering, de regie was in handen van David Hand, de man die ook verantwoordelijk was voor Sneeuwwitje en de Zeven Dwergen. Om de dieren zo realistisch mogelijk te kunnen tekenen, werd in de studio een hele dierentuin ingericht, zodat de tekenaars de dieren goed konden bestuderen. Door de Tweede Wereldoorlog was Bambi niet het succes waarop was gehoopt, het bezoekersaantal in de bioscoop viel tegen. Nu, ruim zestig jaar na de première op 13 augustus 1942 in Amerika, is de film voor het eerst verkrijgbaar op Disney-dvd. Op de tweede dvd heel veel materiaal over hoe de film is gemaakt. Bambi kreeg drie Oscar nominaties in de categorieën beste lied, beste geluid en beste filmmuziek.

Suske en Wiske DVD WEDSTRIJD

Geef het goede antwoord op de twee onderstaande vragen en maak kans op één van de 14 DVD-boxen. :

1) Wat zijn de oospronkelijke albumnummers in de rode reeks van de 13 Suske en Wiske verhalen die nu zijn uitgebracht in deze 3-dvd box?
2) Welke drie verhaaltjes verschijnen nu voor het eerst op dvd?

Stuur jouw antwoord en je naam en adres per email naar joopjes@hotmail.com onder vermelding van 'Suske en Wiske Prijsvraag'. Insturen kan tot 15 mei. De prijswinnaars komen kort daarna in BSM te staan. Over de uitslag wordt verder niet gecorrespondeerd.

The Incredibles verscheen op 23 maart, ook als dubbel dvd uitvoering. Bob Parr en zijn vrouw Helen behoorden tot een groep misdaadbestrijders. Met hun verschillende superkrachten zorgden ze ervoor dat er vele misdadigers achter de tralies kwamen.... Nu leven ze al vijftien jaar, met hun drie kinderen, als een "normaal" gezin in een buitenwijk van een stad. Tot de verveling toe slaat en ze in actie komen tegen hun grootste vijand ooit: Syndroom. Een leuke film van Pixar met op de dvd's ook vele extra's over de totstandkoming van de film. 35 minuten niet eerder vertoonde scènes en een nieuw filmpje van baby Jack-Jack maken er een leuk geheel van. Niet zo leuk als Finding Nemo, maar toch een prima film op een goed verzorgde dvd!

(c) 2005 Marathon Animation M6 Rai Canal J.
All Rights Reserved

Een hele nieuwe tekenfilmserie op dvd is **Martin Mystery.** Deel 1, *Ontstaan uit Snot*, verscheen op 15 maart. Deze tekenfilmserie, uitgegeven door Bridge Entertainment Group, gaat over de 16 jarige jongen Martin, die helemaal gek is van paranormale en buitenaardse zaken. Samen met zijn stiefzus Diana komt hij als speciaal agent te werken bij Het Centrum, een ondergrondse organisatie, gespecialiseerd in mysterieuze verschijnselen. Met hun grote vriend Java, een supersterke holbewoner uit de oudheid, worden ze door Het Centrum naar alle uithoeken van de wereld gezonden. Als de veelzijdige directeur van Het Centrum weet M.O.M. precies welke paranormale verschijnselen waar ook ter wereld onderzocht moeten worden.
De serie is sinds kort te zien op Fox Kids / Jetix en is van dezelfde makers als Totally Spies, die momenteel veruit de populairste tekenfilmserie is op Fox Kids / Jetix. De tekenfilmserie is geschreven door Vincent Chalvon Demersay en David Michel, en gebaseerd op de stripboeken van Alfredo Castelli. Op internet vind je Martin terug op www.martinmystery.com en op www.bridgekids.nl. De prijs van de dvd is 9,99 euro.

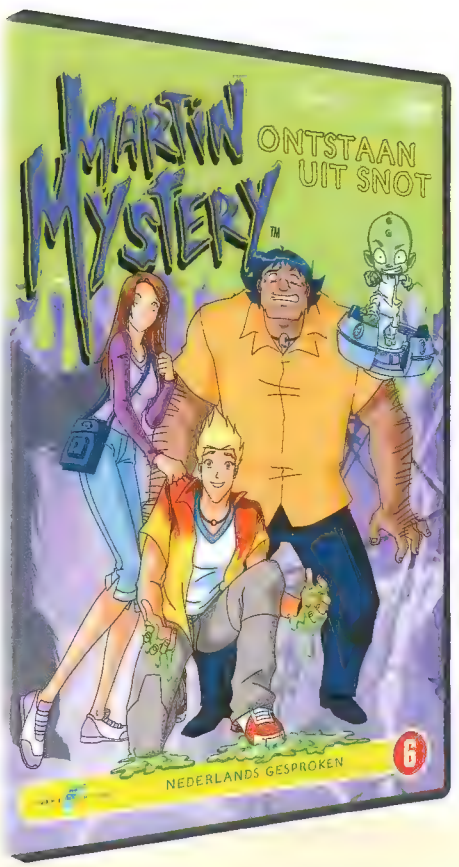

Ken je de serie niet en wil je toch met Martin en zijn vrienden kennismaken? Dat kan! In samenwerking met Bridge Entertainment Group mag Brabant Strip 5 dvd's weggeven
(met dank aan Anne Langewouters).

Martin Mystery DVD WEDSTRIJD

Geef antwoord op de onderstaande vraag en maak kans op één van de 5 Martin Mystery-dvd's.
Hoeveel verhaaltjes van Martin vind je terug op deze eerste dvd?

Stuur jouw antwoord en je naam en adres per email naar : joopjes@hotmail.com onder vermelding van 'Martin Mystery Prijsvraag'. Insturen kan tot 10 mei. De prijswinnaars komen kort daarna in BSM te staan. Over de uitslag wordt verder niet gecorrespondeerd.

Uitgelezen

Een waar inferno

Stripwinkeliers en stripverzamelaars klagen steen en been om de enorme stripvloed die hen maandelijks overspoelt. Alsof er geen vuiltje aan het stripfirmament is, gaan uitgeverijen onverdroten verder met het spuien van nieuwe reeksen. Uiteraard draagt uitgeverij Dupuis zijn steentje bij in de zelden of nooit opdrogende stroom van uitgaven. Zopas lanceerde deze uitgever het gloednieuwe *Welkom in Wondertown*, getekend door Benoît Feroumont, bekend van de korte animatiefilm Bzz (1999), op scenario van Fabien Vehlman, die zich in de kijker plaatste met de serie *Green Manor* (Dupuis) een humoristische reeks met af en toe een zwart randje. Dat geldt ook voor deze nieuwe creatie. Voor geroutineerde misdadigers is Wondertown een veilige thuishaven. Hier kunnen ze hun drang naar tirannie en geldzucht naar hartenlust botvieren. Niets of niemand legt hen een strobreed in de weg. De wetgevende macht is er onbestaande, ieder doet er gewoonweg zijn zin. Voor opgroeiende straatkinderen echter, is de stad een ware nachtmerrie. Wie niet op zijn tellen past, verwisselt meestal binnen de drie maanden het tijdelijke met het eeuwige. Temidden van al het geweld en corruptie proberen Pat en zijn bende te overleven. Dat is geen makkie in een stad gevuld met magie, waar je op elke straathoek in de handen van een monster kan belanden. Toch staan ze flink hun mannetje, ze houden het hoofd koel, zelfs in de meest vreemde situaties. In vijf kortverhalen maken we kennis met een stad die ons begrip te boven gaat. Het duo Vehlman en Feroumont is uitstekend op elkaar ingespeeld. Het scenario verrast door zijn unieke toonzetting en wordt perfect aangevuld door de tekeningen. Feroumont toont waar hij goed in is, namelijk animatie. Zij het in dit album uiteraard stilstaande animatie. Hopelijk wordt deze eersteling goed ontvangen door een breed publiek. Het zou uitermate jammer wezen, indien deze serie na amper één album in de vergetelheid zou verzinken. *Willem.*

Welkom in Wondertown 1
Feroumont & Vehlmann
Uitgeverij Dupuis, sc 4,50.

Een onverbeterlijke rokkenjager

Na zes eerder verschenen albums van Giacomo C in de Collectie Kronieken bij uitgeverij Blitz (1990-1997), besloot uitgeverij Glénat, om ons onbekende redenen, de reeks opnieuw in eigen beheer uit te geven. De zes eerder verschenen albums uit de serie werden herdrukt, voorzien van een hertekende cover. Na lang wachten verschenen begin 2005 uiteindelijk twee nieuwe verhalen in Nederlandse vertaling. Wat niet wil zeggen dat de Nederlandstalige uitgaven gelijke tred houden met de Franse. Franstalige lezers kunnen op dit ogenblik liefst veertien albums in hun boekenkast koesteren. Leuk is wel dat een Nederlandstalige tekenaar, Werner Goelen, beter bekend onder het pseudoniem Griffo, zo'n succes te beurt valt bij een Franstalige uitgeverij. Met reden. Zijn verhalen, geplaatst in een historische context, zijn leuk om lezen. Wie onder ons was nooit benieuwd naar het liefdesleven van de grote Casanova, hier gemakshalve Giacomo C genoemd. En eerlijk gezegd, ondanks de schare mooie vrouwtjes in zijn bed en zijn leven, zou menigeen niet graag in zijn schoenen

willen staan. Yelkens het geluk en de fortuin hem even toelacht, verbrast hij zijn geld aan drank en kansspelen. Gelukkig voor Giacomo en zijn knecht Parmeno is er altijd wel een kippetje dat zich gewillig laat pluimen. In dit geval het nichtje van Signor Bagradino : lelijk als de nacht en karig bedeeld met vrouwelijke rondingen. Maar voor rinkelende goudstukken moet een mens heel wat door de vingers zien. Ondanks alle problemen in zijn liefdesleven ontmaskert onze held nog een seriemoordenaar, ontsnapt hij aan een bende schuldeisers en weet hij tussen twee vrijages in, de vrijlating van een ter dood veroordeelde jongedame te regelen. Giacomo is een mooi opgebouwde strip met de nodige dosis spanning en humor. Vooral de humor maakt veel goed, daarvan valt in de meeste historische strips weinig te bespeuren. *Willem.*

Giacomo C 7: *Angelina* / 8: *Lelijk als de nacht.*
Griffo & Dufaux
Uitgeverij Glénat, sc 5,95.

De duistere machten

Reeds eerder bracht uitgeverij Toog, een samenwerking tussen uitgeverij Talent en Oog & Blik, enkele opmerkelijke albums op de markt. Onverdroten gaan ze ondertussen verder op de ingeslagen weg. In de Collectie Toog Blauw verschenen gelijktijdig drie Professor Bell-verhalen. Bell is niet zomaar een professor die gekke dingen ontwikkelt, maar een heuse geleerde, steeds op zoek naar het raadselachtige om ons heen. Naar verluidt, voelde hij zich niet meteen aangesproken tot het mystieke. Vooraleer hij zich bekeerde tot het occulte, beoefende hij reeds het beroep van chirurg, pediater en legerarts. Waarom hij deze jobs uitoefende, vertelt de geschiedenis helaas niet. Gelukkig voor ons besloot tekenaar Joann Sfarr *(Donjon, Zwarte Olijven)* met hulp van Tanquerelle enkele oude dossiers van onder het stof te halen en voor ons in beeld te brengen. Zo willen ze de zwarte karaktertrekken van Professor Bell openbaren voor het nage-

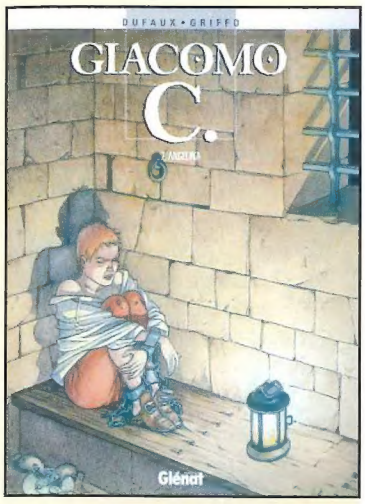

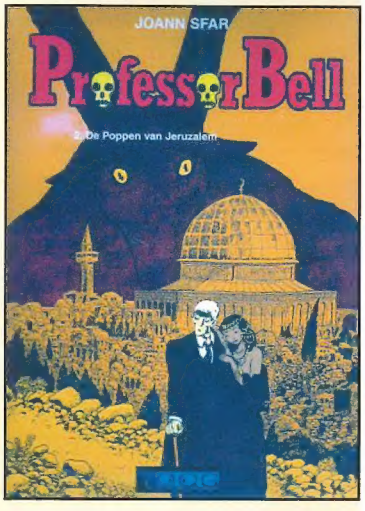

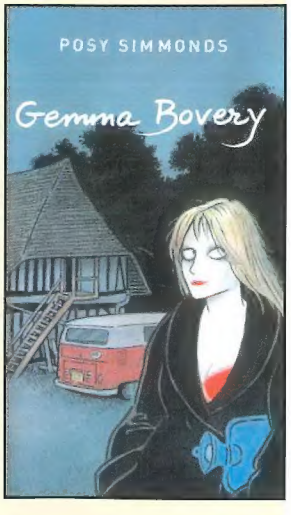

slacht. Professor Bell zit nooit stil, vakantie is hem vreemd, zijn pientere geest werkt onophoudelijk. Eens hij zich vastgebeten heeft in een raadselachtig geval, kan niets of niemand hem nog stoppen. Zijn zoektocht naar het onnoembare brengt hem in de meest hachelijke situaties. Is het niet een duivel die de wereld wil veroveren, dan is er wel een reusachtige aap of het entourage van koningin Victoria die zijn hulp dringend nodig heeft. Gelukkig heeft Bell een huisspook waarmee hij meer dan eens de moeilijkste situaties bespreekt. Voor de meer aardse zaken omringt hij zich met zijn assistent Ossour en politie-inspecteur Mazock. Joan Sfar bouwt omheen Bell een schitterende denkbeeldige wereld vol monsters, hallucinaties en afschrikwekkende verschijningen, gebracht in mooi uitgevoerde albums. *Willem*

Collectie Toog Blauw 6-7-8 : Professor Bell 2. *De poppen van Jeruzalem* 3. *Het vrachtschip v/d Apenkoning*, 4. *Promenade des Anglaises*
Sfar & Tanquerelle
Uitgeverij Toog, hc 14,95.

Een zouteloos geheel

Een fraai uitgevoerde cover is niet altijd een dekmantel voor een spannend verhaal. Dit gevoel bekroop me bij het doorlezen van de nieuwste Harry Dickson. Het achtste album, *De ijzeren tempel,* zal waarschijnlijk nooit bekroond worden met de prijs *beste album van 2005*. Met als belangrijkste reden - en zeker niet de minste - een uiterst zwak scenario, dat het verhaal niet ondersteunt. Het ontaardt in een complete chaos. Meer dan eens moet de argeloze lezer terugbladeren om de rode draad doorheen het verhaal opnieuw op te pikken. Zelfs geroutineerde lezers zullen waarschijnlijk afhaken omwille van de vervelende ellenlang uitgesponnen dialogen. Vooral pagina 35 van het verhaal spant de kroon. Zomaar eventjes één derde van de pagina wordt aan tekst opgeofferd. Net iets van het goede teveel. Het verhaal voert ons naar Berlijn midden jaren '30, waar op het vliegveld Tempelhof-wetenschappers vol ongeduld wachten op een Zweeds wetenschapper, met in zijn kielzog een groep Tibetaanse wijzen. Dit select gezelschap werd gevraagd om de geheimen van de gevonden koker van Alexander de Grote te doorgronden. Volgens een Tibetaan gaat het hier om een ruimtetuig dat ruimtewezens naar aarde bracht, de latere stichters van het legendarische Atlantis. Na de vloedgolf verdween Atlantis voorgoed in zee, slechts één ruimtetuig ontkwam aan de ramp. Wie de koker kan ontcijferen, bezit de wereldmacht. Maar een Hindoe, gestuurd door de Radja van Mysore en een vriend van Harry Dickson, brengt onze detective van het dreigende gevaar op de hoogte. Hals over kop storten Harry en zijn medewerker Tom zich in het avontuur, waardoor we meegevoerd worden naar India en vervolgens naar het dak van de wereld, waar Duitse elitetroepen zich heldhaftig opofferen in een bij voorbaat verloren strijd tegen inderhaast door Harry Dickson opgetrommelde Engelse stoottroepen. Met een glorierijke overwinning tot gevolg. Harry Dickson kwam, zag en overwon. Kan het nog wat simpeler? *Willem.*

Harry Dickson 8: *De ijzeren tempel*
P.J. Zanon & CH. Vanderhaeghe.
Uitgeverij Art & B.D., hc 9,99

Rrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrr

Over de strip Gemma Boveryn, die oorspronkelijk in de Britse krant The Guardian verscheen, kan men waarschijnlijk op diverse forums urenlang discussiëren. Behoort dit boek tot de strip, of behoort het tot de literatuur? Een moeilijk te beantwoorden vraag. Hele blokken tekst worden afgewisseld door pagina's gevuld met strips. Een uniek experiment in een steeds meer en meer verschralend uitgavenbeleid. Lezers die uitkijken naar snelle leescultuur, zullen het boek waarschijnlijk geen blik waardig gunnen. Maar zij die behoren tot het lezersgilde van de betere strip vinden in dit boek zeker en vast hun gading. Het boek eindigt niet met een zaligmakend einde. Reeds op de eerste bladzijde worden we met de neus op het feit gedrukt dat hoofdfiguur Gemma Bovery het verhaal niet overleeft. Hoe het zover is kunnen komen vertelt mededader Raymond Joubert, de plaatselijke bakker, ooit smoorverliefd op Gemma Bovery. Via hem en Gemma's dagboeken ontdekken we haar onafwendbare noodlot. Dat ontsproot in Engeland waar haar vriend Patrick haar dumpte, als een zak vuil. Na dit debacle ontmoet ze Charlie Bovery, een man die in voortdurende strijd leeft met zijn ex-echtgenote. Met hem treedt zein het huwelijk treedt en waagt ze de oversteek naar het vasteland. In Frankrijk, meer bepaald Normandië, voelt ze zich in den beginne echt thuis. Maar al snel slaat de verveling toe. Ze voelt zich door alles en iedereen verlaten. Tot een jonge Fransman haar weg kruist, met als gevolg een stormachtige relatie. Een relatie die na een tijdje opnieuw uitmondt in een onvermijdelijke scheiding. Maar net op dat ogenblik doet haar ex-vriend opnieuw intrede in haar leven. Aan de lezer om dit 112 pagina's tellende prachtboek te ontdekken. *Willem.*

Gemma Bovery
Posy Simmonds
Uitgeverij De Harmonie, sc 24,90.

15de Grote Stripveiling.

© Buth/De Negende kunst

Zaterdag 30 april 2005
om 13.00. u. in het K.U.C.
Kortrijksepoortstraat 254
9000 Gent

Originele tekeningen, Vlaamse en Franse albums in eerste druk, curiosa, luxealbums...

Tegen storting van € 5 op PC 000-1723172-64 ontvangt U de geïllustreerde veilingcatalogus

CASTO BVBA
Nederkouter 8 9000 Gent
09/225 41 25

Bezichtiging der loten:

Vrijdag 29 april 2005 : 14.00 tot 18.00 u
Zaterdag 30 april 2005 : 10.00 tot 12.00 u

Ook U kan nog steeds loten inbrengen voor onze volgende veilingen

---

AVONTUUR VAN DE BOVENSTE (SURF)PLANK!

© 2005 D. HULET & A.-P. DUCHÂTEAU

VERSCHIJNT OP 19 & 20 MAART 2005 OP DE STRIPBEURS WILRIJK VAN 'T VLAAMS STRIPCENTRUM

CHRIS MELVILLE | CARIBBEAN TRAFFIC

ARCADIA vzw
BORGERSTEINLEI 60
B 2860 SINT-KATELIJNE-WAVER
INFO • TEL|FAX 015 55 14 88
INFO@ARCADIASTRIPS.BE • WWW.ARCADIASTRIPS.BE

De Striepclub

www.striepclub.be, de actieve site vol info over promoties, acties, nieuwe albums, comics, exclusieve uitgaves, posters en prentkaarten, enkel te verkrijgen in of via de deelnemende winkels van De Striepclub.

Schrijf je in op onze wekelijkse nieuwsbrief via info@striepclub.be

www.striepclub.be

Privé-verzamelaar is geïnteresseerd in

ORIGINELE STRIPTEKENINGEN

van zowel Amerikaanse als Europese tekenaars.

Contacteer mij:

0495/32.38.48

AGENDA Stripevenementen

8 maa tot 12 juni 2005 **BCB Brussel**
Strippen op school - Striponderwijs in België
Aan het einde van de jaren zestig was België het eerste land ter wereld waar je een opleiding striptekenen kon volgen in het hoger onderwijs. Met de medewerking van Ferry en Cossu, twee al even enthousiaste pedagogen als vermaarde striptekenaars, brengt het BCB een panorama van de scholen voor striptekenen in Brussel, Gent, Doornik en Luik.

23 en 24 apr 2005 **Moeskroen**
Salon dedicaces in het Centr'Expo, Rue de Menin. Komen signeren: Brazao Olivier, Frank, Marini, Meynet, Tillier Béatrice Inlichtingen : http://ibelgique.ifrance.com/salonbdmouscron/

24 april 2005 **Deurne**
Jaarlijkse stripbeurs in zaal Schijnpoort van 10.00 tot en met 17.00 uur (Schijnpoortweg 55 te 2080 Antwerpen). De opbrengst van deze edititie gaat naar vzw Auticura. Komen signeren: Jeroen Steenhouwer, Pieter Aspe (auteur), Jeff Broeckx, Patrick Van Oppen, Dirk Stallaert, Hector Leemans, Walter Laureysens, Luc Vincent, Michael Vincent.Tijdens de beurs zal ook de stichting 'Teken mijn verhaal' aanwezig zijn. Bij de gelijknamige stand kan je volgende tekenaars terugvinden: Aloys Oosterwijk, Alex Wesselink, Lamelos, Raymond Hendriks & Hans Klaver, Ronald de Graaff.
Ook Brabant Strip is uiteraard trouw van de partij, en brengt in de Fenix reeks het allerlaatste Snoek album uit met de resterende gags die nooit in album verschenen! Beursinfo: Frank Van Bergen. tel.: 03/325.45.60
gsm: 0486/31.45.88. info@stripsmeteenhart.org
of frankvanbergen@pandora.be

1 mei 2005 **Tilburg**
1ste beurs Clickburg (beurs van webcomics) in zaal Hall Of Fame. Komen signeren een 40-tal tekenaars met o.a. Erwin Vanmol, Klier, Mario Boon, Stedho, Lectrr,.
Inlichtingen : http://www.clickburg.nl/welcome/index.php

05 tot 08 mei 2005 **Damme**
Jaarlijks stripfestival. Meer info volgt.

07 en 08 mei 2005 **Coquelles (Fr)**
Jaarlijkse beurs in "Espace Calcella". Een 20-tal tekenaars signeert, o.a. Marc Bourgne, Franck Bonnet, Jean-Claude Cassini, Andr, Houot/Jocelyne Charrance,.

15 mei 2005 **Knokke**
Tweede Knokse stripfestival gaat door op de zeedijk van Knokke van 10u tot 17u. Komen signeren: Tibet, Renaud, J. Broeckx, Jean-Pol, P. Geerts, Chr. Verhaeghe, Eric Heuvel, D. Heinz, Minck Oosterveer, Danny, G•rssel, Ilah, Arnaud, G,o, Bezdechi, Ch. Jarry, Tamar De Wit, P. Devusser, W. Lauwereysens . Speciale uitgaven: Rolfke Detective door G,o (uitg. Bonte), Luxe Rooie Oortjes door Dany (uitg. Boemerang), In prelancering Het Verloren Perkament door Guy Bezdechi (uit de reeks Baltic door BõB Productions) en speciale ex-libris Renaud op 100 exemplaren door Uitgeverij Dargaud Diverse Belgische en Nederlandse tekenaars hebben reeds toegezegd.
Info:jean-pierre.vantorre@knokkeheist.be,
Albert de Waegenaere(Tel.0031/1174622147)
of Walter.Lembrechts@pandora.be

22 mei 2005 **Ganshoren**
16 de festival op het voorplein van de Basiliek van Koekelberg. Een 20-tal tekenaars signeert, o.a. Erik Arnoux, Francis Carin, Raoul Cauvin, Ferry, Jean-Charles Kraehn, Eddy Paape, Julio Ribera,.
Inlichtingen : http://www.festival-bd.be/index.jsp

29 mei 2005 **Gent**
Jaarlijkse stripbeurs deel 1. Komen signeren: Charel Cambr,, Walter Bruneel , Arnoud.

29 mei 2005 **Sluis**
Stripfestival in het centrum van de stad van 11u tot 17u. Verschillende tekenaars signeren. Info: secretariaat, Hoogstraat 24 te 4524 AC Sluis. Tel 0117 461636; www.stripfestivalsluis.nl

4 juni 2005 **Zwijndrecht**
Millenium stripbeurs met verkoop van originelen van Karel Biddeloo, plus herdenking Karel Biddeloo, 1 jaar later.
Zaal Centrum, hoek statiestraat 90.
Info & reservatie tafels : 0495/47.95.17

4 en 5 juni 2005 **Amiens (Fr)**
In de universitaire pool Jules Verne, quartier Saint-Leu, aan de voet van de kathedraal, rue Vanmarcke). Een 70-tal tekenaars signeert, o.a. Batem, Serge Carrere, Philippe Buchet, ChristianDurieux, Paul Gillon, Gos, Jean-Pol, ...
Inlichtingen: http://bd.amiens.com/festival_2005.html

05 juni 2005 **Dordrecht**
Stripfestijn op het Schelfersplein met o.a. workshop striptekenen, live-muziek , signeersessies. Exposities van Martin Lodewijk, Lamelos, Kim, Tekenaars van Hic Sunt Leones, Stephan Van Dinter. Info : http://stripfestijn.com/

18 en 19 juni 2005 **Kalmthout**
8ste stripweekend in sporthal Gitok. Toegang van 10u tot 17u. Signeersessies van 14.00 - 16.00 uur. Exclusieve Suske en Wiske veiling met originele kavels. Speciale S&W uitgave. Info: www.vvvkalmthout.be, of telefonisch op 0032 3 666.67.83 of 0032 11 72.65.63.

26 juni 2005 **Zulte**
8ste stripbeurs op een nieuwe locatie, gemeentezaal "Fiertelhof" aan de Staatsbaan. Meer info volgt.

26 juni 2005 **Kruibeke**
10de stripbeurs in de gemeentelijke basisschool, Bazelstraat. Luc Morjaeu signeert. Meer info volgt.

19 tot 23 okt 2005 **Frankfurt (D)**
Frankfurter Buchmesse

27 nov 2005 **Gent**
Gentse stripbeurs deel 2

De aangekondigde informatie valt onder de verantwoordelijkheid van de organisatoren.
Organisatoren sturen info schriftelijk naar : Brabant Strip Agenda, p/a Michel Sels, Kreupelstraat 144 te 1980 Eppegem. e-mail: michel.sels@pandora.be.
De agenda wordt afgesloten op de 1ste van iedere maand. *Mmv. Johan Van Ransbeeck*

Speciaalzaak strips

Plouvier A. - Mahy C.

PHILBO

Boek- en papierhandel

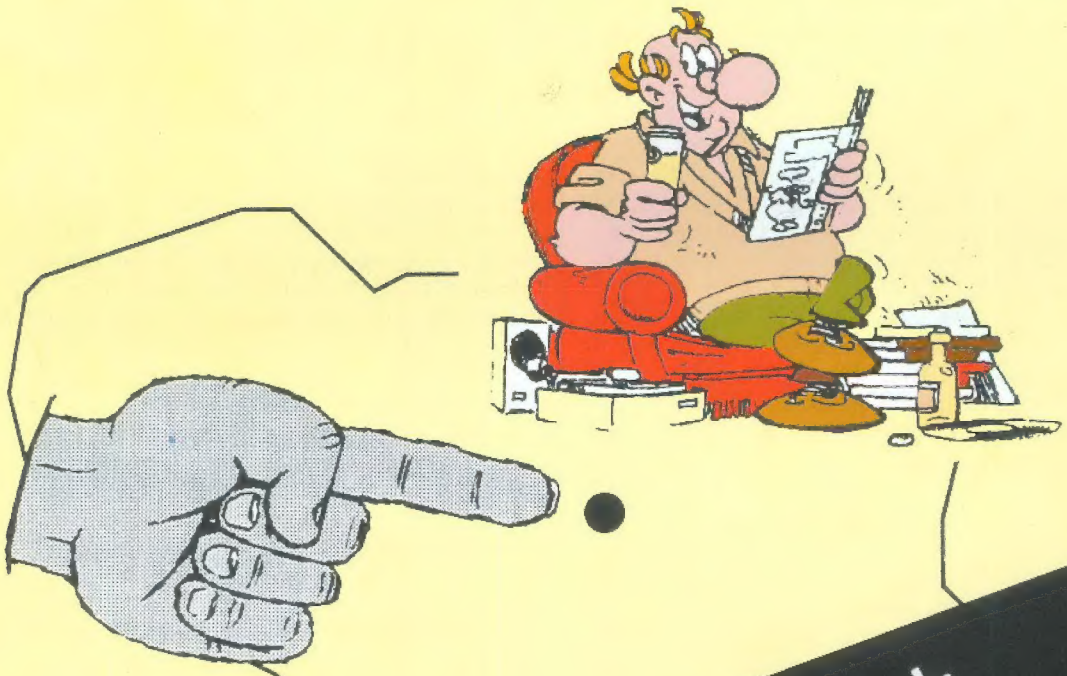

J.B. Nowélei 52 - 1800 Vilvoorde

Tel. 02/251 91 86 / Fax. 02/253 45 94

HRB 570.358 - BTW BE 578.679.630

Artis - Historia en Soubry Ruilcentrum

Ontwerp Drukkerij Dupress 02/253 62 19